

1893.

AMERIKA.

EN HANDBOK FÖR MENIGE MAN

— AF —

K. ZILLIACUS.

CHICAGO.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,

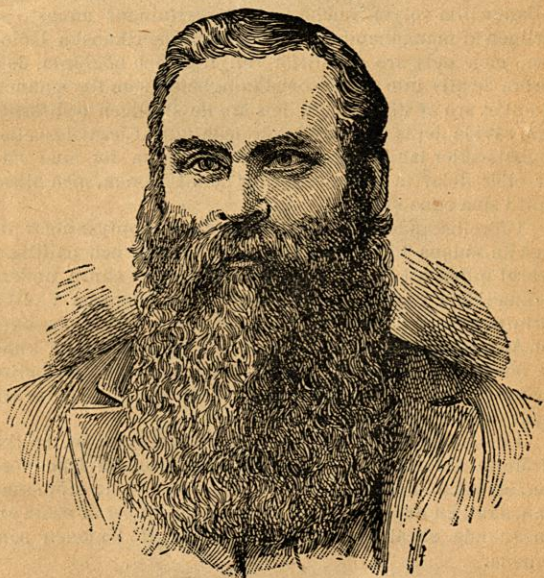
201---211 STATE STREET.

"Copyrighted" af K. ZILLIACUS
och öfverflyttad på Dr. A. OWEN.
Publicerad af
THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.
CHICAGO, ILL.

AMERIKA.

UTGIFVEN AF

THE OWEN ELECTRIC BELT AND
APPLIANCE CO.

[TRADE MARK].
DR. A. OWEN.

HUFVUDKONTOR OCH FABRIK:

201---211 STATE STREET,

CHICAGO, ILL., U. S. A.

Förord.

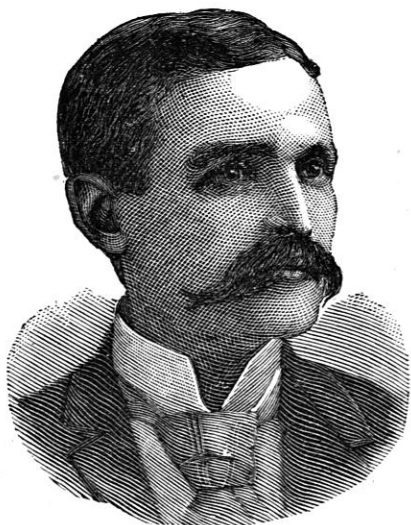
Bristen på en tillförlitlig hjälpreda för menige man, rörande Amerika, resor dit och resor der, arbets- och naturförhållanden i de olika staterna samt annat af intresse för den nyanlände invandraren, har förestafvat sammanfattandet på ett ställe och i ett sammanhang af de upplysningar följande lilla volym innehåller. Beskrifningar finnas visserligen af mångahanda slag öfver den amerikanska Unionen, men dels äro de alltför vidlyftiga och höglärda, dels beröra de alls inte en del omständigheter, som för mannen af folket äro af största vikt, dels äro de slutligen otillförlitliga, såvida deras utgifvande föranstaltats af jernvägs- eller ångbåts- eller landbolag, hvilka göra reklam för sina stater eller delar af stater, eller för hela Unionen, men alltid blott i sina egna syften.

I föreliggande bok komma inga andra upplysningar att ingå än sådana författaren vet vara riktiga och pålitliga, hvaraf följer, att luckor nog kunna finnas, ty ehuru undertecknad flera gånger genomrest Förenta Staterna i olika riktningar är det klart att en hel del orter blifvit obesökta och åtskilliga förhållanden, om hvilka en eller annan kunde önska upplysningar, blifvit oundersökta. Men hellre luckor i framställningen än opålitliga uppgifter, ty de äro långt värre än inga upplysningar alls..

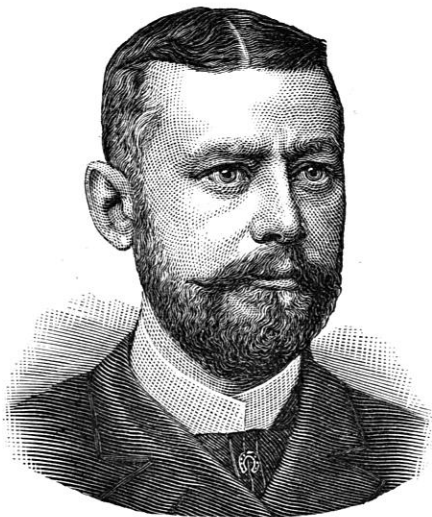
I denna del komma endast de nordliga staterna, hvilka i främsta rummet äro föremål för utvandringen från Norden, att behandlas. Om arbetet rörer tillräcklig uppmuntran, skall en andra del utkomma under loppet af nästa år, omfattande såväl de sydliga staterna af Unionen som Canada.

Chicago i December 1891.

K. Z.

H. A. SWANSON,
Medico-elektriker. Hufvudförsäljningsman och vice-chef
för The Owen Electric Belt and Appliance Company.

NILS IHLEN,
Norsk korrespondent.

FÖRSTA KAPITLET.

Resan till Amerika — olika ångbåtslinier.

Tusental emigranter resa numera årligen öfver till Amerika med s. k. fribiljetter, d. v. s. biljetter, som blifvit dem tillsända af vänner och fränder i landet bortom Atlanten. För dem äro efterföljande rader icke afsedda, ty deras biljetter åtföljas i regeln af anvisningar i bref om huru de skola bete sig för att taga sig fram. Men ännu flera tusental resa öfver på eget bevåg och för dem alla framställer sig alltid främst frågan: med hvilken linie skola vi resa för att komma säkrast, bekvämast och billigast fram. Hvad nu billigheten beträffar så är den delen af frågan lätt nog besvarad, ty sedan årtal tillbaka gäller mellan alla de stora transatlantiska ångbåtsbolagen en öfverenskommelse om att hålla fullkomligt enahanda pris på biljetter från Europa till Amerika, hvarföre också i regeln den ena agenten icke kan sälja biljetter till lägre pris än den andra. Men om detta oaktadt någon agent skulle erbjuda billigare biljetter, så kan man taga för afgjort att han antingen öfverskrider sin befogenhet eller också representerar ett bolag, som inte är fullkomligt första klass, utan söker genom otillständig konkurrens locka till sig kunder, som annars skulle anlita någon annan linie.

Hvad deremot angår den andra delen af frågan, eller hvilken linie som erbjuder de största fördelarna beträffande bekvämlighet och säkerhet, så är den betydligt svårare att besvara. Ty något som en utvandrare betraktar såsom en stor fördel anser en annan för en omständighet af ringa vikt och tvärtom. Och dertill kommer ännu att hvarje linie har

Kewanee, Ill., 13 Maj 1891.

Dr. Owen: Sedan jag fick mitt bälte, ha två personer lånat det på försök och de äro fullt öfvertygade om dess goda egenskaper. Sjelf är jag så fullkomligt botad, att jag ej nog kan prisa edert underbara bälte.

Högaktningsfullt,

Box 30.

C. A. LÖFQVIST.

såväl fördelar som motsatsen att uppvisa, hvilket gör det till en fullständig omöjlighet att utan vidare utpeka den ena framför den andra.

För utvandrare från Norden blir saken ännu mera invecklad derigenom att ingen enda af de största ångbåtslinierna sträcker sig direkte från Skandinavien eller Finland till New York utan måste passagerare först resa till England eller Tyskland för att anträffa den ångare, med hvilken färden öfver Atlanten anträdes.

Ett af de hufvudsakligaste ögnamärkena vid resor i våra dagar, isynnerhet vid sådana till Amerika, är snabbheten och därför bedrifves heller icke i något afseende så mycken humbug som härutinnan. Hvarje förmögnare bolag eller linie eger en eller flera ångare af nyaste konstruktion och största möjliga snabbhet och hvarje bolag talar i sina annonser endast om dessa sina snabbaste båtar. Men jemte dem eger hvarje bolag i regeln en hel del andra, äldre och mindre snabba ångare, hvilka i sjelfva verket förmedla allra största delen af deras trafik — och dem talar ingen om, åtminstone inte i annonserna. Några bolag ega sådana äldre ångare af allra eländigaste slag, bedömda efter nutida anspråk på första klass atlanterbåtar, och passagerare, som ej sjelfva hafva reda på de olika ångarnes förtjenster, löpa risken att få sig biljetter påprackade för just dessa gamla, långsamma fartyg, hvilka vanligen också i andra afseenden lemna åtskilligt öfrigt att önska. Hvarje person, som köper en biljett till Amerika, borde därför alltid låta agenten förevisa en lista öfver de olika båtarna, utvisande den tid de vanligen taga i anspråk för en färd öfver Atlanten, och först sedan bestämma sig samt se till att den köpta biljetten verkligen lyder för det fartyg han valt.

Inom några af de stora bolagen finnes icke någon nämnvärd olikhet mellan de olika fartygen, hvarken beträffande snabbhet eller annat, utan äro alla deras fartyg af bästa slag, men för att inte synas göra reklam hvarken för den ena eller den andra, nämna vi här intet af dem, inskränkande oss endast till ett upprepande af rådet att aldrig köpa en biljett utan att först få en uppgift — den hvarje agent kan lemna — om de olika fartygs snabbhet, som bolaget eger.

The Owen Electric Belt & Appliance Co. är det största i sitt slag i hela världen. Vi hafva efterapare, som söka förtjena pengar genom klumpiga bälten och klumpiga efterapningar i annonser och kataloger. Det går — till en tid.

Beträffande säkerheten åter kunna vi lugnt påstå att alla de nyare oceanångarne äro så säkra som fartyg öfverhufvudtaget kunna vara, så att olyckshändelser numera i sjelfva verket blifvit mycket sällsynta undantag. Den enda anvisning eller antydan, som härvidlag kan gifvas, är att i regeln de nyaste fartygen också äro de bäst utrustade och bäst konstruerade för så vidt säkerhet på sjön är i fråga, och vanligen äro dessutom de största fartygen minst tillgängliga för rullning och stampning med åtföljande sjosjuka, hvilken i våra dagar är oceanresornas värsta buse. Om dessa omständigheter är äfvenledes hvarje agent i tillfälle att lemna upplysning åt den som yrkar på sådan och det borde enhvar resande, såsom vi visat, göra.

De förnämsta bolag, som för närvarande förmedla samfärdseln mellan Europa och Amerika äro, för så vidt de äro af intresse för emigranter från de skandinaviska länderna och Finland, följande:

ALLAN-LINIEN. Ett äldre bolag, som fordom fraktade ett mycket stort antal utvandrare, men som numera förlorat åtskilligt i täflan med yngre och mera energiske konkurrenter. Bolaget eger ingen af de nyaste och snabbaste ångarne. Dess fartyg segla från Liverpool till Montreal i Canada, från Liverpool till Baltimore i Förenta Staterna samt från Glasgow till New York, till Philadelphia, till Boston och till Quebec och Montreal, hvarjemte bolaget har en linie från London till Montreal. Denna linie lämpar sig bäst för emigranter till Canada och ett fåtal orter i Förenta Staterna nära Canadas gräns.

ANCHOR-LINIEN. Bolaget är ett af de mindre, men eger en stor, snabbgående ångare af modern typ, kallad "City of Rome", den enda vi vågade rekommendera; trafikerar linien Glasgow—New York.

AMERICAN-LINIEN är också ett af de förhållandevis mindre bolagen och eger inga särskildt framstående ångare. Dess fartyg gå från Liverpool till Philadelphia.

CUNARD-LINIEN. Cunardbolaget är ett af de största, rikaste och äldsta samt pålitligaste af alla de många bolagen samt eger en hel flotta af i alla afseenden utmärkta nya fartyg, hvaraf de bästa gå på linien Liverpool—New York, medan andra trafikera leden Liverpool—Boston. Då emel-

AUGUST LINDER, Almelund, Minn., skrifver den 9 Aug. 1891: När jag mottog ert bälte, hade jag varit oförmögen till arbete i ett och ett halft år och mesta tiden sängliggande. Efter 2 veckors användande af bältet var jag uppe och gick och har sedan ej legat en dag

lertid icke heller detta bolags ångare alla äro fullkomligt lika goda, är det rådligast att hos agenten taga reda på afgångstiderna för de snabbaste och största.

DOMINION-LINIEN är ett af de mindre bolagen, för så vidt betydelsen för resande från Norden är i fråga. Bolagets ångare, hvaribland flera nya och väl inredda, trafikerar linien Liverpool—Montreal eller Quebec i Canada, hvarför densamma egentligen blott kan komma i fråga för denna Englands koloni samt för några punkter i nordligaste delen af Förenta Staterna, dit passagerare i så fall befordras med Canadian—Pacificbanan.

INMAN-LINIEN. Inmanbolaget är likaledes ett af de stora bolagen och eger ett par af de allra största och snabbaste ångfartygen på linien Liverpool—New York. Utom dessa bägge ångare, "City of Paris" och "City of New York", till hvilka utvandrarerna bör yrka på att få biljett, eger bolaget en mängd andra, hvilka stå långt bakom dem.

HAMBURGER-LINIEN. Detta bolag är såsom namnet antyder tyskt och dess ångare gå från Hamburg till New York eller till Baltimore. Bolaget eger en mängd ångare, bland hvilka de synnerligt snabbgående och valinredda "Augusta Victoria" och "Furst Bismarck" stå långt framför alla de öfriga i alla möjliga afseenden, hvarför också utvandrarerna gör orätt om han låter afspisa sig med biljetter till äldre och sämre båtar.

BALTIC-LINIEN. Ett af de mera obetydande bolagen, hvars båtar gå från Stettin till Baltimore.

GUION-LINIEN. Ett bolag, som befordrat många tusental emigranter från de skandinaviska länderna och Finland till Amerika. Är icke ett af de förnämsta bolagen och eger heller icke numera någon af de snabbaste ångarne, ehuru ett af bolagets fartyg, "Alaska", en tid var den snabbaste af alla Atlanterångare. "Alaska" och dess systerfartyg "Arizona" äro bolagets bästa båtar, hvarför passagerare borde se till att deras biljetter gälla för någondera af dessa. Trafikerar linien Liverpool—New York.

CARS- eller UNION HAMBURG-LINIEN, är också ett af de bolag, som ega jemförelsevis liten betydelse för emigranter från den europeiska norden.

Vi kunna inom kort känna det goda medvetandet, att Owens elektriska bälten trängt till *alla* europeiska länder och vunnit insteg, der allt amerikanskt anses som humbug. Det goda medför sin egen belöning.

NORTH GERMAN L'LOYD eller **BREMER-LINIEN** är ett vida känt bolag, som öfverför massor af nordiska utvandrare. Bolaget eger en mycket talrik flottilj af första klass ångare, hvilka, ehuru icke de snabbaste eller största, till allra största delen höra till de bästa båtar, som gå mellan Europa och Amerika, isynnerhet de, som gå på linien Bremen—New York. Dessutom trafikerar bolaget leden Bremen—Baltimore.

THINGVALLA-LINIEN. Thingvallabolaget är danskt och dess fartyg gå från Köpenhamn eller annan skandinavisk hamn direkte till New York, hvilket gör att bolagets passagerare, ehuru dess fartyg icke kunna mäta sig i snabbhet och modern utstyrsel med en del af ofvanuppräknade bolags ångare, likväl ofta nog kunna göra resan från svensk, norsk eller dansk hamn till New York på kortare tid än om de taga vägen öfver Tyskland eller England, der uppehåll ofta förekomma. Fartygens besättningar, officerare, lakare o. s. v. äro derjemte skandinaver och såsom sådana i tillfälle att meddela sig med passagerarne utan tolk.

WHITE STAR (HVITA STJERN)-LINIEN är ett af de mest omtyckta bolagen. Detsamma eger i detta nu i systerfartygen "Majestic" och "Teutonic" två de allra snabbaste af de många snabbgående Atlanterångarne, hvarjemte bolaget disponerar åtskilliga andra i alla afseenden utmärkta fartyg. Trafikerar linien Liverpool—New York.

Åtskilliga andra ångbåtsbolag finnas jemte dessa här uppräknade, men då de i allmänhet aldrig anlitas af emigranter från Norden tro vi ofvanstående bör vara fullt tillräckligt.

Alla de bolag, hvilka befordra passagerare från engelska hamnar till Amerika, forsla passagerare gemensamt från Göteborg till England med ångare, tillhörande Wilson-bolaget, endera direkte till London eller — för de båtar, hvilka afgå från Liverpool — till Hull. Från Göteborg afgå Wilson-liniens ångare i regeln en gång i veckan, hvarför det för utvandrare gäller att taga reda på afgångsdagen samt passa på sin tid, för att icke behöfva ligga öfver allt för lång tid i nämnda stad. För all säkerhets skull är det dock af vikt att af agenten få klart besked om huruvida det bolag han representerar sörjer för kost och kvarter i Göt-

AMERIKA.

2

Menominee, Wis., 15 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Jag är förvissad om, att det bälte, jag köpte af er för 7 månader sedan, är bättre än alla mediciner en läkare eller apotekare har till sitt förfogande.

Högaktningsfullt,

708 Stephenson Ave.

FRANK LARSON.

borg eller icke och på hvad villkor sådant sker. Detta gäller ännu mera för utvandrare från Finland, och böra dessa afhandla frågan äfven rörande finsk hamn samt Stokholm, den första landningsplatsen på svensk jord.

Har utvandrarerna deremot köpt sig biljett på en af de stora tyska linierna bör han skaffa sig noga besked om afgångsdagen från finsk eller svensk — eventuellt norsk eller dansk — hamn samt öfverenskomma med agenten om kvarter och kost för möjliga väntningsdagar såväl i hemlandet som på utländsk botten, ända tills han går ombord på oceanångaren.

Såsom af ofvanstående framgår har hvilken linie som helst sina såväl fördelar som nackdelar. Färden öfver England—Hull—Liverpool—New York skänker den utvandrare som valt rätt båt fördelen af den kortaste oceanresan, men i stället har han de många ombytena och uppehållen i de engelska hamnstäderna. Vid de tyska linierna har han färre uppehåll att befara och har lättare att reda sig på vägen till hamnstaden, derifrån oceanresan anträdes, men i stället är han så mycket längre tid ombord på emigrantångaren, och på den danska linien åter slipper han visserligen så godt som alla ombyten och uppehåll på främmande botten samt har derjemte fördelen att kunna samtala och meddela sig med befäl och besättning, men i gengäld får han vara så mycket längre tid med ens på sjön. Hvilken väg han bör taga kan därför ingen annan än utvandrarerna själf afgöra. Det beror mera på tycke och smak än på något annat, men har han en gång bestämt sig för den ena eller andra vägen bör han hålla i minnet ofvanstående råd, hvilka här ytterligare må sammanfattas på ett ställe:

1. Köp aldrig biljett annat än till de snabbaste och största båtarna på den linie ni valt och välj hellre en annan linie ifall agenten är ovillig att visa en lista öfver de båtar hans bolag eger, upptagande den tid de vanligen behöfva för öfverfarten.
 2. Se till att biljetten är utskrifven för den båt ni bestämt er för och låt inte öfvertala er att välja någon annan, som icke är lika god.
 3. Gör klart aftal med agenten om kvarter och kost på de orter, der ni möjligen kan få ligga öfver.
-

Till New Zealand, Australien, skickas just då detta skrives, en sändning bälten. De gå nu längre än civilisationen och kunna med rätta sägas vara civilisationens budbärare.

4. Tag noga reda på afgångsdagarna och -timmarne för båtar och tåg på den linie ni valt och passa på dessa afgångstider.

Alla de större bolagen hafva numera agenter, talande såväl skandinaviska språk som finska, på alla mellanstationer, hvilka agenter uppbära lön enkom för att stå till utvandrarens tjänst med råd och dåd, men bäst är dock att genom en fråga hos biljettagenten göra sig försäkrad om att så är fallet. Och bäst är att redan från hemlandet taga med sig kärl att äta och dricka ur jemte sked, knif och gaffel, ty sådant består i regeln inte på oceanångarna och är alltid dyrare att köpa i hamnstäderna. Gäller det att resa under den årstid då det är kyligt äro ett par filter eller täcken heller icke ur vägen och hvad verkliga nordbor beträffar, som äro vana vid salt föda, är det nog slugast om de medföra en liten matsäck af hållbara matvaror, ty kosten på ångfartygen, om också riklig och god, är till en början alltför främmandartad för att förefalla smaklig för den som är ovan dervid.

Angående sjelfva oceanresan är inte mycket att säga för så vidt det angår råd till de resande, ty mot de två åkommor, som vanligen plåga utvandren: hemlängtan och sjösjuka, ges det intet botemedel. Att förhålla sig lugn och ställa sig båtens ordningsregler samt befälets tillsägelser till efterrättelser är det förnuftigaste man kan göra. Isynnerhet vid ankomsten till den amerikanska hamnen gäller det att inte tappa hufvudet och humöret i otåligheten att slippa i land, ty då löper man fara att lättare än annars råka i händerna på de otaliga skojare och svindlare af alla slag, som lura på den nyanlände och söka frånlocka honom det lilla han möjligen eger.

Då bälten sändas till Sverige, betala vi frakten, då full betalning för bältet insändes. Tullen varierar från kr. 2.50 till kr. 5.00.

Pittsburgh, Penn., 18 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Ert mansbälte, som jag köpte förliden sommar, har fullständigt botat mig för dyspepsi, magplågor och hufvudvärk.... Med all högaktning,
52d St. och Carnegie Ave. CHARLES ANDERSON.

S. O. JOHNSON, Galesburg, Ill., Box 510, skrifver 17 Maj 1891: Jag har varit sjuk öfver ett års tid. Jag sökte doktorer, men ingenting hjälpte, förrän jag fick bältet.

CHICAGO MIDWIFE INSTITUTE.

Nordisk Barnmorskeskola.

(Inkorporerad under staten Illinois' lagar.)

Den *första* i sitt slag i Amerika och den *enda*, hvars diplom berättigar till praktik i samtliga Förenta Staterna. Första kursen tog sin början den 1 Maj 1889 och har med ständigt ökad antal elever sedan dess fortgått. Såväl *svenska*, som *norska* och *danska* elever hafva blifvit från skolan utexaminerade.

Två kurser om *sex* månader hvardera begynna den *1 Maj* och den *1 November* hvarje år. Skolan står i förbindelse med THE LINNÆAN HOSPITAL, det *nordiska sjukhuset* i Chicago. Alla förfrågningar, såväl muntliga som skriftliga, besvaras beredvilligt af skolans föreståndare.

Medicine Doktor SVEN WINDROW,

64 East Chicago avenue, Chicago, Ill.

Elektriska bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva redan länge gått till Rysslands aflägsnaste delar. Detta är en god rekommendation, då man vet, att ryska väldet omfattar omkring 125 millioner invånare.

ANDRA KAPITLET.

Ankomsten till New York. — Runners. — Bästa sätt att reda sig.

Ända till för kort tid sedan landsattes alla till New York anländande utvandrare vid den s. k. Castle Garden, men numera landstiga de på Ellis' Island, liggande i New York-bugten. De första personer utvandraren i New York råkar i beröring med äro s. k. "runnare", d. v. s. ett slags agenter, som värfva kunder för olika anstalter. Försäljare af jernvägsbiljetter, värdshus- och krogvärdar, handlande med olika slags förnödenheter, agenter, som skaffa folk platser och arbete — alla hafva runners ute för att locka till sig kunder bland nyanlända invandrare. Hederliga personer kunna väl undantagsvis förekomma bland dessa runners, men såsom allmän regel gäller att de äro samvetslöse pre-jare, dem invandraren så mycket som möjligt bör undvika att hafva någon beröring med.

New York är numera en af världens största städer på samma gång som den ort dit hundratusental emigranter årligen anlända, alla — eller nästan alla — sökande arbete och fullkomligt obekanta med alla förhållanden i det nya landet. Det är därför helt naturligt att mycken nöd och elände råda i staden jemsides med rikedom och prakt. Men nöd och elände tvinga dem som äro utsatta därför att tillgripa hvilka utvägar som helst för att slå sig fram och uppehålla lifvet, och därför är det åter helt naturligt att en stad som New York vimlar af alla slags skojare och bedragare.

Gowie, Iowa, 8 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Det elektriska bälte jag köpte Oktober förlidet år har varit till stor belåtenhet och 4 eller 5 bälten ha blifvit köpta från er härifrån på min rekommendation.

Högaktningsfullt,

A. FILOREN.

Så snart ett emigrantfartyg landsatt sina passagerare omringas desse af sådana runners, bland hvilka enhvar är säker om att träffa en eller flera landsmän, för hvilka förtroendet vanligen är större. Men detta förtroende är i de allra flesta fall illa placeradt, det kommer nykomlingen vanligen snart underfund med, ifall han låter locka sig af runnersnals hals ord och följer med honom. De flesta utvandrare, som komma till New York, stanna icke der utan resa längre bort och därför äro vanligen runners för agenter, som sälja jernvägsbiljetter, de första som anfäktat nykomlingen. En vanlig lögn, som dessa herrar använda för att locka kunder till sina principaler, är den att de kunna anskaffa billigare jernvägsbiljetter än andra, men detta är icke fallet, ty alla jernvägslinier, som befordra passagerare från New York vesterut hålla i regeln enahanda pris för biljetter. Den enda skilnaden — och den är i sjelfva verket högst betydlig — är huruvida invandraren vill resa vidare per jernväg eller längs kanalerna och de stora sjöarna, eller först per jernväg och sedan med ångbåt öfver sjöarna. Vattenvägen är naturligtvis billigare, men också ofantligt mycket mera tidsödande, hvarför ingen, som har råd att lösa en jernvägsbiljett, har lust att ligga veckotal på vägen till den arbetsplats dit han ämnar sig, då han kan komma dit på några få dagar. Resan dels med jernväg och dels med ångbåt tar deremot icke så synnerligt mycket längre tid i anspråk än enbart jernvägsresa samt är dessutom hela hopen billigare. Ett vanligt knep af ohederliga biljettagenter är därför det att till personer, som inte hafva reda på sig, sälja biljetter till en smula lägre pris än vanliga jernvägsbiljetter, under påstående att de berättiga till oafbruten jernvägsresa, medan de i sjelfva verket gälla för färd med både jernväg och ångbåt. Och dervid sko sig naturligtvis både runnern och biljettagenten på invandrarens bekostnad, ty denne får betala långt mera än hvad en sådan blandad biljett egentligen kostar.

En annan klass af runners utgöres af dem, som värfva kunder till värdshus och krogar och bland dessa träffas de allra farligaste exemplaren. Det har händt och händer alltjämt så godt som hvarje dag att folk, som nyss anländt till New York och äro obekanta med förhållandena i staden,

Intyg på intyg af mången gång rent af hjertrörande slag insändas dagligen till Dr. Owen till tack för den verkan bältena göra. Kunna våra efterapande konkurrenter säga så?

lockas till de allra värsta tjuf- och rövvarhålor, som gå under namnet värdshus och hotell. Och engång inne på ett sådant ställe är det endast en mycket lycklig slump, som kan föra offret helskinnadt derifrån igen, hvaremot den vanliga utgången är den att den oförsigtige blir totalt utplundrad och beröfvad allt hvad han eger. På grund häraf är det förnuftigaste nykomlingen kan göra att genast begifva sig från landningsplatsen till den jernväg, som skall befordra honom vidare, ifall han nemligen redan förut köpt sig jernvägsbiljett och således vet hvilken linie han ämnar använda. Har han det icke, och detta är väl fallet med de allra flesta, så bör han vända sig till någon af de firmor, hvilka hafva såsom affär att tillhandagå invandrare med råd och dåd i alla möjliga fall.

Sådana firmor, på hvilka en lista meddelas längre fram, finnas flera i New York och på hvarje sådan firmas kontor finnas personer, som tala de språk invandrarne använda.

Alla slags affärer, som nykomlingen kan hafva att uträtta omedelbart efter sin ankomst till Amerika, såsom penningevexling, köp af jernvägsbiljetter, anskaffande af kvarter för någon tid, inhemtande af upplysningar om olika saker och ting — allt sådant kan han få bättre och pålitligare uträttadt om han vänder sig till ett af dessa kontor än om han låter lura sig att anlita en runner. Man måste hålla i minnet att dessa firmor hafva till uteslutande affär förmedlandet af allehanda angelägenheter för emigranter. Det är derpå de lefva och därför är det temmeligen klart att emigranten hos dem i regeln kan påräkna hederlighet och samvetsgrannhet i alla afseenden, ty om motsatsen inträffade så blefve det snart bekant och hela affären ruinerad. Runnern deremot lever blott för dagen — från hand till mun — och därför kommer det beträffande honom icke så noga an på ett eller annat bedrägeri mera eller mindre. Han förtjenar en eller annan dollar derpå och sällan eller aldrig händer det att han blir befordrad till något slags ansvar för det han begått.

Vårt råd till emigranter, som icke förut köpt sig biljetter för vidare färd, utan måste stanna någon tid i New York för denna eller annan orsak, är därför att utan vidare vända sig till något af de emigrantkontor, som existera sedan

Gladstone, Mich., 30 Maj 1891.

Dr. Owen: Sistlidne April led jag af häftiga smärtor i hufvudet, troligen neuralgi. Inga doktorer hjälpte. Jag försökte ert bälte; det lyckades öfver all förväntan.

Högaktningsfullt,

Box 1 2.

JOHN ERICKSON.

äratal tillbaka. Der kunna de få alla upplysningar de behöfva och genom dem kunna de uträtta alla sina nodiga affärer. Skulle likväl en eller annan nykomling råka ut för bedragare och skojare, är hans bästa råd att vända sig till sitt lands konsul, ehuru vi gerna vilja tillägga att konsuln sällan kan ställa något af detta slag tillrätta, dertill äro bedragarne i regeln alltför slipade.

Bland firmor, som i ofvanantydde afseenden gå emigranter tillhanda, känna vi personligen följande, om hvilkas hederlighet och pålitlighet vi äro öfvertygade, men vilja dermed icke hafva sagt att inte också andra kunna finnas, som i lika grad förtjena förtroende.

Den äldsta bland dessa firmor är American Emigrant Co., R. E. Jeanson, agent, No. 30 State st., New York. Förut innehades affären af kapten R. E. Jeanson och kallas äfven oftast bland sina kunder "kapt. Jeansons", men numera eges firman af ett bolag. Såväl svenska som norska och finska talande tjenstemän finnas alltid på firmans kontor och många tusental äro de emigranter, hvilka stått och fortfarande stå i affärer med The American Emigrant Co. Ty denna firma — likasom de härnadan nämnda — bedriver utom sin biljettaffär en betydlig bankrörelse, bestående förnämligast i förmedling af i Amerika vistande nordbors penningetransaktioner med hemlandet. Isynnerhet finska-amerikanare anlita i stor skala The American Emigrant Company i och för hemsändandet af penningar till fränder och vänner och går detta helt enkelt till sålunda att pennin-garna i kontant eller i postanvisning skickas till den firmas kontor, genom hvilken försändningen skall gå, åtföljda af den adress i Europa, till hvilken beloppet skall skickas. Kontoret ombestyr sedan utbetalningen i finskt eller annat mynt direkte till adressaten i Europa samt skickar vanligen omedelbart ett kvitto öfver emottagandet till afsändaren. En sådan affär är naturligtvis helt och hållet byggd på förtroende och beror i allo på innehafvarens personliga hederlighet och redbarhet, hvarför det också är mer än svårt att när som helst uppgifva med något anspråk på tillförlitlighet huruvida en eller annan firma är fullkomligt säker eller icke. Hvad nu ifrågavarande bolag beträffar så veta vi att många millioner dollars under årens lopp gått genom dess

Owen's elektriska bälten kunna verkligen sägas vara civilisationens budbärare. De hafva trängt till längre aflägsna delar än missionärer eller upptäcktsresande och de ha gjort nytta.

kontor från i Amerika vistande nordbor till deras anförvandter och vänner i Europa och tillsvidare veta vi icke af ett enda fall, då sådana medel icke skulle kommit adressaten ordentligt tillhanda.

En annan firma, som redan länge arbetat i samma branche, är Svenska Emigrant Kompaniet, hvilket innehas af O. A. Sjöström, No. 27 State street, New York. Såsom namnet anger söker denna firma sina kunder hufvudsakligast bland svenskar.

Scandinavian and Finnish American Exchange, No. 13 State street, är den yngsta af dessa firmor, som gjort till sin specialitet att förmedla invandrares affärer. Denna vänder sig till nordbor i allmänhet, och då firmans chef herr Adolf Österholm i många år varit förste man hos The American Emigrant Company kan man vara säker om att han i grund känner alla detaljer af den affär han gjort till sin. Bi råden, talande både svenska, norska och finska, äro alltid tillhands på The Scandinavian and Finnish American Exchange's kontor. Herr Österholm, som under de många år han förestod The American Emigrant Companys kontor visste göra sig personligen väl känd af alla bolagets kunder, på samma gång som han förvärfvade sig en grundlig kännedom om hvad europeiska invandrare främst behöfva under sin vistelse i Amerika samt innan de hunnit blifva fullt hemmastadda der, har i sammanhang med sitt emigrantkontor öppnat en kommissionsaffär för olika svenska artiklar, hvaribland i främsta rummet böcker.

Scandinavian and Finlanders Emigrant Company (G. A. Grönlund), No. 24 State street, är en fjerde affär af samma slag och derjemte besörja många af de stora ångbåtsliniernas agenter en del affärer för nyanlända invandrare, hvarjemte en mängd bankirer i olika delar af Förenta Staterna numera förmedla en betydlig del af den penningeförsändning, som förut uteslutande gick genom sådana kanaler som häröfvan omnämnda firmor.

I samma mån som den amerikanska regeringen tar bättre vård om nyanlända invandrare och utöfvar bättre kontroll öfver de tjenstemän, med hvilka de först komma i beröring, i samma mån förlora äfven de s. k. emigrantkontoren alltmera i betydelse. Vid den gamla Castle Garden

AMERIKA.

3

Henning, Minn., 15 Maj 1891.

Dr A. Owen: Då min hustru började begagna det bälte ni sände mig i Januari kunde hon knappast gå öfver golfvet. Hon är nu emot all förväntan frisk.

Högaktningsfullt,

HENRY JOHNSON.

bedrefs betydligt mera svindel och ofog än vid den nuvarande mott. g platsen för utvandrare, den s. k. Förenta Staternas Barge Office, hvilken användes till vidare, eller tills den nya, i allo tidsenliga landningsplatsen på Ellis Island blir fullt iordningställd. Såsom planen för denna är utarbetad kommer det att bli fullkomligt onödigt för alla invandrare, hvilka ämna sig längre vesterut, att alls begifva sig upp till sjelfva staden New York. Tjenstemän, stående under sträng tillsyn, komma der att tillhandagå resande med allt bistånd de kunna behöfva. Jernvägsbiljetter komma att säljas af ombud, befullmäktigade af alla de stora jernvägsbolagen gemensamt, olika slags nödvändighetsartiklar komma att tillhandahållas invandrarne och soflatser komma att finnas för sådana, som icke omedelbart kunna fortsätta sin färd. Huru den nya inrättningen kommer att tjenstgöra är naturligtvis omöjligt att på förhand förutsäga, men säkert är att det i flesta fall blefve en välsignelse för nykomlingar att slippa alla besök i staden New York. Lättast undvikas sådana besök för närvarande genom att på samma gång som man köper en ångbåtsbiljett äfven köpa biljett för vidare resa per jernväg. Många af de stora ångbåtsbolagens agenter i Europa äro försatta i tillfälle att sälja sådana jernvägsbiljetter och några bolag, såsom t. ex. Thingvallabolaget, sörja genom sina agenter för utvandrarens bästa ända tills de kommit fram till den ort i Amerika, d t de ämna sig.

Det är i sanning förvånande huru väl en sådan stor emigrantförsändningsaffär i våra dagar är organiserad och huru ytterst få misstag som begås med de massor resgoods, som tillhöra alla de tusental emigranter, hvilka årligen komma till Amerika. Den redan härofvan nämnda Thingvallalinien kan tjena såsom ett godt exempel härpå, ehuru dermed ingalunda är sagdt att icke andra bolag lika noggrannt sköta sin affär. Passagerare, som hafva klart för sig till hvilken ort i Amerika de ämna sig, kunna redan på firmans kontor i Europa betala för sina biljetter ända till destinationen och erhålla då ett qvitto, som uppvisas vid ankomsten till New York och der gäller som en order för en faktisk jernvägsbiljett. En agent — ofta äfven två — äro natt och dag till hands på landningsplatsen i New York,

Våra konkurrenter, som skjutit upp som svampar och gjort klumpiga försök att efterapa våra bälten, måste gå under genom sina underhaltiga fabrikat. Vår devis är: "Ärlighet och redbarhet."

t ga emot passagerarne, sörja för deras resgods och bestyra om u bytet af jernvägsbiljettordern mot en verklig jernvägs ljet. Firman står i d'rekt affär med alla de stora j rnvagsbolag, som besörja trafiken vesterut, och kan därför s nda passagerare med hvilken l nie som helst, hvarjemte det ofta handt att då firman haft ett större antal passagerare på en båt, extratåg ombesörjts för deras vidare befordran. Re godset å er adresseras och poletteras redan i Europa fard gt till den plats dit den resande ämnar sig och på h arje station har firman särskilda bagagemästare anställda, hvi kas enda ål'ggande består uti efterseendet af firmans passagerares effekter. I hvarje större stad i Förenta Staterna har firman numera egna kontor och underagenter i tu ental spridda öfverallt.

Så s m sagdt veta vi nog att också andra bolag sköta sin emigrantaffär lika omsorgsfullt, men, då det gälde att taga ett exempel bland mängden, valde vi detta, dels emedan det är den enda linie, som befordrar resande direkte från den skandinaviska norden till Amerika, dels emedan det är en nordbo, herr A. E. Johnson, bolagets generalagent under firma A.E.Johnson & Co., hvilken hedern af den punktliga och samvetsgranna skötseln af affären i Amerika i hufvudsak tillkommer, dels slutligen emedan bolaget använder så godt som uteslutande nordbor vid alla sina många kontor och agenturer, likasom ombord på sina fartyg. Och i Amerika ändå mera än annorstädes gäller det för folk af samma ras att hålla ihop om de vilja komma någon väg.

Strandburg, S. Dak., 23 Mars 1892.

Dr. Owen: Edert bälte har gjort mig mycket godt och jag är mycket belåten med det.

JOHN JOHNSON.

AUGUST LÖFGREN, Montezuma, Ill., skrifver den 14 Aug. 1891: Ert bälte har gjort mig mer godt än all medicin. Jag har varit sjuk 30 år men är nu säker att blifva fullständigt botad. Min hustru var förderfvad af reumatism och ryggvärk. Hon är nu fullkomligt bra.

Det bör ej dröja länge, innan bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. gå tullfritt till alla jordens länder. Deras värde för hela menskligheten berättigar dem dertill.

Amerikanska Emigrant Kompaniet.

JAMES C. SAVERY.

GEO. H. WARNER.

30 State st., New York. (P. O. Box 1040.)

I SVERIGE: J. O. Nelson, 53 Sillgatan, Göteborg; *Skånes Enskilda Bank*, Malmö, med afdelningskontor; *Aktiebolaget St. ckholms Handelsbank*, Stockholm, med afdelningskontor; *Kalmar Enskilda Bank*, Kalmar, med afdelningskontor, samt öfriga första klassens banker i Sveriges större städer.

I NORGE: *Den Norske Credit Bank*, Christiania.

I DANMARK: *Pri atbanken i Kjobenhavn*, K'penhamn, med afdelningskontor.

I FINLAND: *Föreningsbanken i Finland*, Helsingfors, med afdelningskontor; *Wasa Aktie Bank*, Wasa, med afdelningskontor.

Samt korrespondenter i England, Irland och Tyskland för biljetter till och från Europa.

PENNINGE-FÖRSÄNDELSER (utbetalade i kontanter) till alla platser i Sverige, Norge, Danmark och Finland.

BILJETTER FÖR ÅTERRESA till Sverige, Norge, Danmark och Finland.

FRIBILJETTER, gällande för resa med bästa fartyg, till lägsta pris från Sverige, Norge, Danmark och Finland.

VÄXLAR säljas till lägsta pris på Sverige, Norge, Danmark och Finland.

INKASSERING af arf och fordringar i Sverige, Norge, Danmark och Finland.

JERNVÄGSBILJETTER till alla platser i AMERIKA.

BILJETTER till Australien, Syd-Amerika, Central-Amerika, Afrikas Vest- och Östkust, Kapstaden, Arabien, Ostindien, Kina och Japan.

Skandinaviska papperspenningar köpas och säljas.

Växlar och depositionsbevis, utgifna af banker i Skandinavien och der betalbara, uppköpas af oss efter högsta möjliga kurs.

THE AMERICAN EMIGRANT COMPANY,

Kapten R. E. JEANSON, Agent,

P. O. Box 1040.

30 State street, New York.

Observera! Då ni ämnar öfvertaga penningar från Sverige bör afsändaren underrättas, att vi icke emottaga växlar, utfärdade af bankhus i Amerika och betalbara i Dollars, utan endast sådana, som lyda af Kronor — s. k. postremiss-växlar.

J. A. SJÖBLOM, Altamont, Florida, skrifver den 1 Okt. 1891: Jag kan ej längre underlåta att frambära min tack-samhet för den hjelp bältet gifvit mig.

MAT. SARIN skrifver den 7 Sept. 1891 från Silver Plume: Ert bälte är den bästa och billigaste medicin, som en fat-tig arbetare kan förskaffa sig.

TREDJE KAPITLET.

Jernvägsresor i Förenta Staterna. — Olika sätt att färdas vesterut. — Jernvägsrestaurationer och matförhållanden.

I föregående kapitel talade vi om de agenter, som sälja jernvägsbiljetter. Detta måste förefalla egendomligt för den, som kommer från Europa och icke är van vid annat än att man går ned till jernvägsstationen och köper sin biljett der. Och lika egendomligt förefaller det för en europé att höra talas om de olika banor han kan begagna för att resa från en ort till en annan. Båda dessa egendomligheter bero på samma orsak eller den att alla jernvägar i Förenta Staterna tillhöra enskilda bolag och dessa ha naturligtvis sökt att med sina banor beröra så många som möjligt af de hufvudorter från hvilka den största trafiken varit att påräkna. Deraf kommer det sig att alla större städer i Nord-Amerika stå i förbindelse med andra större städer genom flera olika banor, men deraf följer ingalunda att alla dessa olika banor skulle vara lika långa. Tvärtom är tidsskilnaden ofta högst betydlig, ehuru biljettpriset, till följd af öfverenskommelse mellan de olika bolagen, vanligen är detsamma hvilken bana man än väljer. Då detta är fallet och det i regeln inte betyder så mycket för vanliga resande, isynnerhet utvandrare, om färden räcker några timmar mera eller mindre, ha jernvägsbolagen i Amerika antagit metoden att hålla ett större antal biljettagenter spridda öfverallt i de trakter, der deras banor gå fram, samt i en hel del andra trakter, derifrån trafik kan påräknas, derjemte. Öfverallt

Då detta nedskrifves, ha vi just levererat vår första större order till Kaplandet. Vi veta, att den kommer att följas af flere. Vi äro säkra på våra bälten.

Tull för bälten till Sverige öfverstiger ej kr. 5.00 och i vissa fall hafva tulltjenstemännen endast fordrat kr. 2.50, ibland ingenting.

vid affärsgatorna i New York t. ex. finnas kontor der biljetter för olika jernvägslinier säljas, och enhvar agent försäkrar lugnt att hans linie är den kortaste, b'lhgaste och i alla afseenden bästa. Det är för några af dessa agenter, som en del runners arbeta — och dessa böra i regeln undvikas. Någoting, som ytterligare förvirrar nykomlingen till Amerika då han första gången skall köpa en jernvägsbiljett är den mångfald af kartor, som finnas öfver de trakter han har att genomresa. Hvarje bolag ger nemligen ut kartor i sammanhang med sina ti ltabeller och på kartan är utan undantag alltid bolagets egen linie framställd såsom den kortaste, medan andra bolags banor se ut som om de gingo i stora krokar eller icke alls led le fram t'll den ort dit man ämnar sig. Allt detta är idel bedrägeri af en art som i Amerika anses tillätligt, men annorstädes i verlden alls icke förekommer. Sådana kartor äro så godt som alltid oriktiga och vilseledande, hvarföre ingen tillit kan skänkas dem. Det enda sättet att få reda på verkliga förhållandet är att fråga sig före hos pålitliga personer och i detta afseende kan man åter påräkna största pålitlighet hos de ofvan nämnda emigrantkontoren, hvilka sä ja bi jetter t'll alla banor och förtjena lika stor kommission på hvarje biljett, hvarföre det vanligen är dem fullkomligt lkgiltigt hvilken bana man väljer.

Ett annat sätt att komma tillrätta och ett i allo användbart sådant är det vi redan förut påpekat: att redan hos ångbåtsagenten, der man köper biljett för oceanresan, också köpa sådan för vidare jernvägsfärd. Alla ångbåtsagenter inlåta s'g visserligen inte härpå, medan andra utgifva ett qvitto, hvilket på samma bolags kontor i New York utbytes mot en verklig b'ljett, ett utbyte, som då vanligen ombesörjes af det ombud för agenten, som tar hand om passagerarne vid deras an'komst t'll New York. Men om utvandraren köper eller försäkrar sig om sin jernvägsbiljett på detta sätt så måste han komma ihåg att han är helt och hållet beroende af den agents redlighet, med hvilken han uppgör a åren, ty angående jernvägsbiljetter är det en mycket lätt sak för en agent i Europa att lura sin kund på några dollars. Om något sådant företages m d ångbåtsbiljetten är det jemförelsevis lätt för passageraren

Minneapolis, Minn., 22 Mars 1893.

Dr. Owen: Ert No. 4 b'lte har gjort mig mycket stor nytta. Jag led af reumatism och ryggvärk, men å fort jag började begagna bältet, blef jag b'ttre.

FRED. JOHNSON.

St. Louis House, 409—411 4th St. South.

att komma underfund dermed genom reskamrater, som köpa biljett på samma linie, samt att genom klagomål hos bolaget få det rättadt, men om han alls får reda på att han blifvit skinnad på priset för jernvägsbiljetten så är det i alla fall först i Amerika och då alldeles för sent att få någon rättelse. Endast af personer, om hvilka man med säkerhet vet att de äro i allo hederliga och pålitliga, bör således en utvandrare redan i Europa anse sig kunna köpa en biljett för jernvägsresa i Amerika.

Att märkas är dessutom att numera de stora jernvägsbolagen alla slutit sig samman i en förening, genom hvilken emigrantbiljetter för jernvägarne säljas, och detta sker genom en gemensam agentur på sjelfva landningsplatsen, hvarför invandraren alls icke behöfver söka sådana biljetter på annat håll. Endast ifall han vill resa med andra än de egentliga emigranttågen kan det vara skäl för honom att uppsöka någon annan biljettagent, men dervid bör han komma ihåg att de s. k. hotell- och boardinghousevärdar, hvilkas runnare lofva honom biljetter till lägre pris än det vanligen gällande, nog veta att taga sin skada igen på annat sätt så att en köpare hos dem i regeln får betala *mera* för en biljett än om han köpte den hos en agent, som inte inlåter sig på prutning.

Resan per emigranttåg är visserligen på långt när icke så angenäm som med vanliga passagerartåg, men stort värre än en resa på tredje klass i Europa är den inte, medan den deremot är hela hopen billigare än färd på andra eller första klass. Och då invandrare väl sällan anlända med större kapital på fickan är nog det slugaste de kunna göra att hålla sig till emigranttågen och spara sina dollars; de behöfvas nog senare.

För resande vesterut — och annat än vesterut torde knappast någon utvandrare från de nord'ska länderna till en början begifva sig — gifves det tre sätt att färdas från New York såsom vi redan förut i förbigående påpekat. Ett af dem, vägen längs kanalerna till de stora sjöarna och per ångbåt öfver dem, kan knappast komma i fråga, ty om också den direkta resekostnaden blir mindre så stiga i stället utgifterna för födoämnen under den långa och långsamma resan till så mycket att skilnaden blir åtminstone

Owen's elektriska bälten äro värderade och prisade från Atlantiska hafvet till Stilla oceanen, från Alaska till Florida, från Maine till Texas.

Det finnes ingen stat och intet territorium inom För-
enta Staterna, der ej Owen's elektriska bälten visat sig
och bringat helsa och välsignelse.

fullt utjemnad. Vi kunna därför här lugnt förbigå detta sätt att resa, som också i sjelfva verket numera mycket litet användes.

Det andra sättet är att färdas ända fram till orten, dit man ämnar sig, per jernväg. Detta är utan gensägelse det snabbaste, bekvämaste och säkraste sättet samt naturligtvis det enda, som kan komma i fråga för orter öster om sjöarna. Men för resande till platser vester om dessa blir detta sätt att färdas något kostsammare än en resa först per jernväg till hamn vid östra ändan af sjösystemet och sedan per ångbåt öfver detta till hamn i Wisconsin eller Minnesota. I synnerhet för resande till sistnämnda stat, till Dakota eller orter ändå längre vesterut blir skilnaden i kostnad af en viss betydelse, hvarför en och annan måhända vore böjd för att föredraga en sådan resa. Men för deras räkning vilja vi tillägga att en sådan insjöresa ingalunda är synnerligt behaglig. Fartygen äro ofantligt mycket mindre än Atlanterångarne, hela hopen långsammare och betydligt mindre väl inredda för passagerare, hvarjemte desse icke kunna räkna på lika god kost och lika godt bem"tande som ombord på oceanångarne. Under den vackra och varma årstiden, då man så godt som oafbrutet kan vistas på däck, går det väl ändå an, men i synnerhet tidigare på våren samt på hösten är en ångbåtsstur öfver de amerikanska insjöarna allt annat än angenäm. Under dessa årstider bör därför ingen, som kan undvika det, "låta snålheten bedraga visheten" tillräckligt för att företaga den turen.

En hel del utvandrare ha likväl alldeles ofrivill'gt fått företaga insjöresan, tack vare ohederliga biljettgenter i New York, hvilka sålt dem biljetter under uppgift att de gälde för oafbruten jernvägsresa, medan de likväl i sjelfva verket lydde på färd både med bantåg och ångbåt. Sådana bedrägerier kan man icke förutsätta att större firmor göra sig skyld'ga till och därför upprepa vi här igen rådet att icke låta runners under förespeglingar om billigare biljetter locka sig till några knutagenter, utan hålla sig t'll de firmor, vi i det föregående uppgifvit såsom pålitliga, eller andra af enahanda slag. Om emot all sannolikhet någon sådan firma skulle låta något ohederligt komma sig t'll last så är det lätt för den förorättade le att få upprättelse, ty en uppgift till

Worthington, Minn., 3 Sept. 1891.

Dr. Owen: Härmed min hjertliga tacksamhet för den hjälp, som edert bälte beredt mig för mitt svåra giktli-dande. Gud vare tack, som gett er denna förmåga.

Med högaktning,

MRS. NILS ERICKSON.

någon af de större i Amerika utkommande tidningarna på nordiskt språk, åtföljd af nödiga bevis för att uppgiften är sann, skall i regeln vara tillräcklig för att åstadkomma rättelse.

Den som blott har råd dertill ville vi likväl, på grund af hvad som ofvan framhållits rörande olägenheterna vid resor öfver insjöarna, alltid råda att begagna sig af jernväg ända fram, såvida färden icke gäller någon ort, t. ex. i staten Michigan eller i allra ostligaste Minnesota, alldeles vid sjökusten, i hvilket fall jernvägsfärden ställer sig så mycket kostsammare och går i en sådan omväg att olägenheterna vid sjöresan i bredd dermed förlora i betydelse. Men om resanden längre vesterut besluter sig för oafbruten jernvägsfärd bör han, såsom vi ofvan visat, försäkra sig om att han också får en sådan biljett som den han betalar för. Det blir honom lätt nog om han håller i minnet hvad vi ofvan anfört.

De flesta nykomlingar till Amerika, som öfverhufvudtaget hört någonting om förhållandena i detta land, ha vanligen också hört om huru utmärkt bekvämt och komfortabelt man färdas på amerikanska jernvägar och mången emigrant har begifvit sig ned till stationen i den ljufva förhoppningen att Pullmanvagnar med matsalar, sängkammare och allt möjligt annat fint och bekvämt utan vidare stå också till hans disposition. Men ur den villfarelsen blir han snart tagen. De s. k. emigranttågen, hvilka vanligen föra utvandrarne från New York vesterut, bestå inte precist af palatsvagnar utan af vaggon'er, som icke äro en smul bättre än tredje-klass-vagnarne i den europeiska Norden. Sofplatser finnas visserligen i de flesta sådana emigrantvagnar, men britsarna äro af trä, hvarför den som vill finna någon sömn och hvila måste sjelf vara försedd med sängkläder. Har man sådana med sig går det godt att soffa i emigrantvagnarne och då blir färden under de oändligt långa timmarne på dagarna heller icke så tröttsam som i fall man sliter endast hårdt trä.

Men matsalsvagnar finnas inga på emigranttågen och i sjelfva verket skulle de heller icke tjena till mycket, då måltidspriserna i dem i alla fall vore för höga för utvandrares pungar. Nästan detsamma gäller om de jernvägs-

AMERIKA.

4

I Herr Herman Swanson, förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva skändat naver den bästa borgen, att de bli väl och hederligt behandlade.

Annonskostnaderna för The Owen Electric Belt & Appliance Co. stego under året 1891 till *120,000 dollars*. Deraf kan man sluta sig till affärens storhet och gedigenhet.

restaurationer, som i mycket ringa antal förekomma längs banorna. Prisen äro öfverallt ofantligt mycket högre än hvad utvandraren någonsin förut hört att man bealar för ett mål mat, och då hans reskassa vanligen är beräknad efter europeiska förhållanden gör han ett betänkligt håll i densamma ifall han under resan måste lita på de restaurationer, der tåget stannar. Det enda förnuftiga är därför att förse sig med en ordentlig matsäck för jernvägsresan. Då är man fullt oberoende af restaurationerna vid banan, kan äta just jemnt när man vill och är inte tvungen att slarfa i sig sin föda på några minuter.

Denna sista omständighet är af så mycket större vikt för nykomlingen, som tågen på amerikanska banor vanligen afgå utan några tillräckligt tydliga afgangssignaler så att det lätt kan hända den, som inte noga passar på tiden sjelf, att han blir efter. Mycket ofta händer det att tåget sätter sig i gång utan någon signal alls och befinner man sig då i närheten gäller det att skynda och klänga upp på någon vagn i förbifarten. Man behöfver inte alls frukta att någon af tågbetjeningen skall af omsorg för ens lif och lemmar söka hindra en från att hoppa upp på ett i gång varande tåg. I Amerika får en och hvar sköta sig sjelf och blir han ihjälslagen eller lemlästad så är det hans ensak.

Innan vi afsluta detta kapitel vilja vi ännu för fullständighetens skull nämna om ett slag af billiga jernvägsbiljetter, som försäljas i hvarje större amerikansk stad, ehuru det visst sällan torde inträffa att någon egentlig emigrant kommer i frestelse att köpa någon sådan. Det är de s. k. scalpers-tickets vi åsyfta, d. v. s. biljetter utfärdade för en viss, namngifven person, hvilken af en eller annan orsak icke fullföljt sin resa utan sålt sin biljet till en af de personer eller firmor, hvilka drifva handel med sådana biljetter. Dem kan man alltid köpa för billigare pris än det vanligen gällande, men då måste man uppträda under det namn som finnes upptaget på biljetten och löper dervid risken att bli ertappad och utkörd på första station. Jernvägsbolagen tillåta nemligen under inösa villkor att en biljett utfärdad för viss person öfverlåtes åt och begagnas af någon annan. Det är därför allt skäl att vara mycket försigtig vid köp af sådana biljetter och ännu försigtigare under en

Strandburg, S. D., 18 Maj 1891.

Dr. Owen: Jag har nu begagnat edert No. 4 bilte och jag finner mig vara alldeles frisk, hvilket jag förut aldrig tänkte mig kunna blifva.

Med aktning,

AXEL DAHLBERG.

resa med en sådan. Man kan nog spara in åtskilliga dollars, isynnerhet under en längre resa, genom slika biljetter, men risken att bli upptäckt finnes alltid och derjemte risken att bli bedragen af "scalpern", som inte precist alltid är ett mönster af hederlighet och rätträdighet.

FJERDE KAPITLET.

**Arbetsförhållanden i allmänhet i Amerika.—
Yrkesarbetare och simpla kroppsarbetare. — Sätt att arbeta i Amerika.**

Det är en vanlig tro i Europa, isynnerhet bland de klasser af folk, från hvilka emigranterna hufvudsakligast rekryteras, att enhvar, som blott vill arbeta, är saker om att bli rik så godt som genast då han väl satt foten på amerikansk jord. Om man nu med rik menar besittning af ett litet kapital, hopsparadt för att njutas på äldre dagar eller för att tjena såsom reserv i händelse af sjukdom och andra svårigheter, så är det visst och sannt att amerikanska arbetare i medeltal äro betydligt rikare än deras bröder i Europa. Och sannt är vidare också att hvem helst, som i Amerika vill arbeta, kan förr eller senare finna tillfälle dertill och är han dugtig behöfver han alls icke befara att han ej med tiden kan nå den punkt af välstånd vi ofvan antydtt. Men därför må han ej inbilla sig att stekta sparfvar skola flyga honom i munnen så snart han öppnar den i New York. Ja, vi kunna till och med tryggt försäkra att det finnes få ställen på hela jordklotet der det är så svårt att i en hast finna *lönande* arbete som just i New York och många, kanhända de flesta, af de emigranter, som i Amerika funnit sina förhoppningar svikna under det de

Vi betala frakt för bälten till Sverige. Tull far emottagaren sjelf betala. Den har hittills varit emellan kr. 2.50 och kr. 5.00. Se vidare v^or katalog.

Våra bälten användas nu vid vice-konungens af Indien hof och, de som så önska, kunna å vårt kontor se synnerligen smickrande bref derifrån.

Till landsmän, boende i landsorten!

Undertecknade äro villiga att mot en moderat provision åtaga sig köp och försäljning af varor af hvarjehanda slag i större och mindre partier.

Det torde vara allmänt bekant, att ej allenast importerade varor, men också många inhemska sådana kunna köpas billigare i New York än på andra platser i detta land, och våra förbindelser med köpmän en gros göra det för oss möjligt att uppköpa till här gå lande billigaste priser.

New York är också den bästa marknad för försäljning af landtbruks- och industriprodukter.

Alla uppköp för damer ombesörjas af fruntimmer med god smak och kännedom af alla till detta område hörande artiklar.

Afven andra uppdrag ombesörjas.

Alla förfrågningar besvaras beredvilligt.

Genom en snabb och omsorgsfull expedition hoppas vi snarligen kunna tillvinna oss ärade landsmaninnors och landsmäns förtroende.

Alla uppdrag att köpa böra åtföljas af remissa.

A. Österholm & Co.,

13 State st., New York, N. Y.

SVENSK

Bok- och Musikhandel.

Penningar sändas till Sverige.

Biljetter till och från Europa med alla linier.

Alla förfrågningar besvaras med omgående.

*Var bok-katalog, 80 sidor, sändes till hvar och en som
insänder sin adress till*

A. Österholm & Co.,

Nr 13 State st., New York, N. Y.

Ogden, Utah, 21 Mars 1892.

Dr. A. Owen: Jag har köpt ett mansbälte No. 4 af
Eder och det har gjort mig stor nytta. Jag önskar nu nya
batterier. Eder tillgifne vän.

Box 312.

J. ELMGREN.

arbetat för en ringa lön tills deras krafter uttömts och deras mod brutits, ha upplefvat dessa bittra erfarenheter just i New York eller dess närmaste omnejd. Det är ju alldeles klart, eller borde åtminstone vara det, att på en ort, dit hundratals tusen arbetssökande menniskor årligen anlända, tillgången på arbetare måste vara så stor att arbetslönerna sjunka ned till det minsta möjliga. Men detta oaktadt komma hvarje år tusenden arbetare öfver till New York utan ens så mycket penningar att de kunde köpa en jernvägsbiljett till någon plats längre vesterut, der arbete är lättare att få och arbetslönerna högre. Sådana äro tvungna att antaga hvad arbete som helst och för hvad lön som helst blott för att inte svälta ihjäl och de hafva sedan en hård tid att genomgå innan de endera kunna spara ihop tillräckligt för att resa vidare eller också lyckas arbeta sig fram till bättre inkomster på platsen. Häraf framgår att — om också, såsom vi ofvan sagt, enhvar som vill kan finna arbete i Amerika — det ingalunda är lika lätt öfverallt att få 'sys-selsättning, utan måste arbetaren förstå att uppsöka den rätta arbetsplatsen. Denna ligger vanligen på skäligen långt afstånd från östra kusten, der befolkningen är tätare och behovet af extra arbetare mindre än längre vesterut. Värst är det naturligtvis i New York, dit alla först anlända, men redan der äro arbetslönerna betydligt högre än i Europa om de också efter amerikanska förhållanden äro låga nog. I någon mån utjemnas detta deraf att lefnadskostnaderna i de östra staterna också äro lägre än i de vestra, men utjemningen är inte tillräcklig för att uppväga olikheten i löneförhållandena, och därför står den regeln fast att emigranten bör ställa så till att han genast kan resa längre åt vester.

I all synnerhet gäller detta för vanliga simpla kroppsarbetare, hvilka icke äro kunniga i något särskildt yrke. Och då dessa derjemte vanligen äro de allra fattigaste är det klart att isynnerhet tillgången på denna klass af arbetare skall vara mycket stor i New York och dess omnejd. Så länge arbetet på de stora amerikanska jernvägarna pågick var det gyllene tider för simpla arbetare. Då kunde en dugtig karl med lätthet förtjena två dollars, ja, till och med mera per dag. Men de tiderna äro numera förbi och ett så

Herr Herman Swanson, förste man, näst Dr. Owen, i dennes storartade affär, har vunnit popularitet öfver hela världen genom sin förbindelse med The Owen Electric Belt & Appliance Co.

starkt behof af extra arbetskrafter som då kan man tryggt förutspå att Ameri- a al l'ig mera kommer att erfara. Från den tiden är det också hufvudsakligen som alla berättelser om inom några få år förvärfva sig ett välstånd och oberoende, hafva sig ett upphof. Nu mera går det icke lika snabbt som då, men det går ännu och går betydligt snabbare än någonstades i gamla världen för en duglig och omtänksam arbetare att förvärfva sig en säker och oberoende ställning allt under det han på samma gång för ett behagligare och lättare lif än i sitt faderne land. För den vanlige, icke yrkeskun- n'ge arbetaren är det dock i och för detta ändamål nödigt att söka sig till de trakter, der efterfrågan på sådana arbetare är störst — och de ligga alla längre i vester. Skilnaden härvid är så betydlig att en farm- eller jordbruksarbetare i de östra staterna sällan kan räkna på mera än tio till tolf dollars i månaden jemte kvarter och kost, medan författaren häraf i den yttersta vestern träffat landsmän, hvilka för samma slags arbete i ett betydligt behagligare klimat erhållit ända till tretio dollars på för öfrigt enahanda villkor. I allmänhet kan man säga att en arbetare, som är villig att slita, icke behöfver arbeta för mindre än en dollars per dag om högst tio timmars arbetstid, men kan han få något betingsarbete, hvilket i Amerika brukas mera än annorstades, så kan han lätt förtjena dubbelt och mera, isynnerhet om han inte är alltför nogräknad med antalet timmar han arbetar. Betänker man nu att en arbetare med iakttagande af nödig ekonomi kan lefva för femtio och sextio cents om dagen, allting inberäknadt, så inses noggsamt att en sparsam och omtänksam man kan spara ihop penningar redan på en dagslön af en dollar. Längre fram då vi beskrifva de olika staterna skola vi lemna uppgifter om de hufvudsakliga arbeten, som i enhvar af dem pågå, samt i sammanhang dermed påpeka hvilka slags arbetare bäst kunna rakna på sysselsättning vid dessa arbeten.

Beträffande yrkesarbetare ställa sig arbetsförhållandena något annorlunda än då det är fråga om vanliga kroppsarbetare. Män, som äro skickliga snickare, timmermän, målare, smeder o. s. v., hafva alltid lättare att få sysselsättning än andra, ehuru också om det gäller att konkurrensen i östern är större än vesterut. Om en emigrant, som tillhör

Jordan, Scott Co., Minn., Mars 3, '92.

Dr. Owen: Förhuden sommar köpte jag ett af edra No. 3 bälten, och det har gjort mig mycket godt.

Högaktningsfullt,

Box 111.

A. JANSON.

yrkesarbetaren, har vänner eller fränder arbetande på någon ort samt vet med sig själf att han är skicklig och därtill så behöfvligt han inte fästa sig så synnerligt noga vid hvar orten, der hans vänner arbeta, ligger. I regeln kunna de nog alltid skaffa äfven den nyanlände något att göra, och för han också till en början nöja sig med något lägre aflö-
ning så gör det ingenting. Han får i stället godt tillfälle att sätta sig in i det nya landets språk och andra förhållanden. Detta är af större vikt än mången är böjd för att tro och af ändå större vikt för yrkesarbetaren än för den vanlige kroppsarbetaren. Den senare arbetar sällan eller aldrig allena utan oftast ihop med en mängd andra, vanligen under uppsigt af en förman som känner både landets och arbetarnes språk. Han kan därför lättare reda sig med sitt eget, utan att erfara alltför stora olägenheter genom sin brist på insigt. Annorlunda förhåller det sig deremot med yrkesarbetaren. Han har större ansvar vid det arbete han för-
rättar, måste känna en hel del ord och uttryck rörande sitt speciella yrke, är mera själfständig med ett ord, så snart han är i stånd att bemästra svårigheterna i det främmande språket. Endast genom att lära detta kan han dessutom röra sig fritt omkring i landet, följa med arbetsförhållanden i olika trakter och söka sig till de orter, der utsigterna synas gynnsammast.

Så snart yrkesarbetaren kommit så långt är hans lycka gjord, så att säga, ty då kan han alltid räkna på väl aflönadt arbete i hvilken stat som helst i Unionen samt finner snart att arbeta eklässen såsom helhet i Amerika har en långt bättre lott och åtnjuter långt större anseende än i något land i gamla världen. Han skall finna att skilnaden mellan arbetare och andra medborgare beror så godt som uteslutande på arbetarens egna, personliga egenskaper, icke på hans yrke, att arbetet är lättare genom att fritimmarne äro flera likasom tillfällena till allehanda förströelser, att det är oändligt mycket lättare för arbetaren att på sina fritimmar inhemta kunskaper och bildning utan någon, eller åtminstone utan någon nämnvärd, penningeuppooffring och framför allt annat att det är lättare för honom än någon annorstädes i världen att sörja för sin familj, att skaffa sina barn en god uppfostran och goda tillfällen till allsköns för-

Läs i vår katalog, hvad "Svenska Tribunen" i Chicago säger om oss. Dess yttrande bör vara öfvertygande, enär tidningen länge varit den mest framstående och pålitliga tidning i Amerika.

kofran. Det vore rent omöjligt att, utan att beskyllas för öfverdrift, uppräkna alla de fördelar den amerikanska arbetaren åtnjuter framför den europeiske. Det är nog att endast påpeka den omständigheten att i Amerika en arbetare af tusen, som vistats i Amerika tillräckligt länge för att lära känna hithörande förhållanden, ville sjelfmant för att sig tillbaka i dem han lemnade i sitt europeiska fosterland.

I denna, den amerikanske arbetarens gynnsamma ställning kan den nyanlände emigranten dock icke hoppas att genast komma. Han måste tvärtom, såsom vi redan antydtt, vara beredd på att i början få slita dugtigt, att anstränga sina krafter till det yttersta och ofta att till en början gå igenom ändå större svårigheter än hemma. Han måste komma ihåg att han i Amerika står mera ensam än han någonsin gjort förut och har mycket mindre hjälp och uppmuntran att räkna på, att han med ett ord måste så godt som uteslutande bryta sin väg med egna krafter och eget arbete. Men derunder har han den trösten att han arbetar mot ett mål som är värdt hans ansträngningar — icke endast för att från den ena dagen till den andra hålla kropp och själ tillsammans såsom flertalet arbetare i Europa äro tvungna att göra. Der kunde han nästan aldrig hoppas att, trots det mest ihärdiga arbete och den strängaste sparsamhet, komma till en säker och oberoende ställning, hvaremot i Amerika den nyktre och duglige arbetaren med säkerhet kan räkna på att nå detta mål — och det gör en högst betydlig skilnad.

En omständighet, som i Amerika i betydlig mån underlättar arbetarens bemödanden att bli sjelfständig och oberoende är den att han så godt som öfverallt finner tillfälle att inträda i en eller annan förening, hvars uppgift är att till medlemmar i fall af behof utbetala sjukhjälp samt att äfven understödja dem med råd och dåd. Afgiften är alltid så ringa att arbetaren med lätthet kan erlægga densamma, samt sålunda försäkra sig om hjälp i händelse af sjukdom och sin familj om ett litet kapital i händelse af sitt eget fränfälle, ty de flesta af dessa föreningar äro derjemte liffförsäkringssällskap. Utom dessa rent praktiska och ekonomiska ändamål ha sådana föreningar också ett vänskapligt syfte, hvilket tillgodoses genom konserter, baler,

Norway, Menominee Co., Mich.; 19 Mars 1892.

Dr. Owen: Jag får sända er min uppriktiga och tacksamhet för det No. 4 bälte ni sände mig i fjol. Det har arbetat till min fulla belåtenhet. Högaktningsfullt.

Box 159.

GUST. ENGLUND.

före lag och annat sådant. Ofta behandlas vid deras möten frågor af kommunalt eller annars allmänt intresse, diskussioner föras och medlemmarne höjas i bildning och medborgerlig ansvarighetskänsla betydligt hastigare och på ett betydligt verksammare sätt än om de sträfvade åt samma håll enhvar för sig.

Utom dessa finnas andra, egentliga arbetareföreningar, spridda öfver Förenta Staternas hela område samt afsedda i främsta rummet att taga vara på arbetarnes intressen gentemot arbetsgifvarne och samhället i sin helhet. I en sådan yrkesförening gör hvarje arbetare bäst i att inträda ju för dess hellre, ty dessa föreningar ega ett betydligt inflytande, på en del orter till och med så stort att arbetare, som stå utom dem, endast med största svårighet kunna finna arbete och då i regeln ingalunda det bäst aflönade. Det kan visserligen starkt sättas i fråga huruvida yrkesföreningarna alltid och under alla omständigheter utöfva det bästa möjliga inflytande på sina medlemmar, och säkert är att många strejker, som ledt till arbetslöshet och nöd bland hundratal familjer, utan att någonting genom dem uppnåtts, aldrig skulle ståtts till utan dessa föreningars anstiftan. Men säkert är derjemte att yrkesföreningarna gå i spetsen då det gäller förbättringar i arbetarnes ställning, att tack vare dem de ledandes i samhället uppmärksamhet allt mera rikats mot behöfligheten af sådana förbättringar och att på grund häraf yrkesföreningarna måste få det vitsord att ha utträttat betydligt mera godt än motsatsen. Och därför är det allt skäl för arbetaren att med görligaste första blifva medlem af någon sådan — han skall alltid i längden finna sig bäst deraf.

Sedan några år tillbaka pågår en synnerligt liflig rörelse bland yrkesföreningarna öfver hela den amerikanska Unionen att få arbe stiden genom lag nedsatt till åtta timmar per dag, och så stort har deras inflytande visat sig vara att en sådan lag faktiskt redan blifvit stiftad i en och annan stat, ehuru det visst bör tilläggas att seden ännu icke i hvarje enskildt fall följt lagen i spären. Men så mycket har i alla fall redan utträttats att arbetstiden per dag i medeltal är kortare i Förenta Staterna än i något annat land, möjligen med undantag af Australien, utan att arbetslönerna

Förste mannen i The Owen Electric Belt & Appliance Co. är *sven h.*, en per on, som alltid stått på sina landsmäns bästa och som nyttjar sitt inflytande i affären för alla skandinavers gagn.

derför nedsatts i samma mån. Den enda möjliga skilnaden är att man i Amerika får lof att arbeta fortare, mera rastlöst, under de timmar arbetet pågår, än hvad fallet är i gamla världen, men det kan man godt stå ut med att göra, då hvilotiden är så mycket längre. Och derjemte är arbetarens i Amerika föda så mycket bättre och kraftigare att han redan på grund deraf är i stånd att uträtta mera arbete. De arbetare höra till undantagen i Amerika, hvilka inte åtminstone tvenne gånger om dagen förtära köttmat; hvetebröd i rikliga mängder är det enda slags bröd man begagnar och grönsaker samt frukt höra till matordningen för dagen så godt som i hvarje hus. Födoämnen af alla slag frambringas i sådana massor i Amerika att många tiotal millioner dollars årligen betalas af utlänningar för det, som inte användes i landet sjelft utan skickas till andra länder, och därför är också priset på de hufvudsakligaste näringsämnen, såsom bröd, kött, fläsk och vanliga grönsaker, lägre, åtminstone i förhållande till arbetslönerna, än någon annorstädes. Men inte allenast prisen på egentliga födoämnen efter europeiska begrepp, utan också på många saker, hvilka i gamla världen mer eller mindre betraktas såsom lyxartiklar, äro så låga i Amerika att hvar och en kan njuta af dem. Hufvudsakligen gäller detta frukt, hvilken året rundt förekommer i så rundlig mängd af olika slag att äfven den fattigaste kan använda sådan dagligdags.

Deremot äro beklädnadsartiklar och bohagsting kostsammare i Amerika än i gamla världen. Man kan visserligen köpa mångt och mycket till lika lågt pris som i Europa, men då köper man icke saker af lika god beskaffenhet. Allt, som blott i någon mån höjer sig öfver det allra tarfligaste, stiger genast i pris och för bästa slags varor är man tvungen att betala långt högre sådana än i Europa. Tager man dock i betraktande att arbetarens inkomster i Amerika äro så mycket större, utan att prisen för mat och dryck därför äro högre alls, så måste man likväl erkänna att han lugnt kan betala mera för en del artiklar utan att likasom hans bröder i gamla världen för de oundgängligaste lefnadsbehofven behöfva utgifva hvarje fyrk han förtänar. Detta gäller också om bo- och förhållandena, hvilka i Amerika äro betydligt bättre än i Europa, ja, så

Läs på annan sida i denna bok, hvad som stod att läsa i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Denna är den mest spridda och bäst redigerade svensk-amerikanska tidning och tillåter sig ej rekommendera en affär, om hvars tillitsfullhet den ej är öfvertygad.

mycket bättre att mången bostad, som der anses god nog för arbetare, i Amerika aldrig skulle bebos af någon sådan, som helst i minsta mån hölle på sitt eget människovärde.

Det a om arbete och arbets samt lefnadsförhållandena i allmänhet. Vid beskrifningen af de olika staterna i Unionen skola vi söka så fullständigt som möjligt påpeka allt som i dessa afseenden kan vara af särskildt intresse för emigranten, men innan vi avsluta detta kapitel vilja vi ännu såsom en varning tillägga några ord om ett knep, som ofta användes gent emot nykomlingar, i synnerhet i New York och de andra östra städerna, men äfven någon gång i Vestern. Det är ingenting ovanligt att agenter, som hafva verkliga kontor i städerna samt värfva arbetare till en eller annan fabrik, jernväg, landsvägsbyggnad eller annat, lofva emigranter en viss, ganska vacker dagspenning och skicka ut dem till någon arbetsplats, der de, efter att hafva släpat och slitit i ett par veckor, få ingenting alls eller åtminstone ytterst litet. Runners äro utan undantag alltid de, som först narra emigranten till ett sådant kontor, under förespeglning om hög arbetslön och goda villkor för öfrigt. På kontoret uppråder runnaren sedan vanligen såsom tolk och ljuger hvad han behagar åt emigranten, som ju inte känner honom och aldrig efteråt kan få reda på honom. Kontorsföreståndaren, den egentlige agenten och hufvudsaklige tjufven, utfärdar ett papper med adress på arbetsplatsen samt några halft oläsliga siffror åt emigranten, som får betala en dollar eller så åt agenten för hans besvär. Så snart ett tillräckligt antal arbetare blifvit hopsamlade, föras de till jernvägen och resa i väg till stället, der de skola arbeta. I New York är det mycket ofta tegelbruk i stadens omnejd, som på det a sätt skaffa sig arbetare och därför kunna vi ju använda ett sådant såsom exempel. Anlända dit, sättas nykomlingarne genast i arbete, vanligen under en förmän, som ingenting förstår af deras språk. Arbetsgifvaren sörjer för deras kost, som är allt annat än bästa slag, samt för kvarter, hvilket vanligen är ännu sämre. När en vecka eller så gått om under oerhördt hårdt arbete begär arbetaren vanligen sin likvid, men får då det svaret, att likvid endast göres efter två veckor, och i de flesta fall nöjer sig den intet ondt anande d med, i förhoppning att då få

A. STALBERG, 1815 Holly St., Kansas City, Mo., skriver den 13 Juni 1891: Ert bälte har gjort hvad ingen medicin i världen kan göra. Venstra hälften af min hustrus kropp var nästan förlamad med oerhördt svår värk. Så snart hon började begagna bältet, kände hon lindring.

ut tillräckligt för att kunna resa från det otrefliga stället. Men då två veckor gått förbi och i qviddagen randas får han ingenting annat än ett sl gs rakning, der hans arbetslön upptages till hälften eller mindre än det som lofvats honom, men hans skuld för mat och rum till dubbelt mera än hvad det annars kostar, medan samtidigt kostnaden för hans resa till arbetsstället stiger till ett par dollars, ehuru den i sjelfva verket kostat endast några cents. Mycket ofta är slutsumman af liqviden den att arbetaren står i skuld för en eller annan dollar till arbetsgifvaren och därför måste träla i hans tjänst för ytterligare ett par veckor eller till nästa liqviddag, och i allra bästa fall får han icke ut någonting utan får gå sin väg med tomma fickor. Om han då vänder sig till sitt lands konsul eller till någon annan för att söka utfå sin rätt, så finner han att det papper han mottagit och troget förvarat, i tanke att det kunde tjena honom såsom bevis i fall af behof, betyder rakt ingenting, utan endast innehåller några betydelselösa ord och siffror.

Vi ha sjelf träffat flera tiotal emigranter i Amerika, hvilka råkat ut för detta slags eller andra liknande bedrägerier, och vilja därför här åter upprepa vårt gamla råd till nykomlingar att inte ha något att skaffa med runners, eller åtminstone inte utan att först hafva hört åt hvad slags folk de äro. I New York är det lättare än annorstädes att råka ut för sådana skojare, men der är det också lättare att skaffa sig nödiga upplysningar. De ofta nämnda emigrantkontoren kunna vanligen lemna sådana och äro alltid villiga att göra det.

Det sist sagda gäller ändå mera för qvinliga invandrare än för manliga, ty de äro ännu mycket mera utsatta för bedrägerier af allehanda slag, ofta betydligt värre än sådana, som utöfvas mot manliga arbetare. I New York blomstrar detta ofog, för hvilket så många flickor från Norden redan fallit offer, mera än i någon annan stad i Amerika, men det existerar nog öfverallt. Under förespeglingar om lätt arbete och hög lön, många fridagar o. s. v. lockas den nyanlända, med språk och förhållanden fullständigt obekanta flickan att antaga en sådan s. k. tjänst; runnaren tar hand om henne — och från det ögonblicket är hon ofta nog förlorad för alltid. Den flicka, som vill söka sig an-

Herr Herman Swanson, svensk, är sedan lång tid tillbaka förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. Genom sin affärsduglighet och gammal svenska hederlighet är han en borgen för att alla, och främst naturligtvis, skandinaver och svenskar, blifva väl behandlade.

ställning i New York, Brooklyn eller trakterna deromkring, kan därför icke vara nog försigtig, och bäst är, ifall hon ej har någon bekant eller släkting, genom hvars förmedling hon kan erhålla tjänst, att hon aldrig låter sig värfvas af någon runner, om hvars hederlighet och pålitlighet hon inte känner någonting, utan alltid vänder sig till någon person, anstald hos en eller annan af de firmor vi tidigare omtalat. I de allra flesta fall skall denne vara villig samt i stånd att gifva henne ett godt råd af ett eller annat slag.

Men kan den qvinliga invandraren undvika det, så bör hon alls inte stanna i Östern, ty mellan hennes lönevillkor der och dylika längre vesterut råder ännu större olikhet än beträffande manliga arbetares löner. En vanlig tjänsteflicka erhåller i Östern knappast mera än två dollars i veckan, ofta äfven mindre, och mera först sedan hon tillbringat en längre tid i landet samt lärt sig språket och mycket annat. Redan i Chicago och trakterna deromkring stiger en tjänarinns lön till tre dollars, men oftast mera, i veckan och allra längst vesterut är den vanliga lönen fem dollars, medan kokerskor och andra tjänarinnor, som innehafva någon särskild yrkesskicklighet, förtjena ända till tio dollars i veckan. Lägg härtil att tjänstefolks arbete i Amerika, tack vare de bekvämt och praktiskt inrättade husen, är betydligt lättare än i Europa, att en eftermiddag i veckan, utom Söndagseftermiddagen, alltid är fri o. s. v. så inses lätt huru ofantligt mycket förmånligare en tjänarinns ställning är i Amerika än i Europa. Och lika förmånlig är qvinnans ställning i flera andra yrken, som i Europa aflönas ytterst dåligt. En skicklig sömmerska t. ex. kan godt förtjena sina två dollars och mera pr dag, en god tvätterska har fem à sju dollars i veckan o. s. v. Det blefve för vidlyftigt att ingå i flera detaljer härom och kan vara nog med en försäkran att i detta nu utsigterna för qvinliga arbeterskor, i synnerhet inom hemmets område, äro bättre än för några andra invandrare, om de nämligen äro dugliga, ty oduglingar betalas i Amerika ändå sämre än annorstädes.

NILS SWANSON, Osage City, Kans., skrifver den 12 Okt. 1891: Dr. Owen: Jag köpte ett bälte No. 3 af er för 19 månader sedan och vågar säga, att det är det bästa bote-medel, som finnes.

ANDREW M. JOHNSON, 19 Elizabeth St., Worcester, Mass., skrifver den 15 Aug. 1891: Om jag skulle försöka tyda edra bältens välgörenhet, stode det ej i min makt.

KURIKO.

Eländig beständigt. På detta sätt beskref en man sina känslor. Hur många andra finnas icke som känna sig likaledes. En uppmärksam iakttagare anslår, att af tio personer befinna sig nio illa. Något fattas dem beständigt.

Säkerligen önskar ingen vara sjuk för nöjes skull, och nästan alla försöka det ena medlet ef er det andra i hopp att det skall bota dem; men i de flesta fall befinner man sig efter deras användande icke bättre än förut.

Det finnes ingen grund för att man icke kan blifva botad, om man går tillväga på rätt sätt; men folk går i allmänhet oriktigt tillväga och tror sedan, att det icke tjänar till någon nytta att försöka mera samt blir sålunda ständigt värre i stället för bättre.

Om man plågas af dyspepsia (d. lig matsmältning) behöfver man blott taga rödpeppar, och man får tillfällig lindring; men magen nekar snart att blifva smulerad på detta sätt, och då är man mycket värre än förr, ty detta medel har gjort allvarlig skada.

En trött, svag man kan fylla sig med whisky och för en kort stund inbilla sig att han är stark, men det dröjer icke länge, förrän denna stimulants verkan är bortgången och lemnar mannen långt svagare än någonsin.

Hvilket är då rätta sättet? Det enda varaktiga medlet mot människoslägtets flesta lidanden är det som ger systemet förökad kraft.

Intet annat medel vill återgifva helsa och styrka så hastigt och säkert som *Dr Peters KURIKO (blodrenare)*.

För vidare underrättelse skrif till

Dr PETER FAHRNEY,

112 S. Hoyne ave., - - - CHICAGO, ILL.

Goda och energiska agenter önskas.

The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Chicago är det största bältetablissemang på jorden. Affären är nu gammal, dess redbarhet fastställd. Våra efteräparer gå under, enär det är dem omöjligt att ens tillnärmelsevis söka efteråpa våra fabrikat.

FEMTE KAPITLET.

De östra staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser.

NEW YORK.

Den i politiskt afseende inflytelserikaste, den folkrika-
ste och penningarikaste af Unionens stater är den, dit de
flesta resande till Amerika först anlända, New York. Den
är en af de tretton stater, hvilka lösryckte sig från England
och bildade de ursprungliga s. k. Förenade Staterna, och
tack vare dess utomordentligt goda hamn samt dess i öfrigt
synnerligt gynnsamma läge har staten vetat bibehålla sin
ställning såsom den ledande, hvarjemte staden New York
svingat sig upp till den första i Amer'ka och på samma
gång till en af de första på hela jordklotet.

Ehuru jemförelsevis ny enligt europeiska begrepp är
New Yorks historia en af de äldsta i Amerika och sträcker
sig tillbaka ända till början af sextonhundratalet, åtmin-
stone dess säkert kända historia. Berättelser finnas visser-
ligen om att européer redan åren 1524 och 1525 skulle seglat
in i den hafsvik, vid hvilken New York ligger, men dessa
berättelser äro obestyrkta, hvaremot den resa, som Henry
Hudson år 1699 företog till den sedermera Hudson benämnda
flodens mynning, är höjd öfver allt tvifvel. Han fann lan-
det i Iroquois-indianernas besittning, den märkligaste och
i kultur längst framskridna af alla Nord-Amerikas indian-
stammar. Förenade med Iroquois-stammen voro Mohawk-,
Onondaga-, Cayuga-, Seneca- och Oneida-stammarna i ett
stort och viktigt förbund, hvilket kallades "de fem natio-

P. J. MORSTAD, Sioux Falls, S. D., skrifver den 8 Sept.
1891: Manga hafva blifvit botade genom bältet. Det
enda, som gjort mig nämnvärdt godt, är bältet och jag
har bättre helsa nu, än jag haft på 5 år.

nerna", och senare, då de från North Carolina utdrifna Tuscaroras förenades sig med förbundet, "de sex nationerna." I deras besittning qvarblef landet, med undantag endast af kusttrakterna, ända till den amerikanska frihetsrevolutionen, då äfven indianernas motstånd mot de hvite blef slutligt brutet inom denna del af Unionen.

Derförinnan hade dock staten New York, som då knapast bestod af större areal än hvad staden New York i vår tid upptar, genomgått ganska mångskiftande öden. De förste, som togo dess jord i besittning, voro holländarne och de kallade staden New Amsterdam samt trakten deromkring Nya Nederländerna. År 1664 råkade hela kolonien under engelskt herravälde, men 1673 återeröfrades densamma af holländarne, hvilka dock redan följande år, vid fredsslutet med England, återlemnade kolonien åt engelsmännen, som allaredan under sin första besittning deraf omdöpt densamma till New York. Missnöjet med Englands utpressningssystem ledde slutligen till utfärdande af den amerikanska oafhängighets-förklaringen, hvarigenom de tretton stater, hvilka tillsammans bildade de engelska besittningarna i denna del af Amerika, för alltid lösryckte sig från engelskt herravälde.

Från denna tid börjar staten såväl som staden New Yorks egentliga blomstring. En frisinnad statsförfattning, närmast öfverensstämmande med den engelska konstitutionen, antogs af statskongressen och de ledande männen riktade genast sin hufvudsakliga uppmärksamhet på utvecklandet af statens naturliga hjelpkällor, dess jordbruk, industri och handel samt i främsta rummet, såsom ett medel härför, på förbättrandet af samfärdsmedlen. Att dessa sträfvanden kröntes med största möjliga framgång bevisas bäst af den ställning staten New York nu intar såsom både åkerbrukande, industri- och handelsstat, en ställning, hvilken bäst framgår af följande siffror: värdet af de inom staten frambragta åkerbruksalstren uppgick för år 1887 till öfver etthundratjugo millioner dollars, antalet fabriker af alla slag uppgår till mellan fyratio- och femtio-tusen och värdet af de årligen förfärdigade varorna till öfver ett tusen millioner dollars, medan värdet af exporterade och importerade varor per år uppgår till närmare en milliard

Förr voro vi öfverraskade, om någon europeisk läkare ville lemna våra bälten sitt erkännande. Nu användas bältena öfverallt med fördel, der mediciner visat sig gagnlösa.

och värdet af beskattad egendom inom staten till öfver ett tusen sexhundra millioner.

Staten New York upptar en yta af 49,170 kvadratmil och sträcker sig från Atlantiska hafvets kust ända till de stora sjöarna. I öster begränsas densamma af de näst intill liggande staterna Vermont, Massachusetts och Connecticut, i norr af Ontario-sjön och St. Lawrence-floden, i vester af staten Pennsylvania, Erie-sjön och Niagara-floden samt i söder af Atlantiska hafvet och staterna Pennsylvania samt New Jersey. Dess yta är mera kuperad och omvexlande än någon annan stats, i det att bergsträckor, fruktbara dalsänkor, vidlyftiga skogar samt talrika sjöar och floder förekomma litet hvarstades. Klimatet är snarlikt det, som förekommer längs hela norra delen af östkusten, eller mycket varmt om sommaren och betydligt kallt om vintern samt gynnadt af stark nederbörd. För all slags växtlighet är detta klimat emellertid mycket gynnsamt om också icke så särdeles behagligt för människor. Jordbruk och frukt-kultur samt boskapsskötsel och skogsbruk äro derför också mycket viktiga affärer i staten, ehuru densamma, såsom af de ofvananförda siffrorna framgår, numera i främsta rummet är en industri- eller fabriksstat. Längs de många jernvägslinier, som genomlöpa staten från öster till vester, likasom längs många af de bibanor, som förbinda dessa hufvudlinier, ligga hundrade och tusende fabriker, för tillverkning af snart sagdt alla slags varor, som öfverhufvudtaget frambringas i Förenta Staterna. Härpå beror det också att befolkningen i staten New York uppgår till öfver fem millioner människor, af hvilka flertalet hafva sin utkomst af fabrikerna och handeln.

Hufvudstaden i staten är Albany, hvilken ligger endast någon timmes väg per bantåg från dess största stad, New York. Denna, jemte de egentligen till densamma hörande städerna Brooklyn, Jersey City och Hoboken samt åtskilliga mindre byar och förstäder, är för närvarande en af jordens väldigaste och rikaste städer med en befolkning som för den egentliga staden New York uppgår till något öfver en och en half million, men för alla de städer och förstäder tillsammans, hvilka egentligen endast utgöra mer eller mindre aflägsna delar af New York, stiger till mera än

N. G. NELSON, 673 W. 21st St., Chicago, skrifver: Jag led af reumatism så svårt, att jag hvarken kunde ligga eller gå. Jag bar ert bälte i 2 dagar och blef så frisk, som jag någonsin varit.....

dubbelt så mycket, hvarjemte den massa folk, som årligen passerar genom New York på väg åt öster eller vester, kan beräknas i flera hundratusental.

Det är handeln och industrin, som, jemte stadens utmärkta läge, gjort New York till hvad det är och på dem beror den snabba utveckling, i hvilken New York allt fortfarande befinner sig. Allenast staden New Yorks fabriker tillverka årligen varor för nära femhundra millioner dollars, deribland ingå de flesta af de artiklar, från de dyrbaraste till de allra billigaste, som öfverhufvudtaget någonstades produceras. Lägg härtill den oerhörda omsättningen af alla slags varor, som hemtas från de öfriga staterna i Unionen för att skickas ut i världen eller från utrikes orter komma till New York för att transporteras vidare inåt landet, så inses lätt hvilka massor af arbetare staden och staten måste behöfva för allenast fabriker och handel utan att alls räkna det storartade jordbruket. Klart är därför också att hvarje år en mängd af de invandrare, som anlända från Europa, skola finna arbete i New York eller dess omnejd. Men besinnar man tillika att antalet af dessa invandrare, som årligen anlända till staden, för de sista fem åren uppgått i medeltal till närmare trehundrafemt'otusen, att större delen af desse äro fullkomligt obekanta med amerikanska förhållanden och därför böjda att anse för hög en daglön, som blott i någon mån öfverstiger det de varit vana vid i sitt hemland, samt att tusental äro så fattiga och utblottade vid ankomsten att de med glädje mottaga hvilket anbud som helst, som blott sätter dem i stånd att lefva, så måste man också inse att arbetslönerna i New York i allmänhet måste vara ytterst låga i jemförelse med sådana på andra orter. Det är därför icke allenast obetänksamt utan rentaf dåraktigt handladt af utvandrare att icke tänka på annat än att komma till New York. Om de råka komma under en tid af liflig affärsverksamhet och i allmänhet goda utsigter så kan det nog lyckas dem att få arbete så de kunna uppehålla lifvet, men äfven under sådana tider kunna de aldrig räkna på så goda inkomster, som längre vesterut. Och anlända de under en period af allmänt betryck och deraf följande översksamhet skola de i New York och dess närmaste omnejd finna hundratal tusen arbetare, som gå och vänta

Läs på annat ställe i denna bok opinionen om The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Dess ord väger tungt, enär den är den största svenska tidningen i Amerika.

på en förändring till det bättre, lika n"d tålde och i behof af arbete som invandrarne sjelfve. På grund häraf vilja vi ännu en gång lägga invandraren på hjertat att, om det någonsin är honom möjligt, förse sig med så stor reskassa att han genast kan begifva sig längre vesterut.

I all synnerhet gäller detta om vanliga kroppsarbetare, men icke heller den kunnige yrkesarbetaren kan räkna på annat än mycket små inkomster att börja med, om han vill slå sig ned i New York och är lycklig nog att genast kunna få arbete i s'tt yrke. Naturligtvis kan han genom flit och omtanka småningom arbeta sig upp i New York såväl som annorstädes, men konkurrensen är större der och därför går det långsammare framåt. I allmänhet torde man kunna säga att de arbetare af vanligt slag, som i New York förtjena en dollar om dagen, höra till mindretalet och bland nyanlände européer helt säkert till un lantagen, medan jordbruksarbetare på landsbygden få åtnöja sig med tio till femton dollars i månaden, utom kost och husrum, och qvinliga tjenstehjon af vanligt slag icke ens kunna räkna på så mycket. Dessa belopp låta höga nog för den, som vant sig vid motsvarande pris i Europa, men jemförda med prisen längre vesterut äro de mycket låga.

En uppgift på de olika slags fabriker, som förekomma på olika orter inom staten blefve allt för vidlyftig att här intagas. Derom kan en och hvar få upplysning i staden New York, der de flesta och största i alla full förekomma. Men dervid gäller det att taga sig i akt för alla de bedragare, hvilka uppträda såsom agenter och värfvare af arbetare. Det är en varning vi icke ofta nog kunna upprepa, och såsom slutomdöme om staten New York, betraktad från den arbetssökandes synpunkt, vilja vi uttala att det icke ar der emigranten bör stanna.

CONNECTICUT.

Denna stat, hvars namn är härligt från det gamla indianska Quonektacut, ligger omedelbart öster om New York samt gränsar i norr till Massachusetts, i öster till Rhode

Orosi, California, 31 Aug. 1891.

Dr. Owen: Det bälte jag fatt för min hustru är till hennes fullaste belatenhet. Hon känner sig friskare och starkare nu, än sedan hon var barn. . . .

Högaktningsfullt,

J. M. SWANSON.

Island och i söder till Atlanten. Staten är en af de minsta i Unionen och upptar endast 14,750 qvadratmils areal, hvilken till största delen är ett högländ, småningom sluttande mot hafvet. Men, ehuru en af de minsta är Connecticut tillika, i förhållande till sin utsträckning och sin befolkning, en af de produktivaste och rikaste af Amerikas stater. Innevånareantalet stiger till 745,861, utbytet af åkerbruket i staten uppskattas till öfver tretton millioner dollars per år och värdet af de inom Connecticut tillverkade industrialstren till öfver etthundrafemton millioner. Jemte denna storartade materiella förkofran är Connecticut stolt öfver sitt undervisningsväsende och sin gamla, fria konstitution — den äldsta i Amerika.

Staten koloniserades först af holländare år 1633 men desse sålde snart sitt land och sina rättigheter åt engelsmän, hvilka sedermera rensade Connecticut från indianer och bebyggde hela staten. Numera finnes ett betydligt antal tyskar bland dess innevånare och de, som en gång lyckats få fast fot der, hafva i regein en mycket förmånlig ställning. Men någon lämplig trakt för nyanlända européer är Connecticut lika litet som de andra i närheten af New York och östkusten liggande staterna. Hufvudstaden i staten är Hartford, dess förnämsta hamnar New Haven och New London.

RHODE ISLAND

är den allra minsta af Unionens stater och omfattar endast 1,054 qvadratmil af en jord, som blott i ringa mån lämpar sig för åkerbruk, hvarför också endast omkring tre procent af den till 345,343 personer uppgående befolkningen äro sysselsatta vid jordbruket. Hufvudindustrin i staten för öfrigt är tillverkning af bomullsvaror, hvilken tillverkning i ingen stat nått så stor betydelse som Rhode Island. Staten koloniserades på 1630-talet af utvandrare från Massachusetts, hvilken stat omsluter Rhode Island i norr och öster, medan densamma i vester gränsar till Connecticut och den södra gränsen bildas af Atlanten. Den s. k. Narra-

Sedan ni legat sjuk lång tid, då läkarne erkänna, att deras konst ej kan hjälpa er, då hoppet om vederfående håller på att fly, sök då, om ej förr, er tillflykt i Owens Elektriska Bälte! Mången gång skall ni välsigna det!

gansett-viken bildar en del ypperliga hamnar inom staten, hvars förnämsta stad, Providence, också ligger vid denna hafsbugt. För européer, som komma till Amerika för att der förvärfva sitt uppehälle och säkerställa sin framtid, erbjuder Rhode Island i allmänhet ringa intresse.

MASSACHUSETTS.

Massachusetts är efter hvad nyare forskningar gifvit vid handen, troligen den del af hela Amerika, som tidigast varit känd och besökt af européer, ty enligt all sannolikhet var det hit de norska sjöfarande omkring år 1000 e. K. kommo, om hvilkas resor till ett fjerran land långt bortom hafven en och annan dunkel sägen återfunnits i gamla krönikor. Deras upptäckt, om man så vill kalla det, af Amerika ledde dock icke till några vidare följder, utan låg landet öde och bortglömdt i många hundra år tills en engelsk sjöfarande, John Smith, undersökte detsamma år 1614. Hans skildringar af de trakter i Amerika, hvilka han besökt, gjorde att de på grund af religionsförföljelser i England landsflyktiga puritanerna beslöto sig för att bortom Atlanten uppsöka ett land, der de kunde få dyrka sin Gud såsom de sjelfva ville. Egentligen hade de tänkt landa längre söderut, men motiga vindar, ström och storm drefvo dem norrut hän och derför landstego de den 21 December 1620 på kusten af det nuvarande Massachusetts, på en plats, som sedermera benämndes Plymouth.

I början hade de nya kolonisterna oupphörliga strider med den infödda indianbefolkningen, men efterhand kommo allt flera nybyggare till, andra kolonier grundades i närheten och sammansmälte småningom till ett helt, hvilket slutligen blef alltför starkt för att rödskinnen mera skulle våga föra krig mot detsamma. I samma mån som nybyggarnes antal i Massachusetts ökades, blef kolonien också mera medveten och mån om sina rättigheter gentemot moderlandet, England, och i samma mån ökades äfven motståndet mot den handelspolitik som den engelska regeringen följde gentemot sina kolonier i Amerika. Denna stats

CHARLES JOHNSON, 132 N. Carpenter St., Chicago, Ill., skrifver den 31 Aug. 1891: Jag led af lefversjuka, reumatism, dålig matsmältning och orolig sömn. Min lefver är återsteld, vattensoten har försvunnit, sömnen och matlusten äro goda.....

tidigare historia är en berättelse om oafbrutna strider, dels mot fransmännen, som då egde de angränsande länderna, dels mot de styresmän, som En land sande till kolonien. Den första signalen till sluttigt löryckande från En land utgick också från de gamla puritanernas attliggar i Massachusetts och det första kanoiskottet i befrielsekriget dånade inom dess gränser.

Efter frigörelsen från England, hvars tullpolitik förbjöd uppkomsten af fabriker i nya världen, utvecklade sig Massachusetts med snabba steg till hufvudsakligast en industri- och fabriksstat, hänvisad till denna näring genom kargheten af dess jordmån och stråfheten af dess klimat, hvilka i fröning omöjliggjorde en starkare utveckling af dess jordbruk.

Massachusetts, hvars areal upptar 7,800 kvadratmil, begränsas i norr af staterna Vermont och New Hampshire, i vester af Rhode Island och New York, i öster af Atlantiska oceanen samt i söder af detta haf och Rhode Island. Tvänne af de floder, som genomflyta staten, Merrimac och Housatonic, erbjuda en betydlig vattenkraft, hvilken blifvit tillgodogjord i stor skala. Inga högre berg och inga nämnvärda sjoar förekomma inom Massachusetts' område, men ett par olika kedjor af kullar gifva landskapet en viss omvexling.

Jernvägsväsendet inom staten är närapå lika utveckladt och fullständigt som i staten New York, hvilket i sin mån underlättat utvecklingen af Massachusetts' fabriker, af hvilka staten har att uppvisa ett antal af öfver tjugutretusen, större och mindre inberäknade. Värdet af de varor, som i dessa fabriker årligen tillverkas, uppgår till omkring sjuhundra millioner dollars och bland dessa varor ingå snart sagdt alla olika slags industrialster.

Staten Massachusetts har i detta nu något öfver två och en quart million innevä are, hvaraf inemot fyraalfundrafemtiousen komma på dess största och viktigaste stad Boston. Denna är såväl en mycket betydande handelsstad, hvi ken genom flera direkta ångbåtslinier står i förbindelse med Europa, som äfven en af härdarna för bildning och kultur i Amerika. Isynnerhet skolväsendet och öfverhufvudtaget alla anstalter för bildning stå såväl i Boston som

Sänd ett bref och få en katalog. Ni kan erhålla den på svenska, engelska eller tyska. Det är en angenäm och nyttig läsning och kan bringa er ovärderlig nytta.

inom hela staten Massachusetts på en mycket hög ståndpunkt.

Att inom Massachusetts med dess tusental fabriker, ett vi st antal a betare årligen behöfvas, är alldeles sjelffallet, hvarföre också ett mindretal nykomlingar hvarje år der kunna räkna på anställning. Men klart är tillika att i en så pass gammal stat arbetareförhållandena måste vara temmeligen väl ordnade och utvecklingen icke mera stadd i så raskt framåtskridande att några betydliga nya krafter skulle behöfvas såsom tillskott. Dertill kommer ännu att Boston sjelft är en plats, dit rätt betydande skaror emigranter årligen ankomma, hvarjemte New York med dess ständiga öfverflöd på arbetare ligger nära intill. På grund häraf gäller om Massachusetts ungefär detsamma som blifvit sagdt om New York, eller att denna stat ingalunda är en af de lämpligaste för invandrare att resa till. Lika lätt som der kan han finna sin utkomst i eget land — ofta till och med lättare.

NEW HAMPSHIRE.

Norr om Massachusetts ligger staten New Hampshire, som med sitt sydöstra hörn når Atlantiska hafvets kust. I vester gränsar staten till Vermont, i norr till Canada, i öster till staten Maine och i söder till Massachusetts. New Hampshire var lange ett så godt som okänt land för européer, ehuru detsamma redan 1614 blifvit delvis undersökt af den otvan namnde John Smith, som upprättade en karta öfver dess kust. De första nybyggena grundlades år 1623 i omedelbar närhet af kusten, men det räckte mycket länge innan det inre af staten blef föremål för någon uppmärksamhet från européers sida. Detta blef egentligen fallet först sedan de stora skogar, som täckte största delen af New Hampshires område begynte få värde. Detta inträffade dock så sent att ännu vid revolutionskrigets utbrott staten icke hade mera än åttiotusen innevånare. Delvis bidrog väl till den långsamma utvecklingen af New Hampshire de ständiga krigen med fransmännen, som då inne-

JOHN P. DANIELSON, Hageman, Porter Co., Ind., skriver den 25 Mars 1892: Har varit hårdt ansatt af ryggvärk. Om jag använder bältet en half dag, är jag återställd för 1 månad. Min hustru var nästan lam i ena höften. Är nu återställd.

hade Canada, samt med indianerna, hvilka än hjälpte den ena sidan, än den andra, men egentligen aldrig voro att lita på.

Efter frigörelsen från England var New Hampshire en af de tretton första staterna i den amerikanska Unionen och från denna tid begynte också en något litet raskare utveckling af statens resurser. Men att denna utveckling ingalunda hållit jemna steg med andra amerikanska staters framgång tillfullo deraf att befolkningssiffran ännu icke stigit till mera än trehundrasjuttiofemtusen för hela staten, hvars areal af 9,336 kvadratmil dock är något större än grannstaten Massachusetts.

Denna areal är till en stor del upptagen af ofruktbara berg, till en fjerdedel af skogsmark och endast till en mindre del af odlad jord. Åkerbruket i New Hampshire afkastar säd, rotfrukter och hö för inalles ungefär tio millioner dollars om året och fabriksdriften — hvaribland sågindustrien intar ett framstående rum — ungefär fem gånger så mycket. Mineraler af olika slag förekomma i många af bergdistrikten och utmärkt god byggnadssten, hvaribland granit af synnerligt fin beskaffenhet, brytes i stora mängder.

Undervisningsväsendet i staten är mycket högt utveckladt och många af Amerikas främsta män ha utgått från New Hampshires läroverk. Dess förnämsta städer äro Portsmouth vid Atlantiska kusten samt fabriksstaden Manchester.

Mycket få nykomlingar till Amerika begifva sig till denna jernförelsevis litet kända stat och derpå beror det väl till en stor del att arbetslönerna i stenbrotten och skogarne icke sjunkit alltför lågt, hvarjemte lefnadskostnaderna äro temmeligen låga. Men därför vilja vi ingalunda tillråda invandrare att i större antal begifva sig dit, ty ett tillskott af några få tusen personer, som måste skaffa sig arbete till hvad pris som helst, vore otvifvelaktigt tillräckligt för att sänka arbetslönen lägre än hvad önskligt är. Och för jordbrukare erbjuder New Hampshire få frestelser, oaktadt de stora sträckor af ledig jord, som finnas inom dess område.

Personer i Sverige, som eftersända bälten, böra beakta, att en dollar är ungefär kr. 3.75. Frakten till Sverige betala vi. Tullen, emellan kr. 5.00 och kr. 2.50, måste mottagaren betala.

N. P. JANSSON, Evansville, Minn., skrifver den 21 Sept. 1891: Ert bälte No. 3 är den bästa doktor jag haft Jag har ej varit så frisk på 7 år, som jag är nu.....

MAINE.

Denna stat, som ligger öster och nordost om New Hampshire och i öster begränsas af Atlantiska hafvet, i norr af de till Canada hörande provinserna New Brunswick och Quebec samt i söder åter af hafvet, är den nordostligaste af alla Unionens stater på samma gång som en af de tidigast undersökta och bebyggda. Redan år 1497 skedde den första säkra upptäckten af landet och år 1526 byggde fransmännen en mindre fästning derstädes. År 1603 gaf konung Henrik den fjerde af Frankrike, till hvars kolonier Maine på den tiden räknades, ett förläningsbref på nästan hela den nuvarande statens område åt en af sina gunstlingar, men två år senare utfärdade konung James den förste af England ett dylikt åt en hop engelska äfventyrare, öfvertygad som han var om sin rätt till landet. Detta gaf naturligtvis anledning till stridigheter, hvilka räckte fullt ett-hundra år, men slutade med att England tillerkändes öfverhöghetsrätten och besittningsrätten till denna del af Amerika. Innan Maine sedermera blef en särskild provins hörde detsamma till Massachusetts. Staten deltog på ett mycket verksamt sätt i frihetskriget mot England och undertecknade jemte de tolf andra oafhängighetsförklaringen.

Maines areal är mycket stor eller 33,040 qvadratmil, men dess befolkningssiffra står icke i något förhållande dertill, ty den uppgår endast till sexhundrasextiotusen tvåhundra. Landets yta är mycket kuperad, mera så ju längre vesterut man kommer, och dess långa kustlinie erbjuder flera ypperliga hamnar. Åtskilliga floder, hvaraf dock ingen är af större betydenhet, erbjuda riklig vattenkraft och goda flottleder för de skogsprodukter, som utgöra en af statens rikedomskällor. Utom timmer- och sågindustrin samt det på dessa baserade skeppsbyggeriet är fiskeriindustrien af stor betydelse samt likaså statens stenhuggerier, vid hvilka allena sextusen män äro sysselsatta. Den förnämsta staden i Maine heter Bangor och statens befolkning har alltid utmärkt sig för arbetsamhet, drift och ihärdighet, hvarjemte staten Maines lagstiftare på senare tider vunnit ryktbarhet såsom de förste, hvilka utfärdat en lag, absolut förbjuda

AMERIKA. 7

MISS OLSON, Marshalltown, Clay Co., S. Dak., skrifver: Jag hade giktvärk i hufvudet, ryggen, fötter och armar. Är nu återställd, så att jag kan bade gå och arbeta. Edert No. 4 bälte har varit mig till stor hjälp och välsignelse.

dande all tillverkn'ng och försäljning af rusgifvande drycker.

Någon utsigt för invandrande européer erbjuder Maine, jemförd med staterna i vester, icke, tvärtom utvandra åtskill'ga tusental af statens egna innevånare hvarje år till andra delar af Unionen.

NEW JERSEY.

Söderut från New York komma vi längs kusten först till New Jersey, hvilken stat i norr begränsas af staten New York, i öster af Atlanten och i vester af den ståtliga Delaware-floden. Med undantag af den nordliga delen af staten, som är genomdragen af ett par höjdsträckningar, är New Jersey ett slättland, sluttande mot hafvet. Dess areal upptar endast 7,576 kvadratmil, men innevånareantalet stiger till närapå en och en half million.

New Jersey bebyggdes först år 1617 af holländare, hvilka anlade en koloni midt emot staden New York och senare var staten skådeplatsen för en hel del stridigheter mellan holländare, engelsmän och svenskar, hvilka också bildat några nybyggen inom dess område. Konung Carl den andre af England eröfrade slutligt landet från holländarne och gaf förläningsbret derå åt tvänne män, hvilka, den ene efter den andre, sålde sina rättigheter åt bolag af qvåkare, de der egentligen först bebyggde och odlade staten i större utsträckning. Under deras kloka och fredliga regering af området blef detsamma hastigt koloniseradt, allt under det de fredliga förbindelserna med urinnevånarne, de s. k. Leni-Lenape eller Delaware-indianerna bibehöllos. På denna tid var New Jersey deladt i tvänne provinser, hvilka år 1702 af engelska regeringen förenades till ett helt, hvar efter bättre ordning i de inre förhållandena begynte råda. I fr'hetskriget mot England tog New Jersey en mycket verksam del och fick äfven lida betydligt, då en stor del af kriget utkämpades på dess område.

Såsom jordbruksstat var det New Jersey först blef känt, men omedelbart efter frigörelsen begynte utvecklingen af dess industri så att staten i detta nu är en af de

Läs på annat ställe i denna bok, hvad "Svenska Amerikanaren" säger om var affär. Amerikanaren har genom sin rättsinhet och rättframhet stigit upp till den största svenska tidning i Amerika.

förnämsta fabriksstaterna i Unionen. Afkastningen af åkerbruket beräknas till närmare nitton millioner dollars per år, men värdet af de tillverkade fabriksalstren uppgår till lån t mera, eller öfver tvåhundra femtio fyra millioner.

Den vigtiga te staden i New Jersey är Hoboken, hvilken dock nastan med större skäl kunde sägas vara en förstad till New York, bygd på New Jerseys område. Derjemte äro stä lerna Newark, Jersey City, Paterson, Camden och Trenton af en viss betydelse. Många af de mindre orterna förete under sommaren en särdeles liflig och rörlig anblick, då tiotusental menniskor från New York och andra större stä ler samlas till dem för att njuta af hafsbad och hafsluft.

Icke heller New Jersey är en stat af något synnerligt intresse för invandrande européer, hvilket bäst framgår af den omständigheten att af dess en och en half million inne-vånare i icke mera än omkring en *sjundedel* består af personer födda utom Förenta Staternas område. I städerna, isynnerhet fabriksstäderna, kan visst en och annan främ-ling lyckas erhålla arbete, men det hör egentligen mera till undantagen och därför torde också få nykomlingar begifva s'g till denna stat. *Nästan det enda* undantaget bildas af tyskar, som i Hoboken, hvilket är en verklig tysk koloni, samt dess omnejd, hafva det lättare att finna sysselsättning.

PENNSYLVANIA.

Vester om New Jersey ligger staten Pennsylvania, hvilken i norr gränsar till New York, i vester till Ohio och i söder till Delaware, Maryland och West Virginia. Pennsylvania, som upptar en areal af 45,000 kvadratmil är i många hänseenden en af de märkligaste staterna i Unionen, icke minst genom sin märkliga historia. Konung Carl II af England beviljade år 1681 quäkaren William Penn rätt att upptaga hela den nuvarande staten och förlänade den-samma med full eganderätt åt honom, och Penn, som var en man af helt annan karaktär än sina samtida, gaf genast tillkänna att han på det nya området ämnade inrätta en

CARL PETERSON, Perry, Dane Co., Wis., Box 3, skrifer: Dr. Owen: Jag köpte ett No. 3 bälte af er förliden vinter. Det har varit mig till stor nytta, men jag önskar nu nya batterier. Mars 25, 1892.

stat, der hvarje medborgare skulle åtnjuta lika fri- och rättigheter. Härigenom försäkrade han sig om en önskvärd klass af nybyggare, hvilka inom jemförelsevis kort tid befolkade området. Då Penn år 1682 ankom till Pennsylvania fann han vestra stranden af Delawarefloden redan upptagen af omkring sextusen kolonister, bestående af svenskar, holländare och engelsmän. Svenskarne voro de äldsta nybyggarna i landet, dit de kommit redan år 1638, men Penn gjorde alls ingen skilnad på personer, hvarken för deras nationalitets, deras religions eller någon annan orsaks skull, utan beviljade alla fullt lika rättigheter.

Öfvervägande inflytande i kolonien erhöilo dock inom kort anhängarne af qvåkaresekten, hvilka i stora skaror följde sin ledares, William Penns, exempel och drogo bort från England, der de förföljdes för sin religions skull, för att i nya verlden grunda hem, der de finge dyrka sin Gud såsom de ville. Detta qvåkarnes öfvervägande inflytande gjorde också att Pennsylvania långsammare än de andra kolonierna beslöt sig för krigiskt motstånd mot England, men statens representanter deltog likväl i undertecknandet af oafhängighetsförklaringen och dess trupper kämpade med utmärkelse under hela kriget. Likaså deltog Pennsylvania med största hängifvenhet i inbördes kriget, en af hvars blodigaste drabbningar utkämpades vid Gettysburg på dess område.

Staten består i dess sydöstra del af slättmark, i den mellersta af kuperad terräng, med låga åsar och mycket fruktbara dalar deremellan, samt i den norra af bergland, erbjudande oerhördt rika tillgångar på hufvudsakligast jern, kol och petroleum. Pennsylvania har längre än någon annan stat egt en talrik och idog befolkning af stationär natur, ty redan sjuttiofem år efter det Penn infört sina liberala och människovänliga principer i dess styrelse hade befolkningssiffran stigit till tvåhundratusen och sedan dess har den ständigt ökats så att densamma nu uppgår till öfver fem och en quart million. Till en början var åkerbruk hufvudnäringen inom staten, men efterhand begynte dess rika tillgångar af annan natur att alltmera utvecklas så att Pennsylvania i detta nu intar främsta rummet bland Unionsens jern-, kol- och petroleumproducerande stater. Den

Då detta nedskrifves, ha vi just levererat vår första större order till Kaplandet. Vi veta, att den kommer att följas af flere. Vi äro säkra på våra bälten.

Tull för bälten till Sverige öfverstiger ej kr. 5.00 och i vissa fall hafva tulltjenstemännen endast fordrat kr. 2.50, ibland ingenting.

allra största delen af befolkningen finner också numera sin utkomst vid de industriella inrättningarna samt vid de ofantligt talrika jernvägar och kanaler, som genomkorsa staten från öster till vester, sinsemellan alla förbundna med sidolinier, så att Pennsylvanias samfärdselväsende i sjelfva verket nu är ett af de fullständigaste tänkbara. Mer än hälften af allt jern, som frambringas i Förenta Staterna, brytes i Pennsylvanias grufvor och mera än hälften af landets jernvägsskenor tillverkas i dess fabriker, utom de oerhörda massorna af maskiner, redskap och andra jernvaror. Lägg härtill den enorma mängd kol och petroleum, som årligen frambringas, utan att alls nämna andra industrigrenar, så inses lätt hvilken armé af fabriksarbetare staten använder. Och då man nu vet att fabriksarbetare i regeln omsättas ganska hastigt är det klart att ett betydligt tillskott af sådana årligen skall behövas. Men här som annorstädes, der massor af arbetare, lefvande för dagen, användas bestämmas arbetslönerna af tillgången på folk och då denna, tack vare den starka invandringsströmmen från Östern, vanligen alltid är mycket riklig är det naturligt att arbetslönerna äro förhållandevis låga. Isynnerhet under de sista tio åren ha lönerna i *grufdistrikten* i allmänhet sjunkit, hufvudsakligast på grund af den starka tillströmningen af italienare, ungrare och andra européer, som äro alltför fattiga för att icke antaga snart sagdt hvilka lönevilkor som helst och alltför okunniga för att senare kunna rycka sig ur de sämre förhållandena och söka sig något bättre. På grund häraf är icke heller Pennsylvania att anbefalla åt invandrare, ehuru visst ett större antal hvarje år, under vanliga förhållanden, i denna stat kunna finna tillfälligt arbete.

Pennsylvanias undervisningsväsende är utmärkt väl organiseradt och dess två största städer, Philadelphia och Pittsburg, höra till de viktigaste i Amerika. Utom dessa är hela staten öfversållad af större och mindre städer och byar, hvilkas innevånare alla lefva på grufdriften eller petroleumfabrikationen. Af hela befolkningen sysslar knappast en femtedel med jordbruk och all jord af bättre slag är längesedan under odling, hvarföre också kapital-

ANDREW MIMER, Fond du Lac, Minn., skrifver den 17 Sept. 1891: Har blifvit alldeles frisk och fri från reumatism. Jag kan aldrig tacka eder nog och vill rekommendera er till alla.

fattiga invandrare icke hafva några utsigter alls åt detta håll inom staten Pennsylvania.

VERMONT.

Staten Vermont gränsar i norr till den canadensiska provinsen Quebec, i öster till New Hampshire, i söder till Massachusetts och i vester till New York samt upptar en yta af 10,212 qvadratmil. Vermont, såsom liggande inne i landet, blef först ganska sent koloniseradt och bebygdt, ehuru staten ända sedan år 1609, då Champlain undersökte densamma, var känd af européer. Under de derefter följande hundra åren tjänade emellertid Vermont hufvudsakligen såsom tummelplats för engelsmän, fransmän och indianer under de ständiga krigen och oroligheterna så att ännu år 1760 knappast trehundra personer verkligen voro bofasta inom staten. Då senare invandringen till Vermont började och området sålunda begynte få ett visst värde, gjorde New York anspråk derpå och lyckades till en början förhindra att Vermont blef mottagen såsom stat i Unionen. Men dess innevånare kände sig icke böjde för att bli newyorkare, utan bildade en sjelfständ'g republik samt vände sig gång på gång på nytt till kongressen med anhängan om att få sin stat upptagen i Unionen. Detta lyckades först år 1789, sedan New York uppgifvit sina anspråk, men det oaktadt hade Vermont med mycken utmärkelse deltagit i frihetskriget mot England, likasom staten sedermera frikostigt sände både trupper och penningar till armén, då det gälde att qvåsa de affallna sydstaterna.

Under innevarande århundrade har staten sedermera gått lugnt och stadigt framåt, såväl i utveckling af sina naturliga tillgångar som i ökning af sin befolkning. För närvarande eger Vermont något öfver trehundratusen innevånare, af hvilka flertalet lefver på jordbruk, som är statens förnämsta industri. I den nodliga delen deraf drifves derjemte en del sågverk och på de sista årtiondena har stenindustrien tagit allt större fart. Vermont eger riklig tillgång på åtskilliga marmorarter af utmärkt beskaffenhet samt

Owen's elektriska bälten äro värderade och prisade fran Atlantiska hafvet till Stilla oceanen, fran Alaska till Florida, från Maine till Texas.

Det finnés ingen stat och intet territorium inom För-
enta Staterna, der ej Owen's elektriska bälten visat sig
och bringat helsa och välsignelse.

dessutom särdeles fin granit, skiffer o. s. v. Staden Burlington är den viktigaste orten i staten och är den tredje i ordningen af Unionens städer beträffande trävaruaffärer.

Men åkerbruket är dock tillsvidare den allmännaste näringen samt afkastar öfver tjugutvå millioner dollars årligen. Den vestra delen af Vermont är den gynnsammaste i detta afseende och främst deraf trakterna kring Champlain-sjön, men klart är att all den bästa jorden för längesedan är upptagen af odling, hvarför också ringa utsigter finnas för invandrande jordbrukare att göra sin lycka i Vermont. En fingervisning åt detta håll lemnar bland annat den omständigheten att af hela befolkningen endast omkring fyratiotusen äro födda utom Amerika och af detta antal äro de allra flesta sysselsatta vid stenbrotten och i skogarna, der under timmerfällningstiden alltid en mängd lösa arbetare användas.

Vermont likasom de öfriga östra staterna eger ett utmärkt undervisningssystem, hvarför invandrare, hvilka undantagsvis bli botasta inom dess område, hafva lätta och goda tillfällen att uppfostra sina barn, men något framtidsland är Vermont icke, lika litet som någon af de andra stater vi i detta kapitel berört. Några tusental arbetare kunna nog hvarje år räkna på sysselsättning i en eller annan af dem, några få undantagsfall kunna förekomma, i hvilka invandrare lyckas bra äfven i dessa stater, men för hårdiga, arbetsamma och dugliga invandrare från Norden gäller alltid det råd vi redan förut uttalat, eller att icke annat än i nödfall stanna i de östra staterna af Nord-Amerika, utan ju förr dess hellre draga åt vester, der det ännu finnes utrymme nog och tillfälle för en och hvar, som vill arbeta, att slå sig fram till oberoende och välstånd.

WM. NELSON, Clarendon, Pa., skrifver den 14 Sept. 1891: Ert bälte har gjort mig mera godt än alla mediciner. Sedan jag började bära det, blef jag bättre dag från dag.....

J. P. ANDERSON, Cosmopolis, Wash., skrifver den 11 Sept. 1891: Mitt bälte är till min fulla belatenhet. Det har gjort god verkan och jag är nu ganska frisk och kan arbeta.....

OSKAR EK, 601 Bush St., Red Wing, Minn., skrifver den 3 Okt. 1891: Jag är riktigt glad, att jag kom att hänvända mig till eder, emedan jag genom ert bälte kan hoppas på fullkomlig hjälp.....

Svenska Tribunen

är Förenta Staternas *mest* spridda, *mest* innehållsrika och därför *mest* lästa svenska tidning.

Spännande följetonger, regelbundna originalbref från Sverige, smärre uppsatser af praktiskt vetenskapligt innehåll, originalartiklar i alla dagens intressantaste frågor, en mycket fullständig och rikhaltig afdelning för svenska nyheter, oafslätlig uppmärksamhet egnad landsmännens i Amerika intressen — äro några af de förtjenster, hvilka tillvunnit SVENSKA TRIBUNEN allmänhetens bevakning.

Den väl redigerade FARM AND FIRE-SIDE samt originalarbetet "Amerika" äro de extra presenter SVENSKA TRIBUNEN i år ger sina läsare, *utan någon förhöjning af* prenumerationspriset, hvilket är

endast \$2.25 för helt år,

då det insändes direkt till

Svenska Tribunen,

37 N. Clark st., Chicago, Ill.

Till New Zealand, Australien, skickas just då detta skrives, en sändning bälten. De gå nu längre än civilisationen och kunna med rätta sägas vara civilisationens budbärare.

SJETTE KAPITLET.

De mellersta staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser.

Dessa stater höra egentligen alla till hvad man i Amerika benämmer "Vestern", men skilja sig i många afseenden från den grupp af stater vi hänfört till gruppen "de vestra", hvarför vi också behandla dem såsom en särskild helhet. Hit höra bland annat de områden, hvilka gifvit upphof åt berättelserna om den fabelaktiga rikedom af präriernas jord, d. v. s. de nuvarande staterna Ohio, Indiana, Illinois och Iowa, vidare höra hit, jern-, koppar- och skogsstaten Michigan, hvetestaten Minnesota, som ännu erbjuder så många tillfällen för den driftige farmaren att arbeta sig upp, samt skogs- och åkerbruksstaten Wisconsin, som heller icke ännu på långt när är upptagen och odlad till hela sin utsträckning. Af naturen äro dessa stater, tagna i block, de rikaste i Amerika, på grund af jordmån, klimat och hjälpkällor, och därför kan man redan nu säga att Förenta Staternas hjerta ligger inom detta väldiga område, likasom man kan vara öfvertygad om att landets framtida utveckling kommer att bli väldigare och mera storartad inom detta centrum för amerikansk idoghet och rikedom än inom någon annan del af republiken. Utvecklingen går i vestlig riktning och därför kommer det ej att dröja så alltför många år innan de centrala staterna bli hufvudhårdar för industrien, för de politiska och litterära och för handelsintressena likasom de redan äro det för jordbruket, urkällan till

AMERIKA.

8

ANNA RONEN, Ottawa, Kan., skrifver den 8 Aug. 1891: Bältet har dragit allt ondt från min kropp. Jag kan arbeta med lätthet. Hufvudet, ryggen och benen äro starkare. Aptiten har ökats, och jag måste äta, så fort jag stiger upp.

och fortfarande den viktigaste faktorn i Amerikas rikedom. Den mest åt öster liggande af dessa stater är

OHIO,

hvilken tydligare än någon annan åskådliggör den utveckling åt vester vi ofvan antydde.

Staten Ohio gränsar i norr till Michigan och Erie-sjön, i öster till Pennsylvania, i söder till West Virginia och Kentucky samt i vester till Indiana. Dess areal utgör 40,760 kvadratmil och består till allra största delen af slättmark, som dock erhåller omväxling genom de vågliga räcker af kullar, som genomlöpa hela staten. Ohio bildar likasom en öfvergång från de östra bergstrakterna till den egentliga prärien och är därför väl försedd med skog samt eger i de delar, hvilka gränsa till Pennsylvania, rika tillgångar på metaller och kol, hvarjemte dess jordmån till allra största delen är mycket fruktbar och klimatet synnerligen lämpligt för alla grenar af jordbruk. På grund af dessa stora naturliga förmåner äfvensom på grund af sitt läge näst intill de tidigt befolkade staterna i Östern, blef Ohio föremål för utvandring och kolonisation så snart tillströmningen af arbetskrafter till Östern blef större än det förefintliga behofvet. Redan under förra hälften af sjuttonhundratalet begynte koloniseringen af de sydostligaste delarna af staten, men någon egentlig fart tog densamma icke förrän under detta århundrade, efter frigörelsen från England. Ännu år 1840 egde Ohio icke mera än tre kvarts million innevånare, medan antalet trettio år senare steg till något öfver en och en kvarts million. Därefter började emellertid den hastiga utvecklingen af staten så att befolkningen under de följande tjugu åren närapå tredubblades, medan samtidigt det allmänna välståndet steg förvånande hastigt. Staten svingade sig snart upp till en af de ledande på åkerbrukets område och den odlingsbara jorden blef inom otroligt kort tid upptagen och bragt i kultur. Men i samma mån som befolkningen tillväxte och dess behof af allehanda fabriksvaror ökades, begynte man egna mera uppmärksamhet åt industriella förvärfskällor och en gång inne på den vägen dröjde det heller icke synnerligt länge innan Ohio-fabrikanter begynte tillverka varor utöfver statens eget

Då bälten sändas till Sverige, betala vi frakten, då full betalning för bältet insändes. Tuller varierar från kr. 2.50 till kr. 5.00.

S. O. JOHNSON, Galesburg, Ill., Box 510, skrifver 17 Maj 1891: Jag har varit sjuk öfver ett års tid. Jag sökte doktorer, men ingenting hjälpte, förrän jag fick bältet.

behof samt för export till andra stater. Denna utveckling pågår allt ännu och har redan hunnit så långt att Ohio i vissa industrigrenar, såsom t. ex. i tillverkningen af *krukmakare-* och annat *lergods* samt i tillverkningen af jordbruksredskap och maskiner, hunnit förbi alla medtaflare. På samma gång ha också statens koltillgångar blifvit alltmåra bearbetade så att Ohios kolgrufvor i detta nu frambringa öfver tio millioner tons ypperligt kol hvarje år. Hvilken betydelse fabr'ksverksamheten numera eger för staten kan man finna deraf att värdet af de i fabriker af olika slag årligen tillverkade varorna stiger till omkring trehundrafemtio mil ioner dollars, medan samtidigt värdet af all statens innevånare tilll' orig såväl fast som los egendom icke uppgår till mera än ungefär femdubbelt detta belopp.

Samfärdselväsendet i staten är mycket väl utveckladt så att hvarje distrikt genomlöpes af en eller flera jernvägs-linier och en bill'g väg för försändning af både jordbruks-alster och annat eger Ohio i sina kanaler, af hvilka den viktigaste och den, som mest bidragit t'll jordbrukets utveckling är den, hvilken sammanb'nder Ohio-floden med Erie-sjön. Vid denna sjö ligger en hel racka af hamnstäder, hvilka alla förmedla en större eller mindre del af statens export till Östern. Under sommaren pågår i dem en liflig verksamhet med lastning och lossning, hvarföre också dugliga karlar, som icke äro rädda för tungt arbete, alltid under den årstid sjöfarten pågår i dem kunna räkna på lönande om också icke stadigvarande sysselsättning. En mängd af såväl svenskar som finnar och norrmän arbeta hvarje år i en del af dessa Ohios sjöstäder och mera än en har i dem genom besparingar lagt grunden till kommande välstånd, ehuru vi vilja tillägga att dessa utgöra undantagen. De flesta göra nog ända på sina goda inkomster ungefär lika hastigt som de förtjena dem.

Ohio upptäcktes först af den berömde resanden La Salle, antagligen omkring år 1670, och til hörde derefter till namnet fransmännen, hvilka år 1671 formelt togo i besittning hela Nordvestern, men något synnerl'gt inflytande på detta väldiga område utöfvade Frankrike aldrig, lika litet som det gjorde någonting synnerligt för dess utveckling i ett

C. H. OLSON, Parish, Wis., skrifver den 14 Aug. 1891: Jag har mottagit bältet och känner redan, att det börjar göra god verkan. Min hufvudvärk har redan fullkomligt försvunnit.

eller annat afseende. Sedermera a rädde Frankrike, genom det s. k. Par serfördraget af år 1763, alla sina besittningar så långt vesterut som till Mississippi. Stort mera än Frankrike gjorde icke heller England för områdets framåtskridande, hvilket egentligen härleder sig från den tidpunkt då Förenta Staternas kongress tog hand om saken. År 1787 utfärdades den första konstitutionen, om man så får kalla den, för Ohio, som emellertid då blott var ett s. k. territorium. En bestämmelse i detta dokument var den att inom Ohios område intet slafveri skulle få införas och denna bestämning blef senare tillagd till Förenta Staternas konstitution samt derigenom gällande för hela landet. Vid denna tid och under flera år derefter hade statens första bebyggare att utkämpa ständiga strider med indianerna, hvilka i betydlig mån förhindrade utvecklingen och framåtskridandet tills de år 1794 slogos så grundligt att de efteråt kände sig böjde för fred. År 1803 blef Ohio en stat och såsom den sjuttonde i ordningen upptagen bland Förenta Staternas antal, hvarefter dess utveckling fortgått utan andra störingar än de, som drabbat hela landet.

Såsom naturligt är beträffande en så gammal stat, der jordbruket från begynnelsen utgjort hufvudnäringen, är så godt som all jord i staten längesedan privat egendom samt all den bästa jorden längesedan i bruk och odling. Några utsigter till framgång för medellösa nykomlingar till Amerika erbjuder Ohio därför icke i jordbruksafseende, ehuru vi icke betvifla att personer med något kapital der som annorstädes kunna genom jordbruk skaffa sig en anständig bergning. Vid malm- och kolgrufvorna likasom vid de ständigt ökade fabrikerna behöfvas deremot årliga tillskott af arbetare, men denna utveckling sker numera gradvis och är alltför väl reglerad för att något mycket stort antal nytt folk hvarje år skulle behöfvas. Icke heller Ohio kan därför anses vara synnerligt lämpligt mål för invandrande européer i allmänhet, ehuru de, hvilka ega vänner och bekanta inom staten, nog torde kunna räkna på arbete der, och för den, som en gång lyckas få fast fot, erbjuder Ohio säkert en mängd goda tillfällen att arbeta sig framåt och uppåt mot det mål, hvilket ju är det förnämsta för en och hvar utvandrare till Amerika — näändet af en oberoende ställning och

Våra konkurrenser, som skjutit upp som svampar och gjort klumpiga försök att efterapa våra bälten, maste gå under genom sina underhaltiga fabrikat. Vår devis är: "Ärlighet och redbarhet."

tillräckligt välstånd för att kunna uppfostra och bringa ut i världen det uppväxande släktet. Hvad uppfostran beträffar erbjuder Ohio härför likaså goda tillfällen som alla de andra äldre och tätare bebyggda staterna. Dess skolväsende är väl organiseradt och skolundervisningen fri, såsom vanligt i Amerika.

INDIANA.

Denna stat ligger närmast vester om Ohio och gränsar i söder till Kentucky, i vester till Illinois samt i norr till Michigan-sjön och staten Michigan. Staten upptar en areal af 33,809 qvadratmil, bestående uteslutande af slättland, hvilket till största delen har verklig präriekaraktär och endast till en mindre del är eller varit täckt af skog.

Den nuvarande staten Indiana utgjorde ursprungligen en del af den franska kolonien Nya Frankrike och besöktes därför redan år 1672 af jesuiterfäder. Genom denna nejd uppehölls under det nämnda århundradet de franska förbindelserna mellan Mississippi och de stora sjöarna, längs Maumee-, Wabash- och Ohio-floderna, hvilket, likasom inrättandet af några handelsstationer längs denna förbindelseled, gjorde att landet blef mera bekant än öfriga delar af den stora Vestern. Några katolska missionsstationer, upprättade och skötta af jesuiter, gjorde också sitt till för att sprida någon kunskap om landet, men något synnerligt hunno de ej uträtta för dess indianbefolkning innan Frankrike år 1763 afträdde alla sina besittningar i dessa trakter till England. Under frihetskriget mot detta land togs Indiana i besittning af trupper från Virginia, hvilken stat sedermera gjorde anspråk på hela området, men afträdde detsamma till förmån för Unionsregeringen. År 1816 upptogs Indiana bland staternas antal.

Ända till denna tid hade bebyggandet och odlingen af Indiana icke tagit synnerlig fart, men under de nya, fria lagarna och samhällsinstitutionerna begynte nybyggare i massor strömma in så att snart nog den unga staten trädde fram i främsta ledet bland Unionens åkerbruksdistrikt.

Varna, Ill., den 9 Juli 1891.

Dr. Owen: Jag vill först tacka Gud och dernäst Dr. Owen för hans förundransvärda bälte. Jag känner mig nu som en ny människa, ehuru jag är 78 år gammal.

År 1840 hade innevånareantalet redan stigit till närmare sjuhundratu en och i detta nu eger Indiana en befolkning af öfver två mi lioner personer, af hvilka de flesta hafva sitt uppehåll af jordbruket. Detta utgör allt fortfarande hufvudnaringen i staten, hvars jord till allra största delen är mycket fruktbar och lämplig för odling af all slags spanmål, frukt, grönsaker och olika grässlåg, hvarjemte klimatet är mycket godt och nederbörden tillräcklig.

Ltom jordbruket l ar på det sista årtiondet bearbetningen af de rika kollager man flerstädes inom staten upptäckt blifvit en viktig inkomstkälla för befolkningen. Och såsom vanligt har tillgången på billigt och ymnigt bränsle framkallat en del industrier, hvilka under de sista åren gjort allt hastigare framsteg.

Staten Indianas läge gör att alla de hufvudlinier, hvilka förena de östra och vestra delarna af Unionen, måste korsa dess område och detta har naturligtvis haft till följd en jemn och hastig utveckling af alla delar af staten, hvars allra aflägsnaste hörn hafva täta och snabba förbindelser med alla afsättningsorter. Lika väl försedd är staten med skolor, ty i Indiana likasom i de andra vestliga staterna tilldelas en del af statens jord åt undervisningsväsendet och af inkomsterna för försåld skoljord ha bildats fonder, hvilka äro tillräckliga för att för all framtid tillförsäkra befolkningen talrika och goda skolor i hvilka undervisningen är fullkomligt fri.

En på sätt och vis egendomlig ställning intar Indiana genom den rika tillgången på naturlig gas, hvilken blifvit använd i stor skala både såsom bränsle och som lysgas. Storartade lager af lera, lämpande sig för tillverkning af eldfast tegel, krukmakaregods o. s. v., samt lager af kaolin, kalk och byggnadssten af olika slag lofva godt för framtida utveckling af olika industrier inom staten.

Angående arbetsförhållandena gäller i det närmaste detsamma som om Ohio. Längs den sextio engelska mil långa kust Indiana besitter råder under den tid sjöfarten är öppen en mycket liflig verksamhet, vid hvilken en hel del lösa arbetare finna lonande sysselsättning, och likaså behöfver jordbruket, isynnerhet under skördetiden, en mangd armar utöfver den vanliga styrkan. Under som-

Vi betala frakt för bälten till Sverige. Tull får emottagaren sjelf betala. Den har hittills varit emellan kr. 2.50 och kr. 5.00. Se vidare vår katalog.

Våra bälten användas nu vid vice-konungens af Indien hof och, de som så önska, kunna å vårt kontor se synnerligen smickrande bref derifrån.

marmånaderna kunna dugliga arbetare derför vanligen finna arbete för någon tid i olika delar af Indiana, men stadd i rätt stark naturlig tillväxt som befolkningen är kan densamma möta det stadigvarande behovet af tillskott i arbetskrafter. På grund häraf kunna invandrande européer icke heller i denna stat såsom allmän regel räkna på tillfällen att grunda sitt framtida oberoende. Äfven beträffande blifvande farmare gäller hvad vi sagt om grannstaten Ohio eller att den bästa jorden längesedan är under odling och att all jord, utan så godt som några undantag alls, står i rätt högt pris, så att endast den, som eger kapital och som är nöjd med att blott förtjena en skälig ränta på sina tillgångar, kan tänka på att bli jordbrukare i Indiana.

Den viktigaste och största staden i denna stat är Indianapolis, som på samma gång också är hufvudstad samt har något öfver etthundratusen innevånare. Näst Indianapolis komma Evansville med femtiotusen, Fort Wayne med trettiofemtusen, Terre Haute med trettiotusen innevånare o. s. v. En mängd olika religionssektorer underhålla i Indiana högre läroverk och universitet.

ILLINOIS.

Den förnämsta, viktigaste, rikaste och folkrikaste af alla de centrala staterna i Unionen är Illinois, hvilken i öster gränsar till Indiana, i sydost till Kentucky, i söder till Missouri, i vester till samma stat samt till Iowa, i norr till Wisconsin och i nordost till Michigan-sjön. Statens hela areal upptar 56,655 qvadratmil och består af ett enda, blott af floder och låga kullar afbrutet slättland med mycket rik jordmån.

Den första undersökningen af det område, som nu utgör staten Illinois, utfördes på 1670-talet af fransmän, hvilka togo landet i besittning och behöllo detsamma ända till år 1763, då det afträdde till engelsmännen. Illinois var då en fullkomlig vildmark, utom i dess sydvestligaste del, der ett mindre antal nybyggare slagit sig ned, och i samma tillstånd förblef staten under Englands styrelse. Men redan 1778

J. A. EDESTRÖM, Sault St. Marie, Mich., skrifver den 4 Okt. 1891: Vill frambara min tacksamhet för ert goda bälte. Jag har lanat det till två i reumatism sjuka män, och de prisa det högt. En min bror, som sökt flere doktorer utan hjälp, blef frisk genom ert bälte.

Fribiljetter gällande för resa med bästa fartyg till lägsta pris från SVERIGE, NORGE, DANMARK och FINLAND.

De, som önska eftersända vänner och anhöriga från Sverige, Norge, Danmark eller Finland, böra ihågkomma, att då biljetten köpes af mig erhållas följande förmåner:

1) Jag sänder biljetten till min agent, som underrättar den resande, att biljett är ankommen, samt tillika när han bör infinna sig på afgångsplatsen för att vara i tid.

2) Biljetten behålles af min agent, tills den resande anländer. Härigenom försäkras biljettköparen, att den resande ej kan försälja eller på annan person öfverlåta biljetten, utan köparens och mitt medgifvande.

3) Vid ankomsten till Chicago möter jag mina emigranter och ser till att de och deras saker komma ordentligt till jernvägsstationen.

4) Då de landstiga underrättar jag biljettköparen härom genom bref eller telegram.

De biljetter, som köpas af mig, kunna årligen förnyas, och om de ej begagnas, återbetalas penningarne, med vanlig rabatt, vid biljetternas återlemnande till detta kontor. De kunna äfven öfverflyttas på annan person, om den, för hvilken den ursprungligen är köpt, ej är i tillfälle att begagna den, då annålan derom göres hos mig af köparen.

De mest tillförlitliga och respektabla agenter ha vård om och befordra mina passagerare. Tusentals skandinaver hafva befordrats till Amerika genom detta kontor.

Som de olika linierna ej hafva samma priser, så uppmanas hvar och en att först tillskrifva mig, då jag med omgående vill sända alla nödiga underrättelser.

Ändring i biljettpriserna ske nu ganska ofta och somliga linier erbjuda stora förmåner åt skandinaviska passagerare, säljande biljetter till och från flera platser för samma pris som till och från Göteborg.

Det är därför i hvarje biljettköparens eget intresse att köpa biljetter af mig, då de alltid erhållas till de billigaste priser.

Som Chicago är centralpunkten för Amerikas affärslif, är det ju klart, att här är rätta platsen att köpa både biljetter och växlar, och icke i landsortsstäderna.

**Hemsändande af penningar till Sverige, Norge, Danmark
och Finland sker säkrast, billigast och bäst genom mig
och erhålles kurslista på begäran.**

Agent för alla linier.

GUS. BROBERG,

63 E. Kinzie st., Chicago, Ills., eller

GUS. BROBERG & CO., 293 Sibley st., St. Paul, Minn.

Owen's elektriska bälten kunna verkligen sägas vara civilisationens budbärare. De hafva trängt till längre aflägsna delar än missionärer eller upptäcktsresande och de ha gjort nytta.

satte sig amerikanarne i besittning af Illinois och efter frihetskrigets slut ingick denna stat jemte grannstaterna i öster och vester i det s. k. nordvestra territoriet. År 1809 organiserades Illinois såsom sjelfständigt territorium och år 1818 blef detta territorium upptaget såsom stat i Unionen.

Ända till 1840-talet var hela norra delen af Illinois så godt som obefolkad och obebyggd, med undantag endast af en del jägare, fångstmän och affärsmän, hvilka förnämligast drefvo byteshandel med indianerna. Men efter denna tid begynte den starka invandringen från ö. ter och dermed den oerhördt snabba utvecklingen af staten i alla afseenden. Dess rika jord och för jordbruk särdeles gynnsamma klimat lockade de första nybyggarna, hvilka snart följdes i spåren af handlande, som hufvudsakligen slog sig ned i den vid stranden af Michigan-sjön och mynningen af Chicago-floden belägna staden Chicago. Ännu år 1830 bestod denna stad endast af några få blockhus, grupperade omkring det till skydd mot indianerna uppbyggda Fort Dearborn, men sedan under förloppet af detta år den första stadsplanen för Chicago blifvit fastställd och dess förhållanden bragta i ordning, började staden raskt gå framåt såsom hufvudort för handeln i hela det nordvestra territoriet. I början hade Chicago visst många medtaflare om denna värdighet, men i samma mån som det omkringliggande landet blef alltmera odladt och bebyggt, gjorde sig stadens gynnsamma läge gällande såsom utförsort för landets åkerbruksprodukter samt införselort för alla de varor den allt talrikare och förmögnare vordna landtbefolkningen behöfde.

Sedan denna tid har staten Illinois' utveckling fortgått på samma snabba sätt som staden Chicagos, så att såväl staten som staden nu mera stå endast efter New York i de flesta af eenden. Såsom jordbruksstat torde Illinois i detta nu stå främst inom Unionen, med ett årligt medelvärde för dess skörd af inemot etthundrafemtio millioner dollars, ett resultat, hvartill den omständigheten i betydlig mån bidragit att inom hela staten knappast alls finnes någon för odling obrukbar jord, hvar jemte densamma öfverallt är väl bevattnad och nederbörd under vanliga år är fullt tillräcklig. Men den tid är i alla fall redan förbi då jordbruket var den största inkomstkällan i staten. Dess läge inom

AMERIKA.

9

Great Falls, Mont., 17 September 1891.

Dr. A. Owen: Jag var ganska hårdt plagad af reumatism och nervsvaghet men är nu alldeles återställd. Vill nu frambära mitt hjertliga tack för ert utmärkta bälte.

Högaktningsfullt,

CHAS. KALLANDER.

kort afstånd från de rika jern- och koppargrufvorna i Michigan, skogstillgången i denna stat samt i Minnesota och Wisconsin samt de rika koltillgångarna inom sjelfva Illinois hafva alla samverkat till en utveckling af industrin, hvilken är minst lika storartad som den af jordbruket. Och denna industriella utveckling af staten har ännu endast börjat. Chicagos obestridda plats såsom hufvudort för all handel i Western gör att staden framgent ännu mera än hittill s kommer att sjelf t'llverka en del af de varor, som densamma fördelar öfver hela det väldiga område, hvars handel det förmedlar.

Denna handel är det som gjort att Chicago — och på samma gång naturligtvis äfven Illinois — är bättre försedt med jernvägsförbindelser än någon annan stat eller stad i Unionen. Icke mindre än trettontusen mil jernvägslinier förekomma inom Illinois och i anläggning hafva dessa linier kostat öfver trehundratrettio millioner dollars. Utom dessa samfärdselmedel eger Illinois en billig förbindelseled söderut längs M'ssissippi-floden, vid hvilken några af dess städer ligga, samt en ännu beqvämare väg norrut öfver Michigan-sjön, hvilken genom en kanal står i förbindelse med Chicago-floden. Chicagos hamn är derför också lifligare än många hamnar vid hafs-kusten och värdet af de varor, som årligen sjöledes hemtas till Chicago eller föras derifrån, uppgår t'll hundratal millioner.

Det blefve alltför vidlyftigt att här närmare beskrifva staden Chicago och dess exempellöst snabba utveckling från en präriby till en verldsstad, ehuru visst en sådan beskrifning på samma gång bättre än något annat skulle gifva en föreställning om staten Illinois' närvarande betydelse samt om dess framtida utsigter. Vi vilja blott nämna att Chicago numera har en befolkning af en och en qvart million menniskor, att dess ofantliga parker upptaga en yta af omkring tvåtusen acres, att dess affärsqvarter äro bland det dyrbaraste och ståtligaste man i den vägen kan få se någonstädes i verlden samt att dess banker visat sig höra till de säkraste och rikaste i Amerika. Bland stadens industrier intages ett såreget och framstående rum af slagterierna och köttpackningsindustrin, hvars omfång kan bedömas redan deraf att under år 1890 öfver fyra millioner allenast svin i

The Owen Electric Belt & Appliance Co. är det största i sitt slag i hela verlden. Vi hafva efterapare, som söka förtjena pengar genom klumpiga bälten och klumpiga efterapningar i annonser och kataloger. Det går — till en tid.

Chicagos slagthus förvandlades till menn'skoföda, för att nu icke alls tala om andra djur. Tillverkningen af mjöl, af d' tillera le oc i malte rycker, af yllevaror, färdiga klader o. s. v. sysselsätter flera tusental arbetare och alla dessa industrier samt många andra derjemte befinna sig allt fortfarande i mycket raskt framåtskridande.

Till följd af denna hastiga utveckling har Chicago naturligtvis dragit till sig arbetskrafter från alla håll och icke minst från de europeiska invandrarnes led. Det finnes väl knappast någon annan stad på jorden med en så brokigt sammansatt, bofast befolkning som Chicago och bland denna brokiga samling intages ingalunda det sista rummet af nordboarne, hvaraf väl etthundratusen svenskar, norrmän och danskar slagit upp sina bopålar i staden vid Michigan-sjön.

Och icke endast i Chicago förekomma nordboar. Öfver hela staten Illinois finnas de spridda och isynnerhet äro svenskarne starkt företrädde så att de på flera orter bilda flertalet af befolkningen. Invandringen af nordbor till Chicago och Illinois öfverhufvud har emellertid på de sista åren något aftagit och kommer väl att aftaga alltmera, då naturligtvis behovet af nya arbetskrafter småningom måste blifva allt mindre. Likväl torde det få anses som säkert att de nu i Illinois lefvande skandinaverna äfven framdeles komma att förmå landsmän att slå sig ned der och så vida sådana nykomlingar genom vänner och bekanta kunna få bistånd i sökandet efter arbete, är derom intet att säga. Men annars är det nog rådligast för europeiska invandrare att icke på vinst och förlust komma till Illinois, ty just dess snabba och storartade framåtskridande har gjort att arbetare från alla håll och kanter strömma till denna stat och främst naturligtvis till Chicago, der därför också tillgången på arbetare vanligen är snarare större än mindre än behovet af sådana.

Utom Chicago finnes ingen egentligen stor stad i hela staten, ehuru flera af de smärre städerna äga betydelse såsom hufvudorter för en eller annan industri. De viktigaste af dessa äro följande:

Peoria, vid utloppet af Peoria-sjön, är hufvudorten för destilleringen af alkoholhaltiga varor af olika slag, hvar-

MISS ANNE M. NYGREN, 2118 Portland Place, Minneapolis, Minn., skrifver den 18 Maj 1891: I tre år har jag lidit af alla slags sjukdomar, varit sängliggande öfver 5 månader, varit i stor förtviflan och lifvet syntes mig en börda. Jag vill nu ej mista bältet för aldrig så mycket.

jemte inom stadens område ett total jernvägslinier korsa hvarandra så att densamma äfven har en viss betydelse såsom handelscentrum.

Quincy, som ligger vid Mississippi-floden, har åtskilliga olika slags fabriker. Tillverkningen af åkdon, af jordbruksredskap, gjutgoods och möbler bildar hufvuddelen af stadens industrier.

Rockford, liggande på bägge sidor om den lilla Rock-floden, är en fabriksstad af mycket intresse särskildt för svenskar, emedan den svenska nationaliteten är den talrikaste i staden och eger åtskilliga af dess fabriker, hvaribland de för tillverkning af skördemaskiner och andra redskap samt pappersfabrikerna äro de viktigaste.

Elgin, vid Fox-floden, är hufvudorten för mejerihandteringen, hvilken genom kommissionshus i denna stad sänder största delen af sina tillverkningar ut i marknaden.

Galena, Galesburg och Rock Island äro alla tre fabriksstäder af betydelse och alla tre äro i besittning af ett betydande antal skandinaver, hvaraf mest svenskar, bland sina innevånare. I den sistnämnda finnes derjemte en arsenal, den största Förenta Staternas regering eger. För Amerikas svenskar eger dessutom denna stad ett stort intresse. Det är nemligen här i Rock Island som Augustanasynoden har sitt högkvarter, likasom sina skolor och sitt högre läroverk, från hvilka alla de religionslärare utgått, hvilka nu öfverallt, der svenskar slagit sig ned inom Förenta Staternas område, äro de religiösa församlingarnas föreståndare.

Illinois var länge en af de allra förmånligaste stater, der skandinaviska invandrare kunde slå sig ned, hvilket bäst bevisas af den mängd nordbor, som inom staten förvärfvat välstånd och anseende. Men sjelfva den kapitalrikedom och folkrikhet, som numera känneteckna denna stat, göra det för hvarje år allt svårare för nykomlingen att få fast fot. Såsom lös arbetare kan han ännu på många håll hafva rätt goda utsigter, och är han en skicklig yrkesarbetare kan han hysa ännu bättre hopp om framgång, men i det stora hela är fältet redan allför mycket upparbetadt. Ännu så länge erbjuda de mindre långt hunna staterna de bästa utsigterna för dugtigt folk.

Elektriska bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva redan länge gått till Rysslands aflägsnaste delar. Detta är en god rekommendation, då man vet, att ryska väldet omfattar omkring 125 millioner invånare.

MISSOURI.

Vester om den sydligare delen af Illinois ligger staten Missouri, en af de rikaste bland Nord-Amerikas mellersta stater och betydligt äldre såsom bebygdt och odladt område än Illinois, ehuru numera grundligt öfverflygladt af denna stat. I söder gränsar Missouri till Arkansas, i vester till Indianterritoriet samt Kansas och i norr till Iowa. Statens område upptar 68,375 qvadratmil och består till största delen af prärieland, hvilket i de östra delarna af Missouri är betydligt brutet genom räcker af kullar, men åt vester öfvergår i slättmark. Egentliga berg finnas icke inom Missouri, men i de kuperade distrikten förekomma dock mycket betydliga metalltillgångar af olika slag. Missouri- och Mississippifloderna bilda utmärkta samfärdselvägar inom staten, hvilken till en stor del har att tacka dem för sitt tidiga bebyggande och sin raska utveckling.

Missouri tillhörde först Frankrike och utgjorde en del af den franska kolonin Louisiana ända från år 1682, då landet för den franska konungens räkning togs i besittning af upptäcktsresanden La Salle, samt ända till år 1803, då området, i likhet med de öfriga franska besittningarna, såldes till den nylamerikanska republiken. Redan under den franska tiden hade den nuvarande staten Missouri blifvit delvis befolkad och odlad af fransmän, hvilka år 1764 anlade staden St. Louis och derifrån spreda sig längs flodstränderna och vidare åt nordvest. St. Louis blef mycket snart centralpunkten för handeln ned hela den amerikanska vestern och nordvestern och derifrån utgingo de flesta af de expeditioner och utvandrarekaravaner, hvilka småningom förde kultur och civilisation ända ut till Stillahafskusten. Under det amerikanska inbördeskriget var Missouri, som sedan år 1820 tillhört staternas antal, slitet mellan de två olika partierna, hvilka till en början voro temligen jemnstarka. Men redan innan kriget var slut hade unionspartiet i Missouri fullständigt erhållit öfvervigten så att staten med ett betydande antal trupper deltog i det slutliga kufvandet af sydstaterna.

De första bebyggarna af Missouris område voro, såsom nämnt, fransmän. Till dem sällade sig sedermera engels-

JOHN ANDERSON, 46 Hughart St., Muskegon, Mich., skrifver. Efter att ha använt bältet en tid är magen i ordning och reumatismen har flytt. Bältet är en skatt för den fattige.

män, irländare och skottar samt senare tyskar och skandinaver i stort antal, hvarjemte en betydlig invandring egt rum från de östra och isynnerhet sydöstra staterna i Unionen. Staten har därför också redan hunnit till ett innevä-nareantal af öfver två och en half millioner, ett antal, som fortfarande befinner sig i stark ökning, tack vare de rika resurser staten eger och de många naturliga hjälpkällor, som sätta dess innebyggare i stånd att jemförelsevis snabbt komma till välstånd. Jordbruket är den äldsta och allt ännu den viktigaste näringsgrenen inom Missouri, hvars i allmänhet bördiga jordmän och gynnsamma klimatförhållanden tillåta odlingen af alla slags sädesväxer och frukt-sorter, som öfverhufvud äro föremål för odling inom den tempererade zonen. Hvete är det hufvudsakliga sädesslaget, som odlas för försäljning, och afkastningen deraf värderas till bortåt tjugu millioner dollars per år. Dernäst kommer majs, hvaraf årliga skörden värderas till ett femtiotal millioner dollars, så hafre, råg, rotfrukter, hö, tobak o. s. v. Majs odlas mest för boskapens skull och användes i och för gödning af såväl nötboskap som svin, hvaraf Missouri besitter ett antal af öfver fem millioner. Kreatursuppfödning och gödning äro två grenar af landbruket, som visat sig särdeles lönande i Missouri och hvilka därför befinna sig i jemn och kraftig utveckling.

Detsamma gäller om tobaksodlingen, hvilken begynt alltmera konkurrera med denna industri i de sydöstra, egentliga tobaksstaterna. Likaså har fruktodlingen nått en betydlig utveckling under det senaste årtiondet så att de finnas, hvilka påstå att Missouri ännu kommer att göra till och med California äran stridig såsom Förenta Staternas förnämsta fruktdistrikt. Äpplen, päron, plommon, körsbär, drufvor af allehanda slag, persikor, aprikoser, fikon o. s. v. trifvas väl och gå ypperligt i Missouri, som till och med besitter sex särskilda varieteter af vilda, amerikanska drufvor. Klimatet, hvilket utmärker sig för mycket stark hetta under sommaren och stark köld under vintern, är särskildt lämpligt för odling af frukt samt gynnsamt för vinkultur, hvarför äfven dessa industrier hafva utmärkta framtidsutsikter i Missouri. Inalles stiger värdet af de årligen frambragta jordbruksprodukterna till omkring etthundra millio-

När Amerikas största svenska tidning, "Svenska Amerikanaren," har fält sådana yttranden om The Owen Electric Belt & Appliance Co., som återfinnes i denna bok, bör det vara en borgen att svenskar bli väl behandlade af oss.

ner dollars, medan värdet af statens farmer uppskattas till bortåt fyrahundra millioner och värdet af husdjuren till ungefär en fjerdedel deraf. Då man besinnar att dessa oerhörda summor frambragts uteslutande genom odling af jorden kan man få en föreställning om huru lönande denna affär varit och är inom denna stat.

Näst efter jordbruket intages främsta rummet bland staten Missouris näringsgrenar af grufdriften, hvilken omfattar såväl jern som bly och kol, hvarjemte koppar och zink förekomma på många ställen och kobolt samt nickel på några få. Kolfälten i Missouri upptaga en yta af öfver åttatusen qvadratmil och tillgången på jernmalmer af ovanligt god beskaffenhet är så godt som outtömlig. Ingen annanstädes i verlden har man funnit sådana massor af nästan rent jern som i Missouri. En del malmer innehålla mera än två tredjedelar rent jern, hvilket är en ovanligt hög procent, och andra äro mera fria från fosfor och öfriga föroreningar än några andra kända malmsorter. På grund häraf är det alldeles tydligt att jernindustrin i Missouri har en ofantligt stor framtid att vänta. Ännu har bearbetningen af jern tillgångarna icke nått någon synnerligt stor utveckling, men i samma mån som Förenta Staternas befolkning tillväxer och förbrukningen af jern ökas är det klart att äfven Missouri kommer att utveckla sin jernindustri.

Äfven bly finnes i ofantliga mängder inom staten, der många millioner pounds af denna metall blifvit producerade, och allting talar för att stora framsteg ännu komma att göras också inom denna handtering. Koppar- och zinkfynden ha först på de senare åren, egentligen sedan flera jernvägslinier blifvit bygda, begynt bli föremål för mera uppmärksamhet och komma troligen äfven att gifva upphof åt en rätt betydlig industri inom den närmaste framtiden. Lägg här till stora tillgångar på lera, egnad för fabrikationen af eldfasta och andra tegel, samt tillvaron inom staten af marmor-, kalk- och sandstensbrott, från hvilka massor af byggnadssten årligen försändas till andra orter, så inses noggrant huru många och olikartade tillfällen till förtjenst Missouri erbjuder dugliga arbetare. Med så många i raskt framåtskridande stadda industrier är det klart att ett rätt betydligt tillskott af arbetare behöfves

A. P. DANBOW, Stanton, Iowa, skrifver 5 Juni 1891: Dr. Owen: När min hustru burit det bälte, som pastor Östling sände efter, upphörde den matthet, sömnlöshet och hjertklappning, hvaraf hon varit besvärad i 10 års tid....

hvarje år och det till kommer behovet af extra arbetskraft för jordbruket under hela den tid af året sådana arbeten pågå. En hel del invandrare kunna därför räkna på arbetsförtjenst inom denna stat, ehuru de visst der ha att utstå en ofta nog så obehaglig täflan med sydstatsnegrer, hvilka i allmänhet åtnöja sig med lägre dagspenning än hvita arbetare.

I allmänhet äro utsigtterna för alla kapital saknande jordbrukare icke synnerligt lockande i Missouri, der jord af god beskaffenhet sjelfallet icke mera står att fås gratis eller till mycket billigt pris, men för den som vill arbeta ett par år och derunder småningom lägga ihop en grundplåt, erbjuda sig alltid tillfällen att förvärfva jord till sådant pris att hans framtid såsom landbrukare är betryggad. Hufvudströmmen af invandringen går icke numera till Missouri och därför finnes icke heller någon orimlig efterfrågan på jord så att prisen skulle stå oskäligen högt.

Villebråd af olika slag, både här- och fjädervildt, förekommer så ymnigt inom staten att t. ex. hjortkött en tid på hösten vanligen icke står högre i pris än godt oxkött och stora massor präriehöns samt vaktlar skeppas årligen till andra stater, hvarjemte harar finnas i sådan myckenhet att de i en del trakter anses såsom en verklig landsplåga. Äfven fisk af många olika slag förekommer i mängd inom Missouris vattendrag, i sin mån görande det lättare för nybyggaren att slå sig igenom de första åren, som alltid äro de svåraste.

Den förnämsta staden i staten Missouri är St. Louis, hvilken räknar sina anor ända från år 1764. Staden är hufvudorten för handeln lika väl som för industrin inom staten, hvarjemte densamma utgör en vigtig fördelningsplats för varor afsedda för de sydvästra unionsstaterna likasom en uppsamlingsplats för deras produkter af olika slag. Förut var St. Louis genom sitt läge nära sammanflödet af Missouri- och Mississippi-floderna den vigtigaste handelsplatsen i hela Vestern, men sedan de stora jernvägsbyggnaderna utförts öfvergick den ledande ställningen till Chicago, hvilken sedan dess öfverflyglat alla andra städer i Vestern. Småningom har dock äfven St. Louis kommit i åtnjutande af allt bättre jernvägsförbindelser med andra orter och bör därför nog kunna räkna på en stor utveckling för framtiden,

I Herr Herman Swanson, förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva skandinaver den bästa borgen, att de bli väl och hederligt behandlade.

Annonskostnaderna för The Owen Electric Belt & Appliance Co. stego under året 1891 till 120,000 dollars. Deraf kan man sluta sig till affärens storhet och gedigenhet.

äfven om staden måste lemna alla tankar på täflan med Chicago.

Undervisningsväsendet i Missouri är lika väl utveckladt och handhafves med samma liberalitet, som i öfriga vestra stater, hvarför i detta hänseende invandrare till staten hafva så godt som intet öfrigt att önska.

IOWA.

Rätt vester om den nordliga delen af Illinois, emellan Mississippi- och Missouri-floderna, ligger Iowa, hvars areal af 55,045 kvadratmil utgöres af uteslutande rikt prärieland. I norr gränsar staten till Minnesota, i öster till Wisconsin och Illinois, i söder till Missouri samt i vester till Nebraska och South Dakota.

Iowa tillhörde ursprungligen Sioux, Sac & Fox och Iowa indianstammarna, men togs jemte hela det öfriga nordvestra området i besittning af Frankrike, som sedermera sålde detsamma jemte Louisiana åt Förenta Staterna. Till en början blef Iowa likasom hela det område, som ligger vester om Mississippi och norr om Missouri, samman slaget med Michigan till ett territorium, men år 1838 blef Iowa förklaradt för ett särskildt territorium, sedan detsamma en tid hört till Wisconsin. År 1846 blef territoriet Iowa en stat.

Huru hastigt denna stat sedan utvecklat sig framgår bäst deraf att de första hvita nybyggarna bosatte sig vid Mississippi-floden inom Iowas område först så sent som år 1833. Redan sju år derefter hade staten emellertid en befolkning af fyratietretusen personer, trots det att indianerna ingalunda godvilligt utrymde sitt land åt de hvite, utan tvärtom med stor förbittring kämpade mot dem. Sedan rödskinden blifvit besegrade och utdrifna ur staten strömmade kolonister i massor dit, och ända sedan den tiden har Iowa stadigt gått framåt så att statens befolkning nu uppgår till nära två millioner människor, hvilka på jernförelsevis få undantag när lefva af jordbruket.

AMERIKA.

10

Gladstone, Mich., 30 Maj 1891.

Dr. Owen: Sistlidne April led jag af häftiga smärtor i hufvudet, troligen neuralgi. Inga doktorer hjälpte. Jag försökte ert bälte; det lyckades öfver all förväntan

Högaktningsfullt,

Box 102,

JOHN ERICKSON.

Staten Iowas jord är ofantligt rik öfver hela dess område, men fruktbarheten är dock betydligt större i den östra delen af staten. Detta beror derpå att den vestligaste delen icke har fullt tillräcklig nederbörd, hvaremot den östra i detta afseende är betydligt bättre lottad. Oaktadt detta förhållande är dock jordens afkastning äfven i vestra Iowa mycket stor, tack vare den ypperliga beskaffenheten af sjelfva jordmånen. Majs är det förnämsta sädesslaget i staten, dernäst kommer hvete, sedan råg, hafre, korn o. s. v. Hela värdet af skörden uppgår per år till inemot etthundratrettio millioner dollars.

Äfven i Iowa förekommer stenkolk i stora massor och då staten i likhet med alla de andra präristaterna är mycket skogsfattig så bearbetas stenkolslagren i stor utsträckning, förseende jordbrukarne med billigt och utmärkt bränsle. Af andra industrier bedrifves inom staten endast grufdrift och är det s. k. galenamalm, som brytes i kalkstensklipporna längs öfre Mississippi samt vid smältning lemnar bly. Fordom var denna industri af betydligt större vikt, men fortgår allt ännu och lemnar ett rätt vackert utbyte.

Samfärdselvägar eger Iowa i sina bägge gränsloder, hvilka båda två äro segelbara, men då båda utfalla i Mexikanska bugten och hufvudsättningsorterna för alla slags åkerbruksprodukter ligga åt helt annat håll användas jernvägslinierna mest för forslande af varor. Inom statens gränser finnas banor af en sammanlagd längd af öfver åttatusen mil och deribland ett par af de stora linierna, som gå ända ut till Stillahafskusten, så att Iowa äfven i detta afseende är mycket väl lottadt.

Så rik jord som Iowas ligger naturligtvis icke obrukad, utan tillhör nog allra största delen, ifall icke till och med allt deraf, enskilda personer och bolag, men under full odling är all Iowas jord ännu icke och den del, som bebrukas, är ännu i stor utsträckning underkastad ett allt annat än i allo förnuftigt jordbruk. Allt ännu bedrifves nemligen på stora sträckor uteslutande sädesodling år in och år ut och hvarje jordbrukare vet att ingen jord i världen, den må vara huru rik som helst, kan i längden lemna lika goda skördar af ständigt samma sädesslag. Man måste genom omvexling af de växter man odlar lemna jorden tillfälle att

Vi kunna inom kort känna det goda medvetandet, att Owens elektriska bälten trängt till *alla* europeiska länder och vunnit insteg, der allt amerikanskt anses som humbug. Det goda medför sin egen belöning.

utveckla sina bästa krafter, det vet numera hvarje bonde i Europa, men i Amerika är insigten derom ännu mycket litet spridd bland jordbrukarne och därför står deras boskapsskötsel också ännu på en i förhållande till det öfriga jordbruket ganska låg ståndpunkt. Så och så i åkerbruksstaten Iowa, der farmarne icke underhålla stort flera kor än hästar och andra dragare, som äro nödvändiga för jordens bebrukning. Att under sådana förhållanden och med den bristfälliga gödsling, som till följd deraf kommer jorden till del, denna icke kan lemna fullt så rika skördar som med annan slags bebrukning, är klart, och därför är det temligen troligt att jordbrukare, som ega något kapital så att de kunna köpa jord, kreatur och redskap utan att belasta sig med skulder, kunde skapa sig en god ställning inom nu ifrågavarande stat. Men tillaggas må också genast att det här anmärkta förhållandet för hvarje år som går blir allt mindre i ögonen fallande, ty Iowas jordbrukare ha börjat inse att de måste byta om metod för att få största möjliga utbyte af sin jord. Numera spridas kreatursskötseln och mejeril andteringen ganska hastigt och då man vet huru snabbt allting går i Amerika, kan man tryggt förutsäga att redan inom några få år utsigterna för nykomna jordbrukare, om de också ega kapital, skola vara slut i Iowa liksom i de flesta andra af de mera framåtskridna staterna.

Huru som helst äro sådana nykomlingar, som ega medel att köpa jord och allt hvad dertill hör, så fåtaliga undantag att det knappt lönar tala om dem. Och för vanliga arbetare erbjuder Iowa endast under den hårda arbetstiden på sommaren tillfällen till arbetsförtjenst. Deremot torde handverkare, som lyckas komma till riktig plats, hafva rätt goda utsigter i denna stat likasom i alla nejder, bebodda af en talrik och välmående landtbefolkning.

Härmed komma vi till en af de nordligare staterna i den mellersta gruppen och en, som är af långt större betydelse för invandrare från Norden än de föregående.

J. A. SJÖBLOM, Altamont, Florida, skrifver den 1 Okt. 1891: Jag kan ej längre underlåta att frambära min tacksamhet för den hjälp bältet gifvit mig....

MAT. SARIN skrifver den 7 Sept. 1891 från Silver Plume: Ert bälte är den bästa och billigaste medicin, som en fattig arbetare kan förskaffa sig.

MICHIGAN.

Ingen af Unionens stater har en så oregelbunden form, som Michigan, hvilken i själfva verket består af tvänne särskilda halföar, så olika till sin natur, sin jordmån och sitt klimat att de rätteligen böra beskrifvas hvardera för sig. Den sydligare s. k. Nedre halfön begränsas i vester, norr och öster af sjöarna Michigan, Huron, St. Clair och Erie samt af St. Clair- och Detroit-floderna och i söder af staterna Ohio och Indiana. Inalles eger staten Michigan en utsträckning af 58,915 kvadratmil, hvaraf större delen faller på den Nedre halfön. Dennas yta stiger småningom från sjöarnas stränder mot det inre, men utan att någonstades nå en större höjd än sexhundra fot öfver vattenytan. Ursprungligen var hela den nedre halfön täckt af skog, som endast här och der afbröts af någon mindre prärie eller af de talrika små insjöarnes vatten. Numera är hela den sydligare delen af denna halfö — den, som bäst lämpar sig för jordbruk — röddad från skog och har utvecklats till ett af Förenta Staternas bördigaste och rikaste jordbruksdistrikt, der isynnerhet fruktod ingen under de sista årtiondena visat sig synnerligen lönande. Här inom en af de nordligaste staterna i Unionen trifvas nemligen alla slags fruktträd alldeles ypperligt, och det icke allenast de hårdigare frukt-sorterna utan sådana som persikor, aprikoser, druvor, ja, till och med fikon. Orsaken till denna egendomlighet i södra Michigans klimat är den att de stora sjöarna, af hvilka t. ex. Michigan-sjön aldrig tillfryser, mildra inflytandet af de iskalla vindarne från norr, nordvest och vester så att temperaturen hela året rundt håller sig jämförelsevis hög samt framför allt jemn. Rätt vester- och rätt österut från dessa nejder i Michigan inträffa mycket högre både värme- och köldgrader än der, hvarföre äfven sådana skördar af olika slags växter som i Michigan i staterna öster och vester derom icke kunna påräknas. Den vigtigaste produkten i Michigan är likvisst hvete så att staten en tid till och med intog allra främsta platsen bland de hveteodlande områdena i Unionen, åtminstone hvad afkastningen per acre beträffar. Numera är Michigan öfverflygladt af flera bland

Läs i vår katalog, hvad "Svenska Tribunen" i Chicago säger om oss. Dess yttrande bör vara öfvertygande, enär tidningen länge varit den mest framstående och pålitliga tidning i Amerika.

de nyare hvetestaterna, men allt ännu intar staten ett mycket framstående rum äfven i detta hänseende.

Den nordliga delen också af den nedre halfön eger ännu en massa skog så att sågindustrin inom staten, betraktad i dess helhet, är den viktigaste inom någon stat i Unionen, den nya staten Washington måhända undantagen. Då Michigan dessutom i sina mycket talrika floder, åar och bäckar eger bekväma flottleder från snart sagdt alla trakter ut till sjöarna samt dessa erbjuda bekväma och lätta tillfällen till vidare transport af virket, är det tydligt och klart att skogsafverkningen och sågindustrin i allmänhet måste vara synnerligen gifvande affärer inom denna stat. Icke mindre än två tredjedelar af allt det virke, som säljes i Chicago, New York och Philadelphia samt Boston, kommer från Michigans skogar och icke mindre än tjugutusen män äro sysselsatta inom denna affär i denna enda stat. Bland denna härskara af arbetare finnes ett mycket stort antal nordbor, mest törhända finnar, men äfven svenskar och norrmän i massor. Och så länge skogarna i Michigan räcka till kunna nordborna vara öfvertygade om att framför alla andra der finna arbete, ty det är hårdt, tungt arbete, sådant som inga andra i längden kunna uthärda lika bra som männen från Norden. Men det är lönande arbete derjemte och många äro de hem i Amerika, som grundats och uppbyggts med besparingar från Michigans skogar.

Näst skogs- och timmeraffärerna i vikt komma jerngrufvorna, hvaraf Michigan eger ett öfverflöd, enkannerligen på Öfre halfön. Det hade länge varit känt att bergen i denna ogästvänliga, klippiga och kalla trakt innehöllo jern, men icke förrän omkring år 1860 blef det känt att jern förekom i ofantliga massor samt af allra yppersta beskaffenhet. Då började en snabb utveckling af dessa grufvor så att redan för tio år sedan utbytet af Michigans jerngrufvor i penningevärde öfversteg Pennsylvanias och numera stiger värdet af det jern, som årligen frambringas i staten Michigan, till bortåt trettio millioner dollars.

Äfven vid grufarbetet, som också är tungt arbete, ha tusental nordbor vunnit anställning och vid de många smältverken samt andra förädlingsverk för jernmalmen arbeta likaledes svenskar, norrmän och finnar i stort antal.

Jordan, Scott Co., Minn., Mars 3, '92.

Dr. Owen: Förliden sommar köpte jag ett af edra No. 3 bälten, och det har gjort mig mycket godt.

Högaktningsfullt,

Box 111.

A. JANSON.

Omsättningen af arbetare i sådana industrier är alltid temligen stor och de flertalet komlingar af andra nationer äro i regel icke synligt bojda för att söka sig till de trakter, der tyngs och gröfsta arbetet förrättas, hvarför det är klart att för en lång tid framåt jerngrufvorna i Michigan erbjuda goda arbetstillfällen för den som inte är rädd att arbeta dugigt.

Vidare eger Michigan en mycket rik tillgång på koppar i grufvorna på den udde, som norrut skuter ut i Superior-sjön från den öfre halfön, hvilken också på tre sidor omgifves af Superior-, Huron- och Michigan-sjöarna samt i väster gränsar till staten Wisconsin. Det märkligaste med dessa koppargrufvor i Michigan är att de icke såsom alla andra sådana innehålla kopparmalm, eller koppar blandad med andra ämnen, utan erbjuda så godt som kemiskt ren metall, hvilken enda behöfver skiljas från sitt omhölje af sten för att vara färdig för handeln. Den största af dessa grufvor ligger i Calumet och denna ensam frambringade för nio å tio år sedan en åttandedel af all koppar i världen. Metallens beskaffenhet är derjemte synnerligt god och utmärker sig för en ovanlig grad af seghet, hvilket också gör att Lake Superior-koppar är mycket eftersökt af alla fabrikanter af gevär patroner, samt betalas med högre pris än annan sådan vara. Allenast den nötbehållning, som för några år sedan utbealades af koppargrufvebolagen i Michigan steg till nära tre millioner dollars, hvilket i sin mån ger en föreställning om storleken och betydelsen af denna industri.

På de senaste åren ha äfven saltgrufvorna i denna stat utvecklats högst betydligt så att utbytet af dem också i värde öfverstiger afkastningen af denna affär i hvilken som helst annan amerikansk stat. De saltförande bergen täcka en yta af icke mindre än åttatusen kvadratmil, hvarför man tryggt kan förutspå att också denna industri har en mycket stor framtid för sig och under de närmaste åren kommer att utvecklas betydligt, sålunda gifvande tillfälle till god arbetsförtjenst åt tusental arbetare, som nu äro sysselsatta på annat håll — eller som alls icke ännu anländt till Amerika och Michigan.

Intyg på intyg af mången gång rent af hjertrörande slag insändas dagligen till Dr. Owen till tack för den verkliga bältena göra. Kunna våra efterapande konkurrenter säga sa?

Stenbrott, gipslager, kalksten o. s. v. finnas i så godt som outtömda mängder i olika delar af staten och bearbetningen af dem ökas i utsträckning för hvar år som går, lofvande en ännu mycket större industriell framtid än för närvarande åt den unga staten. Kol deremot har hittills icke upptäckts i Michigan annat än af temligen tarflig beskaffenhet, hvarför också Pennsylvania- och Ohio-kol importeras till smältverken. Af sämre kol finnas deremot ofantliga massor och omöjligt är det inte att bättre sådant ännu kommer att påträffas, i hvilket fall jernindustrien inom staten komme att undergå en fullständig omhuvälfning samt inom kort skulle komma att öfverträffa allt hvad någon trakt i världen hittills i detta afseende åstadkommit.

Silfver- och guldmalmer ha äfven påträffats på olika ställen samt blifvit föremål för brytning, men hittills torde ingen annan förtjenat synnerligt derpå än aktiemångslarne.

Omgifvet af sjöar på alla håll som Michigans område är, är det naturligt att fisket skall vara en betydande inkomstkälla för befolkningen. Så är också fallet och värdet af den årligen längs Michigans kuster fångade fisken uppgår till storartade summor, medan tusental människor medelbart eller omedelbart hafva sin utkomst af denna näring. Högst gynnsamt för fiskerierna likasom för fruktodlingen, grufhandteringen o. s. v. äro lättheten, billigheten och snabbheten hos Michigans samfärdselleder. Längs kusterna ligger en rad af ypperliga hamn- och tilläggsplatser för fartyg, vattendjupet är öfverallt tillräckligt för de största sådana och från det inre af landet utfalla talrika större och mindre floder i sjöarna, de flesta af dem på ett eller annat sätt benyttade i handeln och samfärdselns intresse. Dessa billiga vattenkommunikationer hafva naturligtvis bidragit också till en sund och förnuftig utveckling af jernvägarna, hvilka genom konkurrensen tvingas att iakttaga en viss måtta i sina priser, medan möjligheten att per fartyg transportera såväl kol till grufvorna, som färdigt jern derifrån allena för sig gjort mera för utvecklingen af jernhandteringen i staten Michigan än troligen alla andra omständigheter tillsammans.

Märkvärdigt nog dröjde det emellertid ganska länge innan denna af naturen så rikt gynnade stat blef föremål

Strandburg, S. D., 18 Maj 1891.

Dr. Owen: Jag har nu begagnat edert No. 4 bälte och jag finner mig vara alldeles frisk, hvilket jag förut aldrig tänkte mig kunna blifva.

Med aktning,

AXEL DAHLBERG.

för större uppmärksamhet från den öfriga världens sida. De första resenärer, som närmare undersökte staten, voro franska missionärer — jesuiterförlorare och till de franska besittningarna räknades Michigan ända till förenigen med den nordamerikaniska Unionen, men icke ens denna förening var till en början i stånd att åvägabringa en starkare invandring och deraf följande utveckling af områdets naturliga rikedomar. De första undersökningar, som af unionsregeringen föranstaltades synas ha inskränkt sig endast till den sydöstligaste delen af staten, hvars låglänta och sumpiga natur ingalunda ingaf förhoppningar om något synnerligt mycket bättre längre inåt landet. Under en följd af år gick strömmen af invandrare förbi Michigan längre vesterut och först sedan området i närmare femtio års tid hört till Unionen begynte de oriktiga föreställningarna om Michigan skingras och sedan dess har staten gått särdeles raskt framåt.

Sammanfatta vi nu hvad som ofvan blifvit sagdt om denna stat finna vi att densamma erbjuder nykomna europeiska arbetare flera och mera vexlande utsigter än de flesta andra. Skogs- och grufarbetare, fiskare, jordbruksarbetare, bruksarbetare och handtverkare af olika slag behöfvas årligen i stort antal i Michigan. Och till följd deraf att klimatet i statens nordligaste del ingalunda hör till de mildaste hafva hittills invanlrare från Europas sydligare delar, hvilka invandrade egentligen äro de, som bragt arbetslönerna att sjunka i alla trakter, der de nedsatt sig i större antal, i mycket ringa utsträckning dragit sig till Michigan. Den hufvudsakliga delen af de arbetare, som strömmat dit ha varit nordbor och föga troligt är att arbetsgifvarne i Michigan, sedan de en gång lärt sig uppskatta den nordiska hårdigheten, uthålligheten och kraften, skola finnas böjda för att i större skala anlita andra arbetare.

Michigan är en lämplig stat för nybegynnare att samla något litet kapital, hvilket med nykterhet, sparsamhet och arbetsamhet icke alls är svårt och för den, som lyckats häre, erbjuda de uppåtgående näringarna i staten många och goda tillfällen att göra sådana små kapital fruktbringande. Men någon särdeles gynnsam trakt för dem, som ämnat slå sig på jordbruk, är Michigan föga numera. Den bättre

Minneapolis, Minn., 22 Mars 1892.

Dr. Owen: Ert No. 4 bülte har gjort mig mycket stor nytta. Jag led af reumatism och ryggvärk, men så fort jag började begagna bältet, blef jag bättre.

FRED. JOHNSON.

St. Louis House, 409—411 4th St. South.

jorden är längesedan upptagen öfverallt i de sydligare, för åkerbruk bäst lämpade delarna af staten och längre norrut, der stora sträckor jord ännu finnas att få på lätta villkor, äro först och främst hvarken jordmån eller klimat så goda som i flera andra stater och drabbas dessutom nybyggaren i regeln af ett drygt rödjningsarbete, då största delen af sådan billig jord i tiden varit betäckt med grof skog, hvars stubbar och rötter finnas qvar. I andra delar åter finnes skäligen god, delvis till och med ypperlig, jord ännu att få, men endast mot betalning af pris, hvilka äro noga afpassade efter landets läge och bördighet. Sådan jord kan nog löna sig att köpa, ifall köparen har medel tillräckligt för att icke sätta sig i alltför stor skuld, men sådana köpare höra nog till undantagen bland nykomlingar.

En antydning om att förhållandet är sådant som vi här nämt eller rättare sagdt ett bevis derför lemna alla de personer, hvilka hvarje år, efter att i Michigan ha samlat något, lärt sig något af landets språk samt till en viss grad satt sig in i förhållandena, draga längre vesterut och der slå sig ned såsom jordbrukare. Den tid kommer nog ännu då också de mindre förmånliga trakterna i Michigan komma att upptagas och odlas, men ännu så länge har den medellöse, eller på sin höjd blott med ringa medel försedde, bättre utsigter till framgång i andra trakter, för så vidt han besluter sig för att bryta sin väg i Amerika såsom jordbrukare. Och hvad man än kan anmärka mot jordbruket såsom yrke, är det säkert att den, som med allvar egnar sig deråt, i Amerika kan räkna på att med tiden nå sitt mål — oberoende och välstånd.

WISCONSIN.

Omedelbart vester om Michigan-sjön samt norr om Illinois ligger staten Wisconsin, hvilken i vester gränsar till Iowa och Minnesota samt i nordost till Michigan. Wisconsins utveckling har äfven egt rum under de sista femtio åren, ehuru området redan år 1634 besöktes af den första hvita mannen. Under de följande åren företogos flera un-

AMERIKA.

11

Worthington, Minn., 3 Sept. 1891.

Dr. Owen: Härmed min hjertliga tacksamhet för den hjälp, som edert bälte beredt mig för mitt svåra giktli-

dande. Gud vare tack, som gett er denna förmåga.

Med högaktning,

MRS. NILS ERICKSON.

dersöknings- och upptäcktsexpeditioner till de nejder, som nu upptagas af Wisconsin, men endast pelshandlare begagnade sig för en lång tid framåt af de gjorda upptäckterna.

Wisconsin likasom de öfriga nordvestra staterna underlydde först Frankrike, men kom sedermera under engelskt inflytande samt förenades till namnet med Förenta Staterna år 1783, ehuru England ännu ända till år 1812 styrde och stälde med staten efter behag. Vid denna tid räknades Wisconsin till territoriet Illinois, sedan detsamma intill år 1890 hört till territoriet Indiana. År 1818 förenades Wisconsin med Michigan och aderton år derefter bildades af detta område ett särskildt territorium. Ända till denna tid hade pels- och byteshandeln med indianerna samt bearbetning i liten skala af några blygrufvor i sydvestra delen af staten, en bearbetning, som redan bröjats af indianerna, utgjort hufvudnäringarna i Wisconsin, som därför ännu då detsamma blef ett särskildt territorium knappast egde mera än femtontusen invånare. Men redan fyra år senare hade befolkningen stigit till mer än dubbelt denna siffra och sedan de s har ökningen likasom utvecklingen af statens naturliga rikedomskällor fortgått lika raskt som oafbrutet.

Ett af de kraftigast verkande medlen för att draga invandrare till Wisconsin har den politik utgjort, som redan tidigt inslogs af dess regering, eller försäljningen på billiga villkor af jord åt en och hvar, som ville slå sig ned såsom farmare. Europeiska invandrare drogos på detta sätt i stora massor till den nya staten, hvilken år 1848 såsom sådan intogs i Unionen, så att i detta nu i det allra närmaste en tredje del af Wisconsins, till öfver en och en half million uppgående, befolkning utgöres af personer födda utom Förenta Staternes område. Af dessa äro inemot sjuttio-tusen af skandinavisk härstamning och hafva skandinaverna bildat flera kommuner, i hvilka knappast några invånare af annan nationalitet alls förekomma.

Ursprungligen var hela norra delen af Wisconsin be- täckt med skog, medan i den sydligare delen sträckor af öppen prärimark förekommo. Dessa senare äro numera i regeln bragta under odling och odlingen tränger allt fortfarande fram i timmerluggarnes spår. Öfverallt inom staten förekomma sjöar i mängd och likaledes en hop floder

Herr Herman Swanson, förste man, näst Dr. Owen, i dennes storartade affär, har vunnit popularitet öfver hela världen genom sin förbindelse med The Owen Electric Belt & Appliance Co.

och smärre vattendrag, längs hvilka en betydande timmerflottning hvarje år eger rum. Ty timmer- och skogsindustrin i allmänhet intager allt ännu ett af de mest framstående rummen i Wisconsins hushållning så att i sjelfva verket endast staterna Pennsylvania och Michigan i detta afseende stå högre. Jemte denna industri hafva också andra under de senare åren börjat vinna allt större utsträckning inom denna stat så att numera många tusental personer lefva der såsom fabriksarbetare. Tillverkning af jern och jernvaror, af lädervaror, af åkdon, af papper, af ylle- och bomullsvaror o. s. v., samt framför allt af öl, går framåt med mycket snabba steg så att värdet af dessa varor redan nu öfverstiger trettiosex millioner dollars om året, medan värdet af de årligen tillverkade trävarorna uppgår till öfver tjugusju millioner dollars och värdet af det mjöl, som inom staten förmales, stiger till närmare fjorton millioner. Den ymniga tillgången på vattenkraft har i mycket hög grad underlättat utveckla- n let af fabriksverksamheten och då sådan ännu i mängd står till buds kan man med säkerhet förutsäga att Wisconsin äfven i detta hänseende har en stor framtid att förvänta.

Jerngrufvor samt grufvor ur hvilka zink och bly vinnas utgöra vidare en af statens tillgångar och voro ännu för endast ett tiotal år sedan af så stor betydelse att Wisconsin var den sjette i ordningen bland Unionens jernproducerande stater. Senare har utbytet af dessa grufvor något minskats men i år på de allra sist åren, tack vare upptäckten af nya, gifvande malmstreck, ånyo tilltagit i rätt betydlig mån. Stenbrott af olika slag, ur hvilka delvis rätt dyrbar byggnadssten i betydliga mängder brytes, samt gifvande fiskerier vid kusterna af Michigan- och Superior-sjöarna samt i de otaliga vattendragen i det inre af staten utgöra vidare inkomstkällor, som alls icke äro att förakta.

Men den hufvudsakliga näringen i Wisconsin är dock allt ännu jordbruket och främst inom detta majs- och hveteodlingen, hvarjemte äfven hafre odlas i stora massor liksom rotfrukter och hö, hufvudsakligen för att fylla behofvet i Chicago. Arten af den jord, som Wisconsin har att erbjuda landtbrukare, är högst olika i olika delar deraf. Längst i sydväst förekommer en kalkhaltig jordmån, hvil-

Henning, Minn., 15 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Da min hustru började begagna det bälte ni sände mig i Januari kunde hon knappast gå öfver golfvet. Hon är nu emot all förväntan frisk.

Högaktningsfullt,

HENRY JOHNSON.

ken i regeln är särdeles fruktbar, näst denna kommer en trakt af hufvudsakligen lerjord, som också vanligen är af god beskaffenhet, och sist förekommer en hop sandjord, som deremot ingalunda ger några särdeles ypperliga skördar. Vidare varierar jordmånen betydligt också i samma trakt så att densamma i dalsänkorna och längs stränderna af vattendragen kan vara af utmärkt beskaffenhet, medan nära intill förekommer jord, den ingen farmare skulle kunna frestas att belägga med arbete så länge någon annan stode att få. Här af följer naturligtvis att personer, hvilka ämna slå sig på farming i Wisconsin, måste vara mycket försigtiga vid valet af plats för sitt jordbruk och sådan försigtighet är alltid svårare att utöfva för den, som icke är väl bekant med trakten och dess förhållanden. Ingen må därför af samvetslösa landagenter, hvar af en hel mängd operera i Wisconsin-farmjord, låta narra sig att utan vidare rusa åstad och köpa land, på grund af lysande beskrifningar om dess läge, fruktbarhet o. s. v., utan tvärtom alltid sjelf företaga en undersökning på ort och ställe, så grundlig som möjligt. Det allra förnuftigaste är och förblir dock att först vistas en tid i den trakt, der man af en eller annan anledning beslutat att slå sig ned, ty endast derigenom blir man så förtrogen med olika saker och ting att man med någon säkerhet kan bedöma det som utbjudes till salu. Tillfällen till sådant vistande i nejden erbjuder Wisconsin i mängd åt den duglige arbetaren, hvilken alltid vid skogshyggena, vid virkesflottningen, vid sågverken, vid grufvorna eller vid fabrikerne kan räkna på sådant arbete att han kan lifnära sig, medan han hör sig för och lär sig känna ett och hvarje, som är af nöden för honom i hans blifvande verksamhet såsom farmare. Vill han sedan ännu under en sommar söka sig arbete ute på landsbygden för att bli förtrogen med arbetssätt, odlingsmetoder och annat sådant i Amerika, så har han så mycket större utsigter att kunna träffa ett godt val då han begynner se sig om efter jord att bruka för egen räkning. Under sådana betingelser, men knappast heller under några andra, kan nykomlingen nog slå sig väl ut i Wisconsin, likasom i andra nyare stater — om han derjemte vill arbeta på allvar.

Det bör ej dröja länge, innan bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. ga tullfritt till alla jordens länder. Deras värde för hela menskligheten berättigar dem dertill.

De förnämsta städerna i Wisconsin äro Milwaukee med öfver tvåhundra tusen invånare, La Crosse med något öfver tjugufemtusen, Oshkosh med tjugutvåtusen, Racine med tjuguetusen, Eau Claire med sjuttontusen, Sheboygan med sextontusen, statens hufvudstad Madison med trettontusen o. s. v.

Milwaukee ligger vid en bugt af Michigan-sjön, i hvilken tre små floder, alla flytan le genom staden samt för- enande sig inom dess område, utfalla. Staden är bygd på höjder, hvilka i jemn sluttning stiga, den första från sjön, den andra från Milwaukee-flodens dal. Utsigten öfver den vida vattenytan är dertör en af de vackraste tänkbara och Milwaukee's klimat särdeles helsosamt, tack vare det höga läget, den naturliga dräneringen genom floderna samt vindarna från Michigan-sjön, hvilka alla omständigheter i förening bidraga till att göra luften ren och helsosam. De delar af Milwaukee, i hvilka dess förmögnare medborga e uppslagit sina bopålar, äro bland de vackraste man kan få se någonstädes i världen, försedda som de äro med breda gator och vackra planterigar öfverallt framför husen. Dessa äro till en stor del upplärda af ett slags ljusgult, gräddfärgadt tegel, som tillverkas i omnejden, och deraf har Milwaukee erhållit binamnet "gräddstaden", hvilket ofta användes för densamma. Ännu år 1838 hade staden blott sjuhundra innevånare, år 1850 tjugutusen och nu, fyrtio år senare, har denna siffra blifvit tiodubblad. Flertalet af innebyggarne i Milwaukee äro tyskar, men äfven skandinaver förekomma rikligt bland dem.

Hufvudindustrin inom staden är tillverkningen af öl, hvaraf icke mindre än omkring en million fat årligen produceras, värda öfver tio milljoner dollars, och fordom var staden derjemte en af de viktigaste handelsplatserna för säd. Numera har Milwaukee i detta afseende fullständigt öfverflyglats af Chicago, men allt ännu skeppar staden en stor massa spanmål öfver sjöarna österut.

De andra städerna i staten måste vi af brist på utrymme förbigå. Bland dem finnas några med en mycket talrik skandinavisk befolkning.

Ogden, Utah, 21 Mars 1892.

Dr. A. Owen: Jag har köpt ett mansbälte No. 4 af Eder och det har gjort mig stor nytta. Jag önskar nu nya batterier.

Eder tillgifne vän,

Box 312.

J. ELMGREN.

MINNESOTA.

Den sista af de stater vi hänfört till gruppen "de mel-
lersta" är en af de större i Un'onen. Dess yta af 83, 65 qva-
dratmil sträcker sig från Iowa i söder ut till gränsen af
Canada i norr och från Wisconsin samt Superiorsjön i öster
till North och South Dakota i vester. Med undantag af
trakten närmast Superior-sjön är hela staten så godt som
ett enda väldigt slättland, traktvis — i synnerhet den nord-
ligare delen — bevuxen med skog, genomfluten af flera flo-
der och öfverströdd af en otalig mängd större och mindre
sjöar, hvilka naturdrag i förening göra Minnesota mera likt
ett landskap i Sverige eller Finland än någon annan trakt
af Förenta Staterna.

Äfven Minnesota blef först omnämndt af missionärer.
De första notiserna om denna nejd upptecknades af jesuiter-
fäder, hvilka redan så tidigt som år 1670 i en rapport tala
derom och om traktens dåvarande innebyggare Dakota-
eller Sioux-indianerna. Den första offentliggjorda berättelse
om staten härstammar dock först från 1780-talet och förfat-
tades af en munk, Louis Hennepin, som gjort resor så långt
upp som till de af honom "St. Anthony" benämnda fallen i
Mississippi, der Minneapolis nu är beläget. Senare besök-
tes området af en hop äfventyrare af olika slag, hufvudsak-
ligen i och för bedrifvande af bytessamlingen med indianerna,
men först omkring år 1800 trängde verkliga nybyggare så
långt fram som till Red River-dalen, den nuvarande vestli-
gaste delen af Minnesota. Dessa voro schweizare, hvilka
emellertid icke kunde stå ut med förhållandena derute i
vildmarken och därför inom kort flyttade tillbaka till trak-
ten af det nuvarande St. Paul, i hvars närhet vid denna tid
en mindre fästning, det sedermera så kallade Fort Snelling,
blifvit uppfördt. Från denna tillräknar också staten St.
Paul sin uppkomst, ehuru den visserligen då endast bestod
af några få tarfliga hyddor och blockhus.

Kort derefter började emellertid på allvar invandringen
till Minnesota, som år 1849 blef organiseradt såsom ett sär-
skildt territorium, ehuru befolkningssiffran icke steg till
mera än 4,057 personer. Men redan nio år senare, då Min-
nesota blef stat, hade innevånareantalet gått upp till ett-

Förste mannen i The Owen Electric Belt & Appliance
Co. är *svensk*, en person, som alltid stått på sina lands-
mäns bästa och som nyttjar sitt inflytande i affären för
alla skandinavers gagn.

hundrafemtiotusen⁵ och sedan dess har detsamma årligen förökats, så att staten nu räknar en befolkn'ng af en million trehundraatusen själar, bland hvilka icke mindre än något öfver nittiotvå tusen norrman, öfver åttiotusen svenskar och ett tiotal tusen finnar samt ungefär lika många danskar

Det är i främsta rummet jordbruket, som gjort staten Minnesota till hvad den är, och af jordbruk är det åter hveteodlingen, hvilken framför alla andra grenar deraf varit Minnesota-farmarnes uppmärksamhet i anspråk och inbragt dem kapital. Hela den sydliga, allra största af den mellersta och vissa trakter af den nordliga delen af staten äga en ypperlig jordmån, ett klimat, som under somliga år tillåter alla sädesväxter att mogna, samt en regnmängd, hvilken för allt jordbruk är fullt tillräcklig. En del af all denna åkerbruksjord är öppet prärieland, med endast här och der någon dunge af träd, en annan del är för det mesta bevuxen med löfskog af olika slag samt försedd med naturliga ängar längs de många vattendragen och kring de små sjöarna. Och längre norrut vidtaga de stora barrträdsskogar, hvilka dock öfverallt i närheten af jernvägslinierna äro nedhuggna och mångenstädes lemnat farmarne tillfällen att till billigt pris sätta sig i besittning af ypperlig jord, medan trakterna allra längst i norr, närmast gränsen till Canada, bestå af sump- och kärrmarker, endast sparsamt bevuxna med skog af dålig beskaffenhet.

Äfven från öster till vester är en tydlig skilnad i jordmån och växtlighet skönjbar. Den första delen af Minnesota, ända till Miss'ssippi-floden, hvilken rinner upp i norrligaste delen af staten, har en lätt, sandig jord, som ursprungligen öfverallt var täckt af skog, medan den vester om Mississippiliggande delen består af rik, svart matmylla på lergrund. Den nämnda östliga delen af staten har till stor utsträckning blifvit rödjad från skog, som inbragt tiotal millioner dollars, och de farmare, som börjat odling af den lätta sandmyllan, som förut frambragte skogen, ha funnit densamma ypperligt egna sig också för jordbruk. Hvad svartmylla på lergrund har för värde behöfva vi icke ordas om, det känner enhvar, som blott hört talas om landtbruk.

Slagsafverkningen och sågindustrien voro de näringar, som i början till hufvudsaklig del drogo folk till Minnesota.

Menominee, Wis., 15 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Jag är förvissad om, att det bälte, jag köpte af er för 7 månader sedan, är bättre än alla mediciner en läkare eller apotekare har till sitt förfogande.

Högaktningsfullt

708 Stephenson Ave.

FRANK LARSON.

Allt ännu vinna många tusental arbetare sitt lefvebröd med detta slags arbete och allting tyder på att ännu för en mans-ålder framåt timmertillgången skall vara tillräcklig för att all slags trävaruindustri skall intaga ett framstående rum bland statens förvärfskällor. I timmerhuggarnes spår ha jordbrukarne trängt fram, medan samtidigt andra odlat upp den rika prärijorden, som lämpar sig för odling af alla de växter, hvilka öfverhufvudtaget i de nordligare delarne af Unionen äro föremål för kultur.

Hvete är såsom redan nämndes den viktigaste säden i Minnesota. Från något öfver två millioner bushels år 1860 har skörden af detta sädesslag småningom stigit så att det skördade beloppet år 1890 — hvilket icke var något gynnsamt år — uppgick till öfver trettioåtta millioner bushels, värda i penningar öfver trettio millioner dollars.

Majs har på senare år alltmera blifvit föremål för odling i Minnesota, hvars farmare använda denna sädesart hufvudsakligen för utfodring till kreatur och gödning af svin. Skörden år 1890 uppgick till öfver tjuguen millioner bushels, värda i penningar inemot tio millioner dollars.

Hafre odlas i stor utsträckning inom denna stat och lönar sig i allmänhet väl, såsom varande ett sädesslag, hvaraf alltid skörd kan påräknas. År 1890 skördades deraf öfver trettioåtta millioner bushels med ett saluvärde af något mera än fjorton millioner dollars.

Lägg härtill korn, råg, bohvete, rotfrukter samt trädgårdsalster och baljväxter så är det lätt att bilda sig en föreställning om mångfalden af de alster Minnesotas rika jord frambringar.

På de sista åren hafva kreatursskötsel och mejerihandtering alltmera begynt vinna insteg inom Minnesotas landbruk och ehuru man kan säga att dessa grenar deraf ännu jernförelsevis ligga i sin linda, är det höjdt öfver allt tvifvel att statens jordbruk, genom att införa och sorgfälligt handhafva dessa binäringar, kommer att löna sig ofantligt mycket bättre än förut. Ännu för tio år sedan tänkte knappast någon på boskapsuppfödning i Minnesota och ännu mindre på smör- och osttillverkning såsom lönande yrke, medan staten nu eger öfver fyrahundratusen mjölkkor samt tillverkar inemot trettio millioner pounds smör och öfver en

När Amerikas största svenska tidning, "Svenska Amerikanaren," har fält sadana yttranden om The Owen Electric Belt & Appliance Co., som återfinnes i denna bok, bör det vara en borgen att svenskar bli väl behandlade af oss.

och en qvart million pounds ost — och detta ehuru såsom sagdt ännu blott ett fåtal af statens farmare slagit sig på dessa handteringar.

Alla här meddelade siffror och uppgifter angående Minnesotas jordbruk äro från året 1890, hvilket i alla afseenden var ett för jordbruket högst ogynnsamt år. Men detta har skett afsigtligt, för att ingen skulle kunna framkasta någon beskyllning om att endast de mest lysande siffrorna meddelats. För år 1891 skulle sådana stält sig ofantligt mycket fördelaktigare.

Detta storartade jordbruk upptar inalles mellan sex och sju millioner acres, medan odlingsbar, icke upptagen jord ännu finnes till en utsträckning af från femton till tjugu millioner acres, hvilket med andra ord betyder att staten Minnesota i en framtid kommer att kunna framalstra mer än dubbelt så mycket jordbruksprodukter som det nu gör. Och dessa icke upptagna sträckor af för åkerbruk lämplig jord stå att fås af hvem som helst, delvis på synnerligt förmånliga vilkor.

Den billigaste af all jord är regeringsjorden, hvilken i lotter om 160 acres (omkring 128 svenska tunnland) kan upptagas af enhvar, som vill förbinda sig att odla jorden och göra den sålunda upptagna lotten till sitt hem. Kostnaden för jorden stiger endast till några få dollars, som måste betalas för de nödvändiga papperen, men sådan jord finnes naturligtvis icke mera i närheten af städer och jernvägar eller om den finnes i sådana trakter är den icke af bästa beskaffenhet. Det är endast på längre afstånd från befintliga samfärdsellinier och afsättningsorter som sådan regeringsjord ännu står att fås på ofvanantydde lätta vilkor, och i sådana trakter måste nybyggaren vara beredd på att till en början utstå en hel del försakelser och slita betydligt ondt. I regeln kan han räkna på att i en icke alltför aflägsen framtid civilisationen skall nå fram till den trakt, der han först brutit bygd, och då står han sig godt, men ingen, som icke är säker på sin uthållighet och motståndskraft, bör lättsinnigt kasta sig in i en nejd, der han hvarken har grannar eller någon hjälp att påräkna ifall af behof. Endast den, som redan blifvit något förtrogen med förhållandena i det nya landet och därför vet hvar han skall välja

Gowie, Iowa, 8 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Det elektriska bälte jag köpte Oktober förlidet år har varit till stor belåtenhet och 4 eller 5 bälten ha blifvit köpta från er härifrån på min rekommendation.

Högaktningsfullt,

A. FILOREN.

sin jord samt tillika vet hvad det betyder att till en början lefva helt allena i en öde bygd, må tänka på att taga upp sådan aflägsset belägen "homestead"-jord — han kan reda sig och reda sig väl, medan en annan skulle gå under. En annan klass af jord är den, som blifvit bestämd att säljas för staten Minnesotas räkning i och för uppehållande af statens skolväsende. Sådan jord finnes i alla delar af staten och densamma försäljes i mån som medel behöfvas för skolfonden, vanligen på auktion, samt erbjuder ofta spekulanter ypperliga tillfällen att till skäligen biligt pris lägga sig till utmärkt jord. Men för att kunna begagna sig af sådana tillfällen måste den, som vill köpa, också känna till förhållandena, antingen sjelf eller genom någon pålitlig person, som är villig att stå till tjänst med råd och dåd. Af sådan s. k. statsjord finnes enligt offentliga uppgifter inalles närmare två millioner acres, men en del deraf torde få antagas vara af mindre önskvärd beskaffenhet.

Största delen af den jord, som ännu är fri och för skäligt pris kan köpas af tillernade farmare, tillhör emellertid de stora jernvägsbolagen, hvilkas banor genomlöpa staten i alla riktningar. Af jernvägsjord finnes ungefär tre och en half millioner acres och sådan säljes i allmänhet billigt samt på lång afbetalningstid, dervid priset naturligtvis dock är beroende af såväl jordens beskaffenhet som dess läge. I så godt som alla delar af Minnesota finnes jernvägsjord till salu och i många trakter på ganska kort afstand från jernvägsstation. En del sådan jord är öppen och kan utan vidare plöjas upp, en annan del — den allra största — är betäckt med mer eller mindre grof skog, som i vanliga fall har ett visst saluvärde, äfven om det blott är vedskog. Finnes verklig timmerskog på jorden så rättar sig priset naturligtvis derefter och betalningsvilkoren likaså, men allenast vedskog, som dock vanligen äfven innehåller husbehofstimmer, gör icke jorden dyrbarare annat än i undantagsfall, på mycket nära afstand från jernväg. Agenter, som försälja sådan jernvägsjord, finnas i alla större städer inom staten och öfverallt på landsbygden också, men tyvärr äro de långtifrån alla fullt hederliga och pålitliga män, hvarför det gäller för köparen att se upp och icke låta lura sig. Det blefve alltför vidlyftigt att här nämna flera detal-

Personer i Sverige, som eftersända bälten, böra beakta, att en dollar är ungefär kr. 3.75. Frakten till Sverige betala vi. Tullen, emellan kr. 5.00 och kr. 2.50, måste mottagaren betala.

jer om de olika trakterna af M'nesota och deras skiljaktigheter i jordmån, skogst llgångar o. s. v. Det är saker, som den tillernade nybyggaren lätt kan få reda på af vänner och landsmän, ty den fördelen har nor lbor i denna stat att han alltid kan träffa på landsmän i olika delar deraf. Han behöfver blott fråga sig för, för att få veta hvar folket från hans eget land företrädesvis slag't sig ned.

Skålen, hvarför vi anse Minnesota vara en synnerligen förmånlig trakt för nybyggaren från den europe'ska norden, hvilka vilja slå sig på jordbruk och grunda sig ett hem i Amerika, äro i korthet följande: Minnesotas natur och klimat påminna mera om motsvarande förhållanden i hans hemland än någon annan stat i Unionen, undantagande endast den vestligaste delen, der prärien vidtar. Jordmänen är i allmänhet i denna stat af ypperlig beskaffenhet och samfärdselväsen let är numera så väl utveckladt att alla de trakter, som förnämligast kunna komma ifråga för nybyggare, hafva lätta och billiga förbindelser med orter der landtmannen kan försälja sina alster. I de flesta trakter kan nybyggaren så välja sin jord att han får tillräckligt skog för sitt eget behof, ofta ätven så mycket att han till en början kan göra sig en biför jenst på vedförsäljning och ofta nog kan han få andel i någon sjö eller annat vattendrag, derifrån han med ringa möda kan fylla sitt behof af fisk, ty de flesta af Minnesotas sjöar äro väl försedda i detta afseende. Och slutligen kan han alltid ställa så till att han börjar sin bana som farmare i en nejd, der landsmän till honom finnas bosatta förut och detta är en vigtig omständighet i Amerika, der hvarje nationalitet visar en stark benägenhet att i främsta rummet sörja för sig sjelf och sin egen fördel.

Lägg härtill ännu att Minnesotas skolväsende är väl organiseradt, med skolor, i hvilka undervisningen är fullkomligt fri i hvarje kommun, så f s en något så när fullständig föreställning om orsakerna till vår uppfattning att få om ens några andra stater erbjuda den skandinaviske och finske nybyggaren så många fördelar som Minnesota. Men därför må ingen tro att han bara behöfver komma dit för att genast vara bergad karl. Nog behöfver Minnesota-nybyggaren lika mycken arbetsförmåga, uthållighet och

Kewanee, Ill., 13 Maj 1891.

Dr. Owen: Sedan jag fick mitt bälte, ha två personer lånat det på försök och de äro fullt öfvertygade om dess goda egenskaper. Sjelf är jag så fullkomligt botad, att jag ej nog kan prisa edert underbara bälte.

Högaktningsfullt,

Box 30.

C. A. LÖFQVIST.

vana vid umbäranden som någon annan f'r att slå sig igenom, och såsom en allmän regel vilja vi f a nhålla att icke ens den, som är försedd med nödiga penningemedel, utan vidare bör köpa sig jord och begynna landtbruk. I de allra flesta fall skall han finna sig mycket bättre af att först arbeta ett år eller så för andra för att sätta sig in i traktens förhållanden innan han själf köper jord. Den stora skogsafverkningen under vintrarna och det brådskande arbetet under sommarmånaderna på nejdens farmer erbjuda vanligen den duglige arbetaren rikliga tillfällen att förvärfva tillräcklig erfarenhet för att börja på egen hand. Många hundra om icke tusende äro de farmare, som begynt på detta sätt och vi tro inte att någon af dem ångrat sin förtänksamhet. Sjelfva ha vi sett vidsträckta, välodlade bygder der uppe, som brutits af män, hvilka börjat med ytterst små tillgångar, men genom ihärdigt arbete för sig sjelfva och för andra, då kontanter annars icke stått att fås, småningom gått framåt och hvilka nu äro skuldfria egare till sina vackra farmer och goda hus och derigenom säkerställda för framtiden.

Minnesotas förnämsta städer äro systerstäderna St. Paul och Minneapolis, hvardera belägen vid Miss'ssippi floden på kort afstånd från hvarandra. St. Paul, som tillika är staten Minnesotas hufvudstad, räknar sin första innevånare af hvit hudfärg från år 1832, ehuru visst det första huset af stock icke uppfördes förrän sex år senare och den första St. Paul-bon blef född först året derpå, 1839. År 1847 blef platsen för staden utstakad och dess gator utlagda. Fyra år senare blef orten utsedd till statshufvudstad och elfva år derefter bygdes den första jernvägen, från St. Paul till St. Anthony-fallen, der Minneapolis sedermera uppstått. I början på 1850-talet hade St. Paul icke fullt ett tusen innevånare, tio år senare hade detta antal tiodubblats och år 1880 hade det stigit till öfver fyratiotusen, medan staden i detta nu har en befolkning af öfver etthundratrettitusen själar.

Utom att St. Paul är hufvudstad i staten åtnjuter staden förmånen att vara centralpunkten för ett viktigt jernvägssystem, med linier åt alla väderstreck, deraf icke mindre än fyra ända ut till Pacific-kusten. Om storleken och betydelsen af denna jernvägstrafik kan man göra sig en föreställ-

Herr Herman Swanson, svensk, är sedan lång tid tillbaka förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. Genom sin affär duglighet och gammal-svenska hederlighet är han en borgen för att alla, och främst naturligtvis, skandinaver och svenskar, blifva väl behandlade.

ning deraf att under sommarmånaderna, då densamma är lifligast, trehundra, allenast passageraretåg, dagligen anlända eller afgå från Union-stationen i St. Paul. På samma gång utgör St. Paul slutpunkten för ångbåtskommunikationen på Mississippi, hvilket i sin mån bidragit till att göra handel och trafik lifliga i staden.

Den industri i Minnesotas hufvudstad, som lofvar mest för framtiden, är slagteri- och köttförpackningshandteringen, hvilken i synnerhet på de senaste åren blifvit af allt större betydelse. Men äfven i annan industri går staden raskt framåt såsom synes deraf att värdet af inom staden tillverkade fabriksalster under tiden från 1881 till och med 1889 mer än tredubblats så att detta värde nu uppgår till inemot femtio millioner dollars.

Lägg härtill att St. Paul är ovanligt vackert beläget på båda stränderna af Mississippi samt njuter af ett sällsynt godt och helsosamt klimat så inses lätt nog hvarför staden gått så raskt framåt och fortfarande har alla utsigter att så göra.

Minneapolis ligger ungefär tio mil högre uppåt Mississippi vid de s. k. St. Anthony-fallen, hvilka numera äro helt och hållet kringbyggda af staden. I motsats mot St. Paul, som gynnats af flerahanda omständigheter, har Minneapolis endast sitt gynnsamma läge vid de nämnda fallen, hvilka leverera en storartad vattenkraft för fabriksdrift, att tacka för sin snabba uppblomstring. Ännu år 1880 hade staden icke mera än fyratiosextusen invånare, men tio år derpå öfver etthundrasextiofyratusen. Hufvudsakligen är det försågning af Minnesotas timmer samt förmalning af dess hvetetillmjöl, som gjort Minneapolis rikt. Omkring två millioner tunnor mjöl utsändas årligen från stadens qvarnverk och denna oerhörda mängd är allt fortfarande i stigande, hvarför också Minneapolis vanligen går under benämningen mjölstaden. Äfven handeln med rå spanmål har blifvit en vigtig affär i staden, der också en hel del andra industrier uppstått, för hvilka utrymmet nekar oss att närmare redogöra. Ett förslag att sammanslå de båda stora städerna till en enda har länge varit å bane och kommer troligen i framtiden att verkliggöras, till stor båtnad för dem båda.

Norway, Menominee Co., Mich., 19 Mars 1892.

Dr. Owen: Jag får sända er min uppriktigaste tacksamhet för det No. 4 bälte ni sände mig i fjol. Det har arbetat till min fulla belåtenhet. Högaktningsfullt.

Box 159.

GUST. ENGLUND.

I såväl St. Paul som Minneapolis är det skandinaviska elementet mycket starkt, liksom i hela staten Minnesota, och detta kommer otvifvelaktigt äfven framgent att draga ännu flera nordbor till dessa båda städer, hvilka i snabb utveckling och lofvande utsigter för framtiden knappast öfver raffas af någon annan ort i Amerika än Chicago.

Andra städer äro Winona och Stillwater och jemte dem finnes en massa smärre sådana öfverallt i staten, några af dem heta och hållet svenska, norska och danska samt en till och med rent finsk.

Aastad, Minn., Mars 13, 1892.

The Owen Electric Belt & Appliance Co., Chicago, Ill.

Ärade herrar! I omkring 28 år har jag lidit af gikt och har i långa tider varit sängliggande. Jag lag en gång till sängs i fjorton veckor och var så dålig, matt och eländig, att jag på intet sätt kunde hjälpa mig själf. Om mat hade funnits bredvid sängen, så skulle jag ha svultit ihjäl, om jag varit hänvisad till min egen hjälp. Flera gånger har jag varit i nästan liknande omständigheter, tills jag för litet mindre än ett år sedan förskaffade mig ett af Edra No. 4 bälten med tillhörande apparater. Detta gaf nästan ögonblicklig lindring och efter omkring en månads något så när stadigt bruk blef jag qvitt det värsta af min gamla plaga, och jag kan i dag säga, att jag tror mig sjelf vara botad, då jag under de senaste tio manaderna icke har känt det minsta tecken af min förra fiende – gikten. Min hustru har likaledes med stor fördel begagnat bältet för samma slags sjukdom, och vi kunna båda samfäldt säga, att vi icke för något pris i världen vilja göra oss af med bältet, om vi inte kunde få något annat igen. Jag har trott det vara min pligt att med dela eder detta vittnesbörd tillika med min tack för hvad ni har uträttat för lidande i allmänhet och mig isynnerhet, men jag ville vänta härmed så länge till dess jag blef nogorlunda öfvertygad om att det onda var borta för alltid och som jag nu har god orsak att tro, då jag som nyss sagdt icke har känt det ringaste af nämnda sjukdom under de sista tio manaderna. Jag vill på det allra bästa rekommendera bågagnandet af edra bälten till alla lidande.

OLE N. BREVIG.

Edsvuret och underskrifvet i min närvaro den 14 dagen af Mars år 1892.

O. C. BRANDT,

Justice of the Peace, Otter Tail Co., Minn.

SJUNDE KAPITLET.

De vestra staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser.

De stater vi hänföra till denna grupp höra alla utan undantag till de nyaste i Unionen och äro såsom sådana naturligtvis mindre långt fortskridna i odling och allmän utveckling än de vi förut afhandlat, men just på denna grund också af mycket större intresse för nybörjare i Amerika. Egentligen kunde också dessa områden indelas i ända till tre skarpt särskilda grupper, nämligen de egentliga präriestaterna: Kansas, Nebraska samt South och North Dakota; bergsstaterna: Colorado, Utah, Nevada, Wyoming, Idaho och Montana, samt sist staterna vid Stillahafskusten: Oregon, Washington och California, men då dessa alla öfverensstämma i de hufvuddrag, hvilka för våra läsare äro af största vikt, eller beträffande tillfällen till arbetsförtjenst, beträffande oupptagen, för odling ledig jord samt beträffande lämpligheten såsom mål för invandrare från Europa, hafva vi föredragit att sammanslå dem till ett enda helt — visserligen temligen vidlyftigt och i en mängd drag betydligt omväxlande. I sydost träffa vi först inom denna grupp på staten

KANSAS.

I norr gränsar Kansas till Nebraska, i öster till Missouri, i söder till Indianterritoriet och i vester till Colorado. Statens område utgör 18,318 kvadratmil och så godt som hela detta område är en enda slätt, afbruten endast af de

AUGUST LINDER, Almelund, Minn., skrifver den 9 Aug. 1891: När jag mottog ert bälte, hade jag varit oförmögen till arbete i ett och ett halft år och mesta tiden sängliggande. Efter 2 veckors användande af bältet var jag uppe och gick och har sedan ej legat en dag....

densamma genomflytande flodernas dalar samt af en massa olika räcker kullar. Från sydost till nordvest höjer sig Kansas' mark oafbrutet så att, då den östra delen endast ligger sjuhundrafemtio fot öfver hafsytan, ligger den vestra fulla tretusenfemhundra fot högt. Från nordvest till sydost rinna därför äfven alla de många floder, hvilka flyta genom staten, bevattna dess område och gifva densamma omväxling i utseendet. Längs dessa floder, af hvilka många äro segelbara, finnas i östra delen af staten rätt betydliga skogsmarker. I mellersta delen deraf förekomma också ännu skogsdungar längs floderna, i tillräcklig mängd för att förse innevånarne med virke af olika slag, men längst vesterut är tillgången på skog ytterst liten. På samma sätt förhåller det sig med nederbörden. I öster är densamma under vanliga år fullt tillräcklig för jordbrukets behof, men ju längre vesterut man kommer desto knappare blir den årliga regnmängden, så att i vestliga delen af Kansas jordbruk i allmänhet är en rätt osäker affär. Äfven jordmånen växlar i betydlig grad. Längs floddalarna utgöres densamma vanligen af bördig, sandblandad mylla; något längre från dalsänkorna är jorden mindre sandblandad, men annars oftast af samma slag och på den egentliga slätten slutligen uppträder leran i förening med mulljorden, ofta öfvergående till styf lerjord, som icke bär synnerligt rika grödor utan gödsling och omsorgsfull brukning.

I östra delen af staten står jordbruket för närvarande högst och har skridit raskt framåt ända sedan invandringen i större skala begynte till Kansas, medan längre vesterut boskapsskötseln utgör hufvudnäringen. Alla slags sädesväxter gå väl till på Kansas jord, i synnerhet hvete och majs, samt jemte dem all slags frukt, för hvars odling statens klimat egnar sig nästan lika väl som den östra grannstaten Missouris. Under de sista åren af det senaste årtiondet har emellertid Kansas lidit betydligt af bristande nederbörd, hvarför äfven framåtskridandet af dess jordbruk — enkannerligen i de vestligare trakterna — under de sista åren icke utvecklats så raskt som man väntat och som troligen annars skulle varit fallet.

Fordomdags var så godt som all den öppna jorden inom staten bevuxen med det s. k. buffelgräset, hvarför staten

Sänd ett bref och få en katalog. Ni kan erhålla den på svenska, engelska eller tyska. Det är en angenäm och nyttig läsning och kan bringa er ovärderlig nytta.

äfven vimlade af bufflar, hjortar och annat vildt samt utgjorde ett fullkomligt paradiset för de indianstammar, som innehade hela detta område. Men sedan indianerna fördrifvits derifrån har allt storvildt utrotats af de inträngande hvita nybyggarna, hvilka i stället spridit väldiga hjordar af nötboskap, hästar och får öfver de betesmarker, der bufflarna förut ströfvade omkring. Den ymniga naturliga gräsväxten, de öfverallt förekommande källorna och vattendragen samt det torra klimatet göra Kansas särskildt lämpligt för boskapsskötsel, såsom man kan finna redan deraf att antalet hästar inom staten år 1889 uppgick till öfver sjuhundratusen, antalet mjölkkor till ungefär lika mycket, antalet af annan nötboskap till en och trekvarts million o. s. v. Värdet af slagtdjur, ull, mejeriprodukter, höns, ägg och annat sådant, som sålts eller förbrukats inom staten, uppgick för samma år till omkring fyrtio millioner dollars, medan hela värdet af årets skörd steg till något öfver etthundra millioner.

Af metaller frambringar Kansas egentligen blott bly i sin sydöstra del, der flera grufvor bearbetas i rätt betydlig utsträckning och flera blomstrande små städer sprungit upp på grund af grufindustrin. Byggnadssten af ypperligt slag samt synnerligt lättarbetad förekommer i massor i olika delar af staten, som äfven eger betydliga kollager samt tillgångar på naturligt salt, hvaraf stora mängder årligen komma i handeln.

Af industrier är den viktigaste köttpackningsindustrin, dernäst qvarnindustrin och jemte dem bedrifves tillverkning af diverse jernvaror, jordbruksredskap, husgerädsartiklar, åkdon o. s. v., men sänär som på de två förstnämnda industrierna intar ingen af dem något särdeles viktigt rum.

Samfärdselmedel har Kansas i riklig mängd, både vattenleder längs några af sina floder och talrika jernvägar. Längs de segelbara floderna, som erbjuda den billigaste och bekvämaste frakten, skeppas det ofantliga öfverskottet af säd och boskap öster- och söderut, medan till grufdistrikten i Colorado försändas per jernväg allehanda jordbruks- och mejeriprodukter, frukt, höns, ägg o. s. v.

Undervisningsväsendet är, likasom öfverallt i Amerikas Förenta Stater, mycket väl utveckladt och eger rika

WM. NELSON, Clarendon, Pa., skrifver den 14 Sept. 1891: Ert bälte har gjort mig mera godt än alla mediciner Sedan jag började bära det, blef jag bättre dag från dag.

fonder, tack vare de frikostiga anslag af jord, som vid grundandet af de nya staterna beviljades för detta ändamål. I Kansas uppgå undervisningsväsendets egna fonder i detta nu till inemot tio millioner dollars, hvaraf dock en stor del tillsvidare är bunden i jord, som endast småningom kan säljas.

Såsom stat blef Kansas upptaget i Unionen år 1861, sedan detsamma år 1854 blifvit frångått indianerna samt organiseradt såsom territorium. Ända till det sistnämnda året hade olika indianstammar, af hvilka en del funnos der då Förenta Staternas regering kom i besittning af området och de öfriga efteråt förflyttats dit från andra trakter, varit ensamma herrar öfver hela Kansas, der de lefde af jagt, ostörda af hvita inkräktare. En del af Unionen blef staten genom köpet af Louisiana, till hvilket äfven Kansas hörde före år 1803.

Sedan området öppnats för invandring och bebyggande har detsamma blifvit mycket hastigt befolkadt så att invånareantalet numera uppgår till ungefär en och en half million. En stor del af dessa ha invandrat från Europa, de öfriga från de östra staterna. Skandinaver, hvaribland i synnerhet svenskar, förekomma i stor mängd inom Kansas, men på de par sista åren har invandringen dit icke varit fullt så liflig som förut. Detta har dels berott på skördar, som till följd af torkan utfallit mindre väl, dels derpå att Kansas, dess jord, klimat och öfriga förmåner höjdes ända till skyarna af landspekulanter, hvilka visste ingifva invandrarne långt större förhoppningar än som motsvarade verkligheten. Följden häraf blef naturligtvis missnöje hos många, som kommit dit, och dessa utmålade åter förhållandena i ofta nog värre dager än de förtjenade. Många andra trakter i Nord-Amerika, både städer och landsbygd, ha varit utsatta för precis detsamma och ha derigenom för någon tid hämmats i sin utveckling, men sedan allt kommit in i sina riktiga gängor igen ha saker och ting begynt skrida framåt på nytt och utvecklingen gått sin gilla gång såsom förut. Så kommer det troligen äfven att gå med Kansas, der skörden under förra året utfallit lika utomordentligt rik som i öfriga jordbrukstrakter.

The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Chicago är det största bältetablissemang på jorden. Affären är nu gammal, dess redbarhet fastställd. Våra efterare gå under, enär det är dem omöjligt att ens tillnärmelsevis söka efterapa vara fabrikat.

Hvad nu Kansas' lämpl'ghet såsom mål för utvandrare från den europeiska Norden beträffar, så måste man behålla i minnet att enda t de östra delarna af staten vanligen äro gynnade af tillräcklig nederbörd för ett jemt och säkert jordbruk. Men dessa delar af staten ha under längsta tid varit bebygda och odlade, hvaraf åter följer att der all för åkerbruk lämplig jord längesedan är upptagen och endast står att fås mot erläggande af ett skäligen högt pris. Och längre vesterut, der jorden är lättare att erhålla, äro naturförhållandena långt mindre lämpliga för jordbruk, hvartill ännu kommer den omständigheten att i Kansas likasom öfriga präristater, som hufvudsakligast äro hänvisade till jordbruk, det ofta är rätt svårt att erhålla lönande arbete hos andra under de månader då jordbruksarbetet icke pågår. Vill någon slå sig ned i Kansas, vare sig såsom jordbrukare i allmänhet eller såsom boskapsuppfödare, så bör han ega helst ett litet kapital att begynna med och bör der till följa vårt redan ofta förut upprepade råd att helst en sommar arbeta hos någon annan jordbrukare, så att han får tillfälle att sätta sig in i statens förhållanden.

Nordbor kunna dervid påräkna god hjälp af landsmän, hvaraf en stor mängd äro farmegare i Kansas. De flesta af dem behöfva under våren, sommaren och hösten hjälp för skötandet af sitt jordbruk och äro naturligtvis hellre böjda för att använda landsmän än folk af andra nationer.

De vigtigaste städerna inom staten äro: Kansas City med mellan trettio- och fyratiotusen innevånare; Topeka, statens hufvudstad, med ungefär lika många; Wichita med något farre; Leavenworth med omkring tjugutusen; Atchison med sjuttontusen o. s. v. Den förnämsta affärstaden är den förstnämnda, i hvilken de flesta och största slagterierna och köttpackningsaffärerna finnas. Lindsborg heter en smärre stad, som eger ett stort antal svenska innevånare, hvarf 'r der också med på privat väg insamlade medel inrättats ett större svenskt läroverk. Närmast norr om Kansas ligger en annan af de verkliga, ännu blott delvis odlade präristaterna, nämligen

J. P. ANDERSON, Cosmopolis, Wash., skrifver den 11 Sept. 1891: Mitt bälte är till min fulla belatenhet. Det har gjort god verkan och jag är nu ganska frisk och kan arbeta.....

OSKAR EK, 601 Bush St., Red Wing, Minn., skrifver den 3 Okt. 1891: Jag är riktigt glad, att jag kom att hänvända mig till eder, emedan jag genom ert bälte kan hoppas på fullkomlig hjälp.....

NEBRASKA.

Denna stat gränsar i söder till Colorado och Kansas, i öster till Missouri och Iowa, i norr till S. Dakota och i vester till Wyoming samt en del af Colorado samt har en utsträckning af inalles 76,647 kvadratmil.

Nebraska är såsom redan nämndes en af de nyare staterna i Unionen, men är på samma gång en af dem, som allra först besöktes af européer, ty redan i Juli månad år 1541 framträngde den spanske upptäckaren och anföraren Coronado från New Mexico till ett område, det han benämde Quivira och hvilket icke var annat än just en del af den nuvarande staten Nebraska. På den tiden var landet bebodd af mäktiga indianstammar, hvilka alla lydde under en gemensam herrskare vid namn Totarax. Några år senare besöktes landet ånyo af en franciskanermunk, Padilla, hvilken åtföljt Coronado på hans första tåg norrut, men då indianerna slog ihjäl munken förlorade andra resande lusten att fortsätta upptäcktsförsöken, så att ingen europé veterligt visade sig inom Nebraskas område under de närmaste tvåhundra åren.

Först på 1750-talet besökte missionärer åter detta område och kort efteråt begynte pelshandlare tränga in d't från olika sidor för att drifva byteshandel med indianerna. Under hela denna tid ansågs Nebraska höra till det franska kolonialområdet Louisiana och såldes jemte detta år 183 till Förenta Staternas regering. Till en början kunde dock amerikanarne icke draga mera nytta af den nya besittningen än förut fransmännen, ty hela området innehades af krigiska indianstammar, hvilka icke tillåto något intrång på sina jagtmarker. Först år 1857 bosatte sig de första nybyggarna vesterom Missouri i närheten af den handelsstation som ett bolag i St. Louis der inrättat, och ungefär samtidigt begynte utvandringen af mormonerna till den fjärran Vestern, hvarvid vägen af en del togs genom Nebraska. År 1854 blef Nebraska ett territorium, till hvilket då alla de i norr, vester och söder liggande staterna, utom Kansas, räknades, men senare bildades af dem nya territorier så att Nebraska år 1863 fick sin nuvarande form och utsträckning.

Sedan ni legat sjuk lång tid, då läkarne erkänna, att deras konst ej kan hjälpa er, då hoppet om vederfaende håller på att fly, sök då, om ej förr, er tillflykt i Owens Elektriska Bälte! Mången gång skall ni välsigna det!

Från denna tid begynte den starkare tillströmningen af invandrare så att Nebraska redan år 1867 blef upphöjdt till stat, och allt fortsättningsvis pågår ett lifligt tillopp af nybyggare, hvilka hoppas att på Nebraskas vida slätter kunna grunda sitt framtida välstånd.

Ty denna stat är en enda stor slätt, genomkorsad af en mängd större och mindre vattendrag samt endast i sitt nordvestra hörn bruten af några låga höjdsträckningar, hvarjemte i statens nordliga del förekommer ett åttatusen kvadratmil stort, ofruktbart område, kalladt "sandkullarna", på grund af de egendomliga höjder, hvilka flygsanden der bildat. Men oaktadt denna likformighet i utseendet företer Nebraska stora olikheter beträffande klimat och växtlighet. Den östra delen af staten hör ännu till de trakter, der nederbörden är tillräcklig för goda skördar af alla slags växter, hvilka alla utan undantag, men i synnerhet majs, växa förträffligt i den rikt bördiga prärijorden. Men ju längre vesterut man kommer desto mindre blir den årliga regnmängden och desto osäkrare blifva skördarne. I andra afseenden deremot är klimatet bra nog lika öfver hela staten, d. v. s. mycket varmt under somrarne och betydligt kallt under vintermånaderna, men under hela året ovanligt helsosamt, hvilket dels beror på att Nebraska är beläget på en höjd af i medeltal öfver tvåusen fot öfver hafsytan, dels d r på att de talrika vattendragen i al mänhet hålla marken torr.

De flesta af dessa floder, bland hvilka de största äro Missouri, som på en sträcka af femhundra mil flyter längs statens östra gräns, och Platte, som genomflyter Nebraska från vester till öster, hafva under tidernas lopp bildat vidsträckta dalsänkor, hvilka äro synnerligt fruktbara. Och då i närheten af floderna tillfälle gifves att med jmförelsevis ringa möda och kostnad anlägga inrättningar för öfvervattning af fälten, äro dessa floddalar äfven i den torrare delen af staten mera begärliga för nybyggare än resten af landet. Der regnfallet är tillräckligt har det emellertid visat sig att också den egentliga högslätten eger ypperlig jordmån, så att man i detta nu i sjelfva verket icke är på det klara med hvilken jord, som bättre lönar odlarens möda. Tillsvidare är det den östra delen af staten, som är tätast

C. H. OLSON, Parish, Wis., skrifver den 14 Åug. 1891: Jag har mottagit bältet och känner redan, att det börjar göra god verkan. Min hufvudvärk har redan fullkomligt försvunnit.

befolkad och bäst odlad, medan längre vesterut väldiga sträckor ypperlig prärijord ligga väntande på armar, som äro villiga att bebruka densamma. På senare år ha flera kapitalstarka bolag uppstått, hvilka anlägga storartade bevattningskanaler och sedan sälja den i närhe en af dessa belägna jorden åt nybyggare. Något säkrare jordbruk än det, som bedrifves på sålunda öfvervattnade fält, kan man knappast tänka sig, i synnerhet på så rik jorl som ute på prärierna, men inköp af sådan jord fordrar naturligtvis ett visst kapital, som icke står en och hvar nykomling till buds.

Det hufvudsakliga sädesslaget, som i Nebraska odlas, är majs, men jemte detta trifvas äfven alla andra i Amerika förekommande sädessorter ypperligt öfverallt, der blott regnmängden är tillräcklig, och på samma sätt allehanda grässlåg samt rotfrukter, hvilka i denna stat nå en ovanlig storlek. Uppfödning af nötboskap, hästar, får och svin lönar sig därför utmärkt och efter hvad de sista årens erfarenhet utvisar, synes den årliga nederbörden i Nebraska småningom ökas. Detta tillskrifver man den alltmera utbredda odlingen, hvilken gör att jorden sä tes i tillfälle att ur luften insuga en större mängd fuktighet än då ytan är tillhårdnad och täckt af gräsväxt. Om denna ökning fortfarande kommer att göra sig gällande, så dröjer det väl icke alltför många år innan jordbruk äfven i vestra Nebraska blir säkert lönande utan öfvervattning, men ännu så länge är denna metod den säkraste.

Lättare bebruka l jord än i Nebraska har ingen annan stat att uppvisa och endast de öppna prärierna i öfriga stater kunna i detta afseende jempöras med den nu ifrågavarande. Detta utgjorde naturligtvis en stark lockelse för invandrare, i synnerhet så länge jorden kunde fås för intet eller åtminstone i det allra närmaste så. Folk strömmade till från alla håll och kanter och den ena kvadratmilen efter den andra af Nebraskas prärier kom under odling. De stora jernvägsbolagen, hvilka egde mycken jord inom staten, upplåto denna till försäljning för lågt pris och sålunda lockades nya invandrareskaror till staten. I början lyckades äfven jordbruket der alldeles ypperligt, men sedan kommo några ovanligt torra år och då begynte Nebraskas rykte såsom jordbruksstat gå nedåt. Det sista året, 1891, var dock åter

Läs på annat ställe i denna bok opinionen om The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Dess ord väger tungt, enär den är den största svenska tidningen i Amerika.

ett gynsammt sådant så att farmerna i Nebraska afkastade en utomordentlig rik gröda. Torkåren hade emellertid lärt farmarne längre vesterut, der jordbruket led mest af bristen på regn, att i görligaste mån hjälpa sig sjelfva genom bevattningsanstalter, hvilka just under de sista åren utvecklats mycket raskt. I detta nu uppgår Nebraskas befolkning till öfver en million människor, hvilken omständighet låter sluta till att någon gratisjord af värde icke mera står att erhållas i staten. Så är äfven förhållandet, men till skäligen billigt pris kan sådan ännu erhållas i flera olika trakter. Alla de nejder, der jorden ännu är billig, höra emellertid till de vestra delarne af staten, hvarför vi också ville tillråda en hvar, som ämnar slå sig ned i Nebraska, att endast köpa sådan jord, som kan öfvervattnas. Ett och annat år behöfves öfvervattning visserligen inte, men andra år ger jorden derförutom knappast någon skörd alls, hvarför också medeltalet af skördarna från icke bevattnad jord i vestra Nebraska blir ytterst litet i förhållande till hvad det kunde vara om öfvervattning blifvit begagnad. I östra delen af staten är förhållandet, såsom redan sagts, ett annat, men äfven der händer det då och då att torkan förstör en stor del af grödan.

Näst egentligt jordbruk är boskapsskötsel den viktigaste näringen i Nebraska. Förut drefs denna i stor skala, på vidsträckta områden, der boskapen fritt ströfvade omkring och hvarje egare höll reda på sina djur genom märken, som brändes in i deras skinn. Ännu finnas sådana stora boskapsstationer med tillhörande ofantligt vidsträckta betesmarker längst ute i vestra delen af staten, men annars har boskapsuppfödningen numera öfvergått till en allmän näring, som bedrifves äfven af mindre jordegare och i allmänhet betalar sig ypperligt.

Den förnämsta staden i Nebraska är Omaha, som ligger vid dess östra gräns. Stora slagterier, en del olika slags fabriker och en mängd jernvägslinier göra Omaha till en mycket liflig ort, der tillfälle till arbete af olika slag erbjudes. Hufvudstaden i staten heter Lincoln, en obetydlig ort i andra afseenden. Utom dessa finnas många smärre städer spridda litet hvarstades öfver Nebraskas område, mest naturligtvis i närheten af de många jernvägslinier, hvilka för-

JOHN P. DANIELSON, Hageman, Porter Co., Ind., skriver den 25 Mars 1892: Har varit hårdt ansatt af ryggvärk. Om jag använder bältet en half dag, är jag återställd för 1 månad. Min hustru var nästan lam i ena höften. Är nu återställd.

medla samfärdseln inom staten, som i afseende på kommunikationer är ganska väl lottad.

För invandrare, hvilka måste tänka på att genom arbete för andra först samla ihop något kapital, är Nebraska icke ett särdeles gynnsamt fält, ty såsom en nästan uteslutande jordbruksstat finnes sysselsättning för extra arbetare egentligen blott under den tid af året, då jordbruksarbeten pågå. För sådana, som ega något medel att börja med, finnas deremot nog tillfällen att få jord till skäligt pris.

DAKOTA.

De två staterna med detta namn hafva först för så kort tid sedan blifvit åtskilda och förete i sjelfva verket så många likheter i alla afseenden att de i sina allmänna drag lämpligast kunna behandlas tillsammans. Detta väldiga område, som upptar icke mindre än 150,932 qvadratmil, gränsar i norr till Canada, i öster till Minnesota och en del af Iowa, i söder till Nebraska samt i vester till Wyoming och Montana. Med undantag af den sydvestligaste delen bilda de båda Dakotas en enda ofantlig slätt, genomfluten af en mängd floder, här och der afbruten af jemförelsevis låga kullar och några sjöar, men i hufvudsak en enda väldig prari. I sydvest öfvergår denna småningom till bergland och här, i de s. k. Black Hills, ligger ett af Förenta Staternas rikaste och mest gifvande grufdistrikt.

Längst i öster äro båda staterna Dakota bebodda och odlade. Der är det årliga regnfallet tillräckligt för att under vanliga förhållanden tillåta den rika prärijorden att frambringa ypperliga skördar och därför hafva invandrare strömmat dit i massor under de senaste åren, numera för hvarje år, ja, snart sagdt för hvarje månad trängande längre vesterut. Denna östra del är en ännu jemnare slätt än den vester om Missouri-floden belägna, utan ett träd eller en buske, en klippa eller knappast en sten. Men trots detta är slätten ingalunda en ofruktbar öken såsom man kunde vara frestad att förmoda, utan är öfverallt, der icke plogen brutit

Förr voro vi öfverraskade, om någon europeisk läkare ville lemna våra bälten sitt erkännande. Nu användas bältena öfverallt med fördel, der mediciner visat sig gagnlösa.

den jemna ytan, betäckt med rik gräsväxt. Och den jord, som framalstrar gräsväxten, har vid såväl vetenskaplig undersökning som praktiska odlingsförsök bevisat sig vara en af de fruktbaraste på jordklotet. Det öfversta lagret af matmylla är i allmänhet ett par fot djupt och består i regeln af verklig svart mull. Derunder träffar man vanligen ett flera fot djupt lager af till färgen brun, både ler- och sandhaltig jord, som endast behöfver läggas öppen för luft, vatten och ljus för att också bilda ypperlig åkerjord, och under detta lager förekomma grus och sand närmast öfver ett sista lager af djup, blå lera, hvilken hindrar vattnet attsjunka djupare ned samt derigenom i någon mån mildrar verkningarna af långvarig torka. Tack vare denna fördelning af jordarterna kan åkern i Dakota i allmänhet komma till rätta samt frambringa skördar med hela hopen mindre regn än på de flesta andra trakter. Om blott snöfallet under vintern är tillräckligt och försommaren bjuder på helst ett par ordentliga regn så reder man sig i allmänhet godt, ty den porösa jorden suger in hvarje vattendroppe. Lerlagret, som nästan öfverallt ligger närmast under den lösare jorden, förhindrar vattnet att bortrinna och därför suges detsamma så snart torka inträder tillbaka upp i ytan samt kommer sålunda växternas rötter till godo.

I de flesta af Dakotas sjöar och bäckar är vattnet något salthaltigt, i många så starkt att detsamma är odrickbart, hvarjemte det ofta innehåller spår af en hop mineraliska ämnen, som gifva det en allt annat än behaglig smak. Men i de större floderna, hvilka rinna upp utanför Dakotas gränser samt mottaga tillflöden från många håll, finnes tillgång nog på vatten af bättre beskaffenhet. I afseende på floder äro båda staterna rikt lottade. Främst bland dessa står Missouri, hvilken redan vid sitt inträde i North Dakota, i dess nordvestra hörn, är segelbar, samt sedan med många krökningar, under en sträcka af mera än tusen mil flyter genom de båda staternas område. Missouri mottar en mängd tillflöden under sitt lopp genom Dakota-området, såsom från höger: Lilla Missouri-, Big Knife-, Cannon Ball-, Grande-, Owl-, Sora Cheyenne-floderna o. s. v. samt från venster bland en massa smärre bifloder den betydliga James- eller Dakota-floden, hvilken i sydlig riktning

P. J. MORSTAD, Sioux Falls, S. D., skiifver den 8 Sept. 1891: Många hafva blifvit botade genom bältet. Det enda, som gjort mig nämnvärdt godt, är bältet och jag har bättre helsa nu, än jag haft på 5 år.

genomflyter nästan hela området och i sydöstra hörnet deraf förenar sig med Missouri-floden. Alla dessa större vattendrag hafva sedan i sin ordning en massa smärre tillflöden, af hvilka dock många under sensommaren och förra delen af hösten, en del likaså under vintern, knappast hålla något vatten alls. Men för bevattningsändamål under den tid, då vatten för åkerbruksväxterna är mest af nöden, kunna de flesta af dem användas och derför komma också de vestligare delarne af de båda Dakotas att alltmera odlas, ju mera insigten om de stora fördelarne af jordbruk med konstbevattning blir spridd bland folket.

Det är i synnerhet South Dakotas östliga del, som är jemförelsevis tätt befolkad och väl odlad och denna odling skulle långt före detta trängt öfver Missouri-floden till trakterna vester derom, hvilka delvis erbjuda utmärkta tillfällen för åkerbrukare, ifall icke här skulle mött den stora Sioux-indianreservationen. Dessa indianer, hvilka fordom egde Minnesota, de båda Dakotas samt Nebraska och en del af Iowa, ha numera så smält i hop i antal att de knappast mera utgöra trettiotusen individer, hvilka alla trängts tillsammans på denna ena reservation. Och då äfven den är betydligt större än hvad rödsकिनen noga taget behöfva har Förenta Staternas regering nyligen köpt en del deraf för att upplåta densamma för nybyggare. I detta nu pågå som bäst undersökningar och mätningar inom det köpta området och så snart de äro afslutade kommer detsamma otvifvelaktigt att öppnas för inflyttning. Hela det köpta territoriet består af elfva millioner acres, men deraf utgöres en betydlig del af jord, som icke har synnerligt stort värde för jordbrukare, hvaremot en annan del uppgifves vara af i allo utmärkt beskaffenhet. Ett storartadt tillfälle att förvärfva jord på billiga villkor kommer i alla händelser här att yppa sig, om man ock kan vara säker om att mången, då rusningen till det nya området börjar, kommer att finna sina förhoppningar svikna.

Vesterom den stora indianreservationen vidtar det s. k. Black Hills-området, de båda Dakotas enda bergstrakt. Hittills har detta område egentligen varit känt endast för sin rikedom på ädla metaller, hvaraf dess grufvor under tioårsperioden 1877—1887 frambragt i det närmaste trettio-

Läs på annat ställe i denna bok, hvad "Svenska Amerikanaren" säger om vår affär. Amerikanaren har genom sin rättsinhet och rättframhet stigit upp till den största svenska tidning i Amerika.

nio milljoner dollars. Men sedan jernvägar bygts till detta distrikt har också åkerbruket och i synnerhet boskapsskötseln der begynt tillvinna sig allt större uppmärksamhet så att numera alla de fruktbara dalsänkorna mellan de metallförande bergen torde vara mer eller mindre väl odlade. Jordbruket i denna bergstrakt gynnas deraf att regnfallet är större än ute på slätterna likasom deraf att de många grufstäderna erbjuda nära belägna och lätt tillgängliga af-sättningsorter för landtmannaprodukter af olika slag.

För egentliga jordbrukare erbjuda emellertid de delar af South Dakota, hvilka nu äro tillgängliga för nybyggare, icke alltför stora lockelser, ty i östern, der klimatet är gynnsamt och samfärdsel-förhållandena utvecklade, är befolkningen redan så talrik att all den bästa jorden är upptagen. Det som finnes qvar står endera rätt högt i pris eller är icke af bästa beskaffenhet. Och långt vesterut — undantagande Black Hills-distriktet — äro regnförhållandena allt annat än uppmuntrande, hvarjemte äfven samfärdselväsendet ännu icke är tillräckligt utveckladt för att i en snar framtid låta hoppas på goda och billiga förbindelser. Dessa delar af staten lämpa sig vida bättre för boskapskötsel och sådan har äfven i allt större skala begynt bedrivas der under sednare tider. För denna jordbrukets bi-handtering, parad med åkerbruk i mindre utsträckning, erbjuda också de aflägsnare delarne af staten många fördelar, hvarföre det torde få anses såsom säkert att den framtida utvecklingen kommer att gå i denna riktning.

Endast den ofvannämnda, nyinköpta delen af Sioux-reservationen (reservation kallas i Amerika ett område, som blifvit undantaget för indianers räkning) kommer att skänka äfven medellösa nybyggare tillfällen att slå sig ned i South Dakota. Men dervid bör man komma ihåg att de jordbitar, som af tillernade farmare der kunna upptagas, äro högst olika till sin beskaffenhet, att endast den som på förhand gjort sig förtrogen med förhållandena i nejden kan vara något så när säker om att komma åt god farmjord, då en gång rusningen dit in begynner, samt vidare att sådant upptagande af jord i en nyöppnad trakt, der man löper i kapp med tusentals andra menniskor, hvilka oftast äro färdiga att använda hvilka medel som helst för att vinna nå-

NILS SWANSON, Osage City, Kans., skrifver den 12 Okt. 1891: Dr. Owen: Jag köpte ett bälte No. 3 af er för 19 månader sedan och vågar säga, att det är det bästa bote-medel, som finnes.....

gon fördel, är ett slags hasardspel, i hvilket den hederlige och andras rättighet respekterade, om individen har alla utsigter att förlora, men högst få att vinna.

Det var först år 1888 som de båda Dakotas, hvilka dits till utgjort ett gemensamt territorium, blefvo delade i två sådana, och sedan hvaradera visat sig ega en tillräckligt stor befolkning för att bli upptaget såsom stat, blefvo de följande år mottagna bland de öfriga Unionsstaterna. Numera har South Dakota en befolkning af något öfver trehundrausen personer, men så snart de elfva millionerna acres af Sioux-reservationen bli öppnade för nybyggare kommer en lika snabb som stark folkökning ovilkorligen att ega rum.

Beträffande klimatet likna de båda staterna hvarandra i det allra närmaste och ega stark värme om sommaren och betydlig köld om vintern. Snöfallet är vissa vintrar mycket starkt, under andra åter rätt obetydligt, men begynner i hvardera fallen vanligen först på vårvintern. Under större delen deraf är marken endast sparsamt betäckt med snö, medan kölden, tack vare den särdeles torra och rena luften, endast sällan kännes besvärlig. Men så kommer någon gång emellan en af de riktiga prärisonstormarne, de s. k. blizzards, och då först visar sig Dakota-klimatet i all sin stränghet. Vinden sveper med oerhörd styrka öfver de trädlösa slätterna, der ingenting hejdar dess framfart, hvirflande snön framför sig i sådana massor att människor och boskap, som äro ute och ej i hast kunna finna skydd, begrafvas och frysa ihjäl. Vanligen räcka sådana stormar icke synnerligt länge i en fortsättning, men då de upphöra inträder den starkaste köld, som öfverhufvudtaget förekommer ute på prärierna. Då gäller det att hafva tillräckligt bränsleförråd i huset och tillräckligt foder för kreaturen i närmaste närhet, ty någon gång händer det att den starka kölden fortfar en längre tid och då är den olycklig, som inte varit förtänksam nog.

Det enda bränslet ute på slätterna är stenkol, som förekommer ymnigt nog inom båda Dakota-staterna så att mångenstädes farmaren kan gräfva upp sitt kolbehof på sin egen mark. Öfverallt är bränslet billigt, men detsamma kan icke sägas om byggnadsvirke, hvilket måste köpas på

Läs på annan sida i denna bok, hvad som stod att läsa i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Denna är den mest spridda och bäst redigerade svensk amerikanska tidning och tillåter sig ej rekommendera en affär, om hvars tillitsfullhet den ej är öfvertygad.

ofta rätt långt afstånd. Följden deraf är också att man i allmänhet ute på prärierna är mycket sparsam beträffande uppförin let af byggnader. Många — ja, kanske de flesta — nybyggare ha till en början bott årtal i jordkulor, hvilka endast med taket sticka upp öfver marken, och få äro i sanning de, hvilka mäktat uppföra sådana uthusbyggnader som man i norra Europa anser vara oundgängligt nödvändiga för att herbergera kreatur, dragare och redskap. Men sådana svårigheter äro icke så farliga och omöjliga att uthärda som de förefalla den ovane. Tusental nordbor, som genomgått dem alla, bygga och bo i detta nu ute på Dakotas prärier och ega farmer, hvarom de aldrig skulle vågat ens drömma i sitt hemland.

Det är i synnerhet North Dakota, som under de sista åren begynt tillvinna sig allt större uppmärksamhet från nordiska invandrares sida, och otvifvelaktigt är att de närmaste åren komma att bevittna en utveckling i jordbruk inom denna stat, hvartill maken torde få efterletas långt och länge, ty ingen annan trakt i Nord-Amerika har numera en sådan mängd, dels alldeles fri, dels mycket billig, god och fruktbar jord att erbjuda nybyggare, som North Dakota. Dess befolkning i detta nu stiger icke fullt till tvåhundrausen personer, medan godt tre millioner människor kunde få rum på dess slätter utan att bo lika tätt som t. ex. i Iowa, för att nu icke alls tåla om de östra staterna. Och största delen af all den jord, som nu är oupptagen, är af ypperlig beskaffenhet, fullt jemförlig med det mesta af den, som redan är odlad. Skilnaden ligger endast i regnförhållandena, hvilka i de östra delarne af staten äro ofantligt mycket gynnsammare än i de vestra, der öfvervattning af fälten tillsvidare torde vara nödvändig för erhållande af säkra skördar. Visst har man i North Dakota likasom längre söderut trott sig kunna med säkerhet fastställa att regnmängden år för år blir större och således de vestra trakterna bättre och bättre egnade för jordbruk, men en sådan förändring tar naturligtvis lång tid innan densamma blir af full nytta och tillräckligt genomgående för att förbättra och omskapa förhållandena i ett så vidsträckt område som North Dal öta vesterom Missouri-floden.

ANNA RONEN, Ottawa, Kan., skrifver den 8 Aug. 1891: Bältet har dragit allt ondt från min kropp. Jag kan arbeta med lätthet. Hufvudet, ryggen och benen äro starkare. Aptiten har ökats, och jag måste äta, så fort jag stiger upp.

Ty äfven i North Dakota bildar denna flod så att säga gränsen mellan de östra tillräckligt befolkade samt bättre odlade och de vestra, mera ödsliga trakterna. Men skillnaden är här icke så i ögror en fallande som i South Dakota. Dels är icke heller den östra delen af den nordligare staten lika väl odlad som motsvarande trakter söderut, dels har odlingen icke rönt sådant motstånd under sitt framträngande mot vester så att också på andra sidan Missouri spår deraf finnas. Endast Red River-flodens dal, längs gränsen mot Minnesota, är lika fullt odlad, måhända äfven till större utsträckning, odlad som östligaste delen af den sydligare staten. Denna dal, som stracker sig från söder mot norr till en längd af öfver tvåhundra och en bredd af ungefär fyra mil, är den del af North Dakota, som först kommit under fullständig odling. Sjelfva Red River-floden bildar gränsen mot Minnesota och delar dalen i två hälfter af nästan alldeles lika storlek och i hela sin utsträckning är denna dal en enda slätt, med flera fot djup matjord samt af särdeles stor fruktbarhet. Det är så godt som uteslutande hvetet man här odlar och tack vare jordmånen samt klimatet ernär hvetet i dessa trakter en del särskilda egenskaper, hvilka göra detsamma till det erkända bästa i hela världen. Det kallas nr 1 Hard här och betalas med högre pris än alla andra hvetesorter, hvarjemte det går så säkert till i denna floddal att skördarne blott ytterst sällan felslå. Här af följer naturligtvis att all jord i Red River-dalen längesedan är såld, hufvudsakligen till farmare, som redan bragt densamma i odling, men delvis äfven till landspekulanter, hvilka fortfarande hafva jord till salu, eluru till jämförelsevis höga priser, hvarför knappt någon annan än den, som redan samlat något kapital, numera kan tanka på att slå sig ned såsom farmare i denna trakt. Men för den, som har medel att köpa ett stycke af den rika Red River-jorden samt förse sig med dragare och redskap utan att åsamka sig en alltför stor skuldbörda, kan och bör jordbruk i denna nejd löna sig ypperligt. Jernvägslinier finnas på lämpligt afstånd och längs dem hafva flera städer, af hvilka Fargo är den betydligaste, uppstått så att farmaren utan mycket besvär kan både sälja sina alster och köpa sina förnödenheter i närmaste närhet.

Förste mannen i The Owen Electric Belt & Appliance Co. är *svensk*, en person, som alltid stått på sina landsmäns bästa och som nyttjar sitt inflytande i affären för alla skandinavers gagn.

Men Red River-dalen är icke den enda trakt der det hårda vårhvetet, känt såsom nr 1, trifves och ger skördar. Likasom i hela nordliga Minnesota går detsamma väl till också öfverallt i North Dakota, der öfverhufvudtaget hvetodling vunnit insteg, och i de öfriga delarne af staten finnes ännu ledig jord i massor, desto mera ju längre vesterut man kommer. Sådan oupptagen jord kan nybyggaren på flerahanda sätt komma åt, ty i North Dakota gälla ytterst frukostiga lagar beträffande den icke upptagna jorden.

Den mest kända af dessa är den s. k. Homestead-lagen, enligt hvilken enhvar man eller qvinna, som är medborgare i Förenta Staterna eller förklarar det vara sin afsigt att bli sådan, eger rätt att af statens jord upptaga ett stycke af 160 acres (128 svenska tunnland) på vilkor endast att han eller hon inom högst sex månader börjar odling deraf samt fortsätter sådan odling under minst fem år, under hvilken tid han eller hon måste bo och hafva sitt hemvist på sålunda upptagen jord. För att få sådan fordras en skriftlig ansökan, ingifven till närmaste statens offentliga landkontor, samt erläggande af en afgift, som uppgår till aderton à tjugutva dollars. Jord, som på detta sätt kan erhållas, finnes ännu i mängd i North Dakota, men det är naturligtvis icke jord, som ligger i omedelbar närhet af jernvägarne eller de större vattendragen. Den, som vill upptaga homestead-jord, måste begifva sig längre inåt landet och gifva sig till tåls tills omnejden blir bebyggd och odlad, då vanligen också samfärdsellinierna utsträckas ända fram till honom. Men också för att börja farmning på sådan jord måste nybyggaren ega något penningar. Annars får han sätta sig i skuld för dragare, redskap, utsäde o. s. v. och då behöfves endast ett missväxtår för att han skall vara ruinerad, något som händt mera än en af dem, hvilka trott sig vara säkra så snart de fått sjelfva jorden.

En annan lag, som benämnes Desert Land Act, gäller ännu, enligt hvilken jord i North Dakota kan fås på goda vilkor. Denna stadgar att enhvar, som vill anlägga ett öfvervattningssystem för jord, som icke utan bevattning frambringar några växter, kan utan någon vidare kostnad än den för sjelfva öfvervattningen samt mot erläggande af en dollar per acre erhålla ända till 640 acres sådan mark.

Varna, Ill., den 9 Juli 1891.

Dr. Owen: Jag vill för t tacka Gud och dernäst Dr. Owen för hans förundransvärda bälte. Jag känner mig nu som en ny människa, ehuru jag är 78 år gammal.

En nybyggare, som icke skyr arbete — eller ännu hellre ett par sådana tillsammans — kunna på grund af denna lag lätt nog skaffa sig en första klassens farm i de vestra delarna af staten. Der finnes i närheten af vattendragen jord i mängd, som faller under denna lag, och stort annat an arbete behöfves icke heller för att åstadkomma de nödiga kanalerna, hvilka i allmänhet der ute på prärien anläggas på ett mycket enkelt sätt. Har han blott medel tillräckligt för att kunna lefva och arbeta ett år eller så utan inkomster så är han bergad karl för framtiden, ty så snart han blott kan bevattna några tiotal acres kan han reda sig och lagen ger honom tre års tid för att göra i ordning öfvervattningen för hela den areal han anmält sig sinna l att sålun la upptaga. Några dugtiga karlar, hvilka sparat tillräckligt för att kunna lifnära sig under den första tiden och i bolag upptaga ett sådant 640 acres-stycke, kunna på en så lan affär komma sig till välstånd inom kortare tid än med annat jordbruk, ty säkrare sådant gifves öfverhufvudtaget icke än det, som bedrifves med bevattning ute på prärierna.

Den största tillgången på oupptagen jord är dock den, som utgöres af det land, hvilket gifvits åt de stora jernvägsbolagen, hvilka allenast i North Dakota ega milliontals acres. Sådan jord säljes till olika pris beroende på dess beskaffenhet och läge, men i allmänhet äro prisen rätt låga och variera i östliga delen af North Dakota från fyra till sex dollars per acre för åkerbruksjord och från tre till fyra dollars per acre för betesmark samt i vestra delen af staten från tre till tre och en half dollar per acre. Dervid är ytterligare att märka att köparen tillåtes afbetala priset under förloppet af fem på hvarandra följande år, hvarvid en sjettedel måste betalas kontant samt på resten erläggas sju procents ränta. Såsom enhvar kan inse äro såväl pris som betalningsvilkor vid köp af jord af jernvägsbolagen mycket lätta, men deraf bör ingen heller låta fresta sig till att lättsinnigt lägga sig till med en farm ute på prärierna. Det är långt bättre att vänta något år tills man har något så när säkra utsigter än att löpa risken att misslyckas och nödgas börja på nytt, ty det tar ännu mycket längre tid. En regel, som ingen torde finna sig illa af att följa i detta fall, är den att icke köpa jord utan att hafva så stora tillgångar att, sedan den första

Det bör ej dröja länge, innan bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. ga tullfritt till alla jordens länder. Deras värde för hela menskligheten berättigar dem dertill.

afbetalningen blifv't gjord och hus, redskap samt annat nödigt inköpt, tillräckligt finnes öfver för att kunna verkställa ett annat års afbetalning, i händelse af missväxt. Så mycket borde nybyggaren i alla fall behålla i reserv, ty annars spelar han ett alltför högt spel och riskerar att vid den första af de motgångar, som oftast inträffa, genast stå på bar backe.

Det finnes visst många, som börjat sitt jordbruk med ofantligt små, ofta nästan inga medel alls, och som det oakadt lyckats arbeta sig fram till välstånd, men det är mera tur än något annat och undantagsfallen bör man icke taga såsom exempel, ty — vi upprepa det ännu en gång — oakadt jordmånens stora bördighet och klimats lämplighet, lider jordbruket i North Dakota likasom allt annat sådant af stora vanskligheter, i synnerhet för den, som följer den vanliga metoden i dessa nejder att endast odla säd. Torka, hagelfall och någon gång frost äro de värsta vanskligheterna jordbrukaren der ute på prärierna har att bekämpa.

Men jemte sädesodlingen har boskapsskötseln i allmänhet begynt mera omhuldas i North Dakota, i synnerhet under de senaste åren fårskötseln, hvilken synes lofva synnerligt godt för en hel del trakter, som annars ännu skulle få vanta länge på bebyggare. I närheten af städerna lönar sig mejerihandtering väl och längre borta såval nötboskaps- som hästuppfödning jemte åkerbruk på jord, som lämpar sig därför. Men dessa industrier tariffva större kapital än de flesta nybyggare äro i tillfälle att nedlägga i sina affärer och för alla dessa är fårskötseln en ypperlig medelväg, Vesterom Missouri-floden finnas oerhörda sträckor af jord, som utmärkt väl lämpar sig för denna gren af landtbruket, och väljer nybyggaren sin farm r'ktigt kan han alltid längs någon bäck eller mindre flod finna jord, som lätt låter öfvervattna sig och sålunda med jämförelsevis ringa möda ger honom skördar af allt hvad han behöfver för sig och sin familj i lifsmedelväg, medan den öfriga, torrare marken lemnar tillräckligt bete för de fårhjordar, hvilkas afkastning skola utgöra hans hufvudsakliga inkomst. För att börja sådan farmning i tillräckligt stor skala för att kunna lifnära sig dermed behöfver nybyggaren ej något mycket stort kapital och ingen hindrar honom från att ute på den vida prä-

N. G. NELSON, 673 W. 21st St., Chicago, skrifver: Jag led af reumatism så svårt, att jag hvarken kunde ligga eller ga. Jag bar ert bälte i 2 dagar och blef så frisk, som jag någonsin varit....

rin berga allt det vinterfoder han någons n kan behöfva för sina djur. Och då trakten en gång blir så bebyggd att han icke mera kan slå hö hvarhelst han sjelf vill bör han ha hunnit så långt med sin farm att han sjelf alstrar både säd och hö tillräckligt för alla sina behof.

Något stort kapital behöfver nybyggaren, såsom sagdt, icke för att begynna sådan farmning som här ofvan omnämnts, men arbetsförmåga behöfver han och seg uthållighet för att icke låta sig nedslås af de motgångar han nog i början blir utsatt för, och dertill ett friskt lynne för att icke vantrifvas u e på den oändliga slatten, der han kan hafva en dagsresa till närmaste granne och der intet träd, ingen buske, ingen klippa afbryter den jemna enformigheten, den han alls inte är van vid från sin hembygd. Dessa alla egenskaper besitter knappt n got annat folk i lika hög grad som m"nnen från den europeiska nordn och deraf kommer det väl till en stor del att så många af dem dragit dit ut på de vida slätterna och der byggt sina hem samt grundlagt sitt och sina barns väl tå id. Både svenskar, norrmän och danskar samt finnar ha bildat hela byalag på Dakotas prärier och i de flesta fall ha de i längden slagit sig väl ut. De flesta ha fått genomgå stora svårigheter i början, många ha fått lida verklig nöd och n gra få gått helt och hållet under i kampen för välstånd och oberoende, men de flesta ha nått sitt mål eller äro på god väg att nå det och ha nu langesedan glömt de svåra åren under njutandet af sitt arbetes frukter. Svårigheter och motgångar har den fattige nybörjaren att bekämpa öfverallt i verlden, men ingenstädes har han större utsikter att gå med seger ur kampen än i de trakter af Nord-Amerikas Förenta Stater, der bördig jord ännu står honom till buds på billiga villkor, och bland sådana trakter intar North Dakota ingalunda det sista rummet.

Gynnsamt för farmarne och andra innevånare i de båda Dakota-staterna är deras utmärkt helsosamma klimat, hvilket i sjelfva verket knappast kunde vara bättre. Hvarken hetan om sommaren eller kölden om vintern kännas på långt när så besvärliga som i de östra staterna, tack vare luftens torrhet och renhet, och detta verkar naturligtvis på innevånarnes i dessa trakter arbetsförmåga. Vidare har Unions-regeringen trätt at lika liberala som visa åtgärder

I Herr Herman Swanson, förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva skandinaver den bästa borgen, att de bli väl och hederligt behandlade.

for att för all framtid säkerställa ett omfattande och dugligt skolväsende med fri undervisning för alla och slutligen göra de stora jernvägsbolagen, hvilkas inier genomlöpa dessa stater, allt så till för att underlätta samfärdseln, bygga sidobanor till alla distrikt, der en raskare utveckling gör sig märkbar, samt öppnande stationer och inrättande växelpunkter öfverallt der behofvet sådant påkallar. Ingen behöfver därför befara att han för lång framtid kommer att bo i en ödemark om han också till en början slår sig ned temligen långt från de bebodda trakterna. Odlingen skrider numera så raskt framåt också ute på prärierna att den snart nog kommer att hafva bredt ut sig till deras yttersta bebodda och odlingsbara delar.

En omständighet af vikt för nykomlingar är den att arbete såväl i South som North Dakota i allmänhet är svårt att finna, undantagande endast den bråda tiden vid jordbruket, då sådant lätt står att fås. Det är därför svårare i Dakota än t. ex. i Minnesota att få arbete på den trakt, der man har för afsigt att slå sig ned såsom farmare och sålunda småningom sätta sig in i förhållandena innan man börjar på egen hand. Den, som vill göra detta, måste därför infinna sig i god tid på våren, då han jemförelsevis lätt kan få arbete ända till följande vinter, och detta bör i regeln vara tillräckligt för hans ändamål. Under den påföljande vintern har han sedan tillfällen nog att se sig omkring efter en jordbyt för egen rakning, så att han genast på våren kan börja arbetet för sitt framtida välstånd. Förberedd genom en sommars arbete vid sådant jordbruk som han själv kommer att bedriva ute på prärien, bör det vara honom betydligt lättare att genast komma in i de riktiga gångorna och sålunda att undvika en hel del misstag, hvilka han annars alltid måste begå.

MONTANA.

Montana är den största af de nordliga staterna och öfverträffas i afseende på sin till 143,776 kvadratmil uppgående ytvidd endast af California och Texas. I öster gränsar staten till Dakota, i norr till Canada, i vester till Idaho

MISS OLSON, Marshalltown, Clay Co., S. Dak., skrifver: Jag hade giktvärk i hufvudet, ryggen, fötter och armar. Är nu återställd, så att jag kan bade gå och arbeta. Edert No. 4 bälte har varit mig till stor hjälp och välsignelse.

och i söder delvis till samma stat samt t'll Wyoming. Montanas sydligaste gräns ligger ungefär lika långt norr som städerna St. Paul och Minneapolis i Minnesota, men oaktadt det nordliga läget är statens klimat långt mildare än längre mot öster, ty i Montana gör sig redan inflytandet af de varma vindarna från Stilla hafvet märkbart, så att snön under vintern sällan ligger kvar på marken mera än några få dagar åt gången.

Staten Montana är i hufvudsak ett bergland, ehuru dess östra del b'ldar en stor högslätt i oafbruten fortsättning af Dakotas prärier. Denna högslätt stiger jemt och ganska hastigt — med ungefär åtta fot på milen — mot vester ända till de första utsprången af Klippbergen, hvilka upptaga största delen af de mellersta och vestra delarna af staten. Denna väldiga högslätt, som genomflytes af flera floder, bland hvilka Missouri- och Yellowstone-floderna äro de största, ligger till hela sin utsträckning inom det stora bälte af land, hvilket regelbundet hvarje sommar hemsökes af den strängaste torka. Allt åkerbruk på sjelfva slätten är därför omöjligt, utan användes jorden der uteslutande såsom betesmark. Ty oaktadt torkan växa ett par mycket närande grässlåg i stora mängder på Montanas slätter och dessa gräs besitta dessutom den värdefulla egenskapen att torka till näringsrikt hö på rot, så att någon höbergning för de stora boskapshjordarna i Montana så godt som aldrig kommer i fråga. Hela vintern igenom gå kreaturen ute och lifnära sig med det ur snön framstickande torra gräset, hvilket är så kraftigt att djuren vanligen på våren äro i lika godt hull som på hösten då de släpptes ut. Endast under ovanligt stränga vintrar händer det att boskapen lider af brist på föda och af väderleken och då har det t'll och med händt att stora massor bokstafligen svält ihjäl. Sådant inträffar dock mycket sällan och därför är boskapsuppfödning på Montanas slätter i allmänhet en mycket lönande sysselsättning. Sådan jord som den i allmänhet till betesmarker begagnade finnes annu i stora massor att tillgå och kan vanligen fås för rätt billigt pris, men då i alla händelser för anläggning af en s. k. boskaps-farm ett betydligt kapital fordras — för inköp af afvelsdjur, uppförande af de nödvänd'gaste byggnaderna, inhägnader o. s. v.

Vi kunna inom kort känna det goda medvetandet, att Owens elektriska bälten trängt till *alla* europeiska länder och vunnit insteg, der allt amerikanskt anses som humbug. Det goda medför sin egen belöning

— torde det i allmanhet knappast kunna komma i fråga för nykomling r till Amerika att slå sig på denna industri.

Det är endast fårskötseln, som kan bedrifvas med ett litet begynnelsekapital och derf'r har den under senare år börjat sprida sig betyd igt äfven i Montana. Det torra klimatet och den kraftiga gräsväxten på prärierna bidraga hvardera till att göra östra delen af staten särskildt lämplig för fårafvel och gäller derför härom detsamma som vi uttalade angående denna industri i North Dakota, eller att den, som rätt väljer s'tt land, så att han längs någon flod eller bäck kan inrätta öfvervattning af så mycken åker som han behöfver för egen räkning, nog kan göra sig räkning på att slå s'g väl ut i Montana med fårskötseln såsom egentlig förvärfskälla. Men dervid bör han hafva i minnet, att Montana är ännu långt ödsligare än North Dakota och att det naturenligt måste räcka mycket längre tid innan odlingen tränger fram till dessa trakter. På grund häraf äro vi också öfvertygade om att det ännu kommer att dröja rätt lång tid innan slätterna i östra Montana kunna bli föremål för lika l'fl'g invandring som de längre österut belägna.

Något annat jordbruk än sådant med tillhjälp af öfvervattning förekommer knap ast alls i hela staten och derför har naturl'gtvis allt jordbruk tvungits att hålla sig till sjelfva floddalarna och andra lågländta ställen, dit vatten med lätthet kan ledas. Jordmånen på sådana ställen är vanligen utmärkt bördig så att sålunda bevattnade fält i allmänhet lemna mycket rika skördar. Men klart är tillika att sådan jord, belägen på drägligt afstånd från städer och jernvägslinier, skall vara upptagen till sista acren, så att den, som numera vill lägga sig till sådant land i Montana, måste vara beredd på att draga ganska långt inåt vildmarken. Men vill han det göra så kan han också vara temligen säker om, både att få rika skördar och att kunna afsätta alla sina alster utan att behöfva betala långa och dryga jernvägsfrakter för dem, ty ehuru Montana ännu icke har mera än etthundrafyrtiotusen innevånare, frambringar statens eget jordbruk på långt när icke tillräckligt af födoämnen för dem, u an måste sådana hemtas från andra stater. Det är i synnerhet i vestra delen af Montana som sådana jemförelsevis lätt bevattnade dalsänkor talrikt före-

MISS ANNE M. NYGREN, 2118 Portland Place, Minneapolis, M'nn., skrifver den 18 Maj 1891: I tre år har jag lidit af alla slags sjukdomar, varit sängliggande öfver 5 månader, varit i stor förtviflan och lifvet syntes mig en börda. Jag vill nu ej mista bältet för aldrig så mycket.

komma och der finnas nog ännu tillfällen för nybyggare att slå sig ned. Men det ser i allmänhet ut som om en hvar nykomling till Montanas bergstrakter inom kort blefve smittad af den allmänna febern att åka i grufvorna eller själf begifva sig ut på grufletning.

Ty det är grufdriften och i främsta rummet tillgången på guld som gjort Montana vida kändt. Med undantag af Californien, det egentliga guldlandet, finnes väl knappt någon annan trakt på jordklotet, der så oerhörda massor guld inom en kort tid producerats som i staden Montanas bergstrakter och allt ännu fortfarande rika grufvorna der att årligen gifva millioner och åter millioner af den kosbara metallen. Det var då guldtillgången i Californien som floddalar började minskas som guldsökare spredt sig öfver allt kring bergstrakterna och snart nog funnos de att vissa delar af Montana blott föga gåfvo efter guld utan let själft i rikedom. Folk begynte strömma dit i massor och guld vaskades öfverallt så att tills dato icke mindre än ett hundradeg millioner dollars i guld blifvit erhållna allenast från vaskerierna, för att icke alls tala om alla de millioner, som vunnits ur grufvorna. Numera äro naturligtvis alla de bästa fälten utvaskade, men ännu syssla många hundra personer, som åtnöja sig med en måttlig dagsförtjenst, med vaskning af guld på ställen, som föraktats af dem, hvilka hoppades kunna inom kort tid förvärfva sig storartad rikedom på sådant arbete. De platser, der en man kan förtjena tillräckligt för sitt lifsuppehälle med guldvaskning, äro dock numera blifna så sällsynta att det vore nära på vansinne för någon att med detta mål för ögonen begifva sig till Montana.

Det mesta af Montanas guld, ja, närapå allt deraf vinnes numera ur grufvor, i hvilka tusentals arbetare sysselsättas. Malmen innehåller i allmänhet både guld, silfver, koppar och bly, hvarför storartade och ytterst dyrbara smältverk äro af nöden för att kunna särskilja de olika metallerna från hvarandra. På grund häraf är det omöjligt för en person med endast små medel att idka någon grufdrift utan är han endera tvungen att sälja den grufva han upptäckt eller också att endast bryta malmen samt sedermera sälja denna till något af de rika bolag, hvilka äga

Herr Herman Swanson, förste man, närstå Dr. Owen, i dennes storartade affär, har vunnit popularitet i ett öfver hela världen genom sin förbindelse med The Owen Electric Belt & Appliance Co.

smältverken. Det enda en fattig karl med egna krafter kan företaga sig är att bedrifva malmletning i bergstrakterna, men för att kunna räkna på någon framgång i denna sysselsättning — hvilken alltid är högst osäker — måste han innehafva en hel del kunskaper, hvilka i allmänhet endast förvärfvas under långvarigt arbete i grufvorna och bergverken. Icke heller denna handtering är därför lämpad för nykomlingar till Amerika eller öfverhufvudtaget för folk, som icke sysslat med dylika saker förut.

Hvad åter arbete i grufvorna angår så betalas sådant i allmänhet väl och i en mängd fall hafva arbetarne tillfälle att arbeta "på styck", hvarvid naturligvis en dugig arbetare är i tillfälle att förtjena betydligt mera än vid arbete för dagspenning. Men dervid äro tvänne omständigheter att beakta och ihågkomma, först att i Amerika finnas massor af gamla grufarbetare, hvilka naturligtvis strämma dit, hvarest arbetslönerna stå högst och dervid allid kunna räkna på att erhålla arbete framom sådana, som icke förut sysslat med liknande värf. Och för det andra att efterfrågan på arbetare i Montanas grufvor ingalunda är obegränsad. En och annan ny grufva öppnas visst emellanåt, men numera användas maskiner i stort antal vid deras bearbetande så att antalet arbetare för hand icke behöfver vara lika stort som fordomdags. Och i de äldre grufvorna finnes alltid en stam af gamla arbetare, som under alla vanliga förhållanden stanna kvar samt, då nya arbetare behöfvas, ofta skaffa sina vänner och bekanta från andra trakter anställning.

Vid grufdrift likasom vid all industriel verksamhet omsättas naturligtvis årligen en hel del arbetare och därför kunna nog hvarje år åtskilliga äfven nykomlingar räkna på arbete i Montanas grufvor, men någon lämplig trakt för utvandring i större skala är Montanas bergverksdistrikt icke. I allmänhet ville vi till och med meddela det råd att endast den, som har vänner och belästa anställda der borta och genom dem kan räkna på arbete, bör tänka på des trakter, men dervid anse vi oss dock böra påminna om att en arbetslön, som i andra nejder förefaller mycket hög, icke är det i Montana, der i allmänhet prisen på allehanda förnödenheter äro mycket högt uppdrifna. Och dertill komma

JOHN ANDERSON, 46 Hughart St., Muskegon, Mich., skrifver: Efter att ha använt bältet en tid är magen i ordning och reumatismen har flytt. Bältet är en skatt för den fattige.

ännu de otaliga frestelser, för hvilka arbetaren i sådana trakter är utsatt, frestelser, hvarom den, som icke själf besökt ett amerikanskt grufdi trikt, knappast kan hafva en föreställning. Städerna i grufdistrikten äro öfverfulla af krogar, spelhus och mera sådant, arbetaren tas emot som en furste öfverallt hvart han kommer så länge han har pengar på fickan och är villig att strö dem omkring, spelare, svindlare och skojare af otaliga slag vimla öfverallt och använda all sin slughet för att plundra de okunniga arbetarne, som efter ofta månadslångt, tungt arbete komma in till en stad för att hafva något nöje af sina hårdt förvärfvade styfrar, o. s. v. Det är omöjligt att närmare beskrifva alla de försåt, som lura på den oerfarne i grufdis riktens städer, och det måste förefalla den, som aldr'g sett l'fvet på sådana platser, svårt att tro på ti lvaron af sådana faror, men att det verkligen förhåller sig så kan enhvar intyga, som besökt dylika orter och gjort sig mödan att blicka in i hithörande förhållanden.

De förnämsta städerna i Montana, hvilket först för tre år sedan blef upptaget bland staternas antal, äro Helena och Butte. Den förra ligger på en högslätt omgifven af berg, och upptar en grund, hvilken fordom var ett af de rikaste guldvaskningsfält i staten så att i sje fva verket så godt som hvarenda kvadratfots yta af den mark, hvarpå staden nu är byggd, i tiden varit uppgräfd och genomgådd, och många tusental äro de dollars, som blifvit vunna derur. Staden är ännu helt ung och har något stannat i sin utveckling under de sista åren, men torde nog komma att gå framåt igen då lefnads- och arbetsförhållanden i Montana vinna mera stadga. Någon vidare lämplig arbetsplats för nykomlingar är Helena icke för närvarande.

Butte åter är hufvudstaden i grufdistriktet. I själfva staden finnas öppningarna till några af de rikaste grufvorna och nästan hvart och ett af de berg, som omgifva densamma, innehålla en eller flera grufvor. Några stora smältverk finnas äfven i Butte, hvarför orten också vanligen är inhöljd i ett våldigt moln af svafvelhaltig rök, som gör vistelsen der allt annat än behaglig för den vid sådan luft ovane. Alla dessa verk göra emellertid Butte till en mycket liflig stad, der stora massor af penningar omsättas. Den största

Annonskostnaderna för The Owen Electric Belt & Appliance Co. stego under året 1891 till *120,000 dollars*. Deraf kan man sluta sig till affärens storhet och gedigenhet.

koppargrufva i världen, den s. k. Anacondagrufvan, ligger äfven i Butte, men i den har nu en längre tid allt arbete varit nedlagdt.

I bergstrakterna försiggår en del timmerarbete, men i rätt liten utsträckning och på flera ställen bearbetas äfven kolgrufvor, men ingen af dessa industrier tarfvar i allmänhet något stort årligt-tillskott af arbetare, hvarför vi anse oss ha allt skäl att upprepa vårt råd till nykomlingar att icke resa till Montana.

WASHINGTON.

Närma t vester om Montana skjuter en flik af staten Idaho upp mot norr, men då största delen af denna stat ligger långt sydligare, kunna vi så godt behandla densamma senare och nu genast öfvergå till den längst i nordvest liggande staten af Unionen, eller Washington. Denna gränssar i öster till Idaho, i norr till Canada, i vester till Stilla hafvet och i söder till Oregon samt upptar en areal af inalles 68,000 qvadratmil, hvaraf en mycket stor del utgöres af så godt som oafbruten skogsmark.

Den första upptäckten af det område, som nu omfattar de båda staterna Washington och Oregon, inföll redan år 1579, då en engelsk sjöfarande, Francis Drake, seglade längs en del af detta områdes kust. På tvåhundra år efter denna Drakes resa nådde ingen hvit man så långt norrut på Stilla-hafssidan, men 1774 seglade en spansk sjöfarande längs Oregons kust och år 1788 skickade några Boston-köpmän tvänne fartyg rundt Cap Horn för att köpa upp pelsverk längs nordvestkusten och en af befälhafvarne på dessa fartyg upptäckte under sin resa bland annat mynningen af den väldiga Columbia-floden, hvilken numera i vester utgör gränsen mellan de båda staterna. Efter denna tid sändes af amerikanare så godt som hvarje år expeditioner ut till dessa aflägsna trakter för att drifva handel med indianerna, hvilka mot allehanda varor bytte sina förråd af mer eller mindre dyrbart pelsverk. Men icke förrän år 1793 lyckades någon resande komma tvärs öfver Amerikas fastland ända

Great Falls, Mont., 17 September 1891.

Dr. A. Owen: Jag var ganska hårdt plagad af reumatism och nervsvaghet men är nu alldeles återsteld. Vill nu frambära mitt hjertliga tack för ert utmärkta bälte.

Högaktningsfullt,

CHAS. KALLANDER.

ut till Stillahafskusten, hvarefter sedan smånnom expeditioner begynte leta sig väg dit ut.

Köpmän och missionärer gjorde sedermera flera resor till nordvestern, både sjöledes, rundt Cap Horn, och tvärs öfver kontinenten, samt begynte anlägga fasta stationer i de nyupptäckta landsdelarna, medan samtidigt engelsmännen från nordost trängde in dit och satte sig i besittning af hela området, hvilket för dem var af värde på grund af rikedomen på pelsdjur och andra produkter, som indianerna voro villiga att samla och utbyta mot alla handlade kramvaror. Först år 1818 återgafs området åt Förenta Staterna, men dispyterna om den egentliga eganderätten till landet fortfor ända in på 1840-talet, efter hvilken tid England i allor erkänt Förenta Staterna såsom rättare egare dertill.

År 1853 delades det stora området i tvänne territorier, Oregon och Washington, sedan den sydligare delen deraf, det nuvarande Oregon, redan dragit till sig en massa utvandrare, hvilka lockats dit af den fruktbara jordmånen och det milda klimatet. Washington utvecklades efter skilsmessan från Oregon rätt långsamt och de första nybyggarna der hade under långa tider många li lander att utstå genom indianerna, med hvilka flera blodiga och bittra krig utkämpades. Det är först under de sista tjugua å tjugufem åren Washington, som år 1889 upptogs bland staterna, skridit raskare framåt och under den allra sista tiden har detta framåtskridande varit så snabbt att staten nog inom kort kommer att höra till de rikaste i hela Unionen. För tio år sedan fanns i hela staten knappast mera än en ort, som förtjänade benämningen stad och egde mera än ettusen invånare, nu finnes der väl ett dussin så stora städer och deribland tvänne med en befolkning af mellan trettio och fyrtiotusen personer, medan innevånarantalet i hela staten år 1890 stigit till omkring trehundrafemtio tusen, utom ett tiotusentusen indianer.

Staten Washington består så att säga af tre delar, räknadt från öster åt vester, och alla dessa delar skilja sig beträffande både klimat, jordmån och andra fysiska ållanden rätt betydligt från hvarandra. Den östra delen ligger mellan de s. k. Coeur d'Alène-bergen, på gränsen mot Idaho, samt Columbia-floden i vester. Den mellesta delen, eller Central-

The Owen Electric Belt & Appliance Co. är det första i sitt slag i hela världen. Vi hafva efter pare, som söka förtjena pengar genom klumpiga bälten och klumpiga efterapningar i annonser och kataloger. Det går — till en tid.

Washington, ligger åter mellan Columbia-floden i öster samt Cascade-bergen i väster, medan den västra delen af staten omfatta trakten mellan dessa berg och Stilla hafvet. Den östliga delen består af vågigt präland, som öfvergår till kullar och berg i öster och syder. Jordmånen utgöres af förvittrat vulkaniskt material, hvilket bildar ett djupt lager af utomordentligt rik mörk jord så att denna del af staten i sjelfva verket är ett af de bästa hveteodlingsdistrikt på jorden. Och matjordslagret är dervid så djupt att hvete är ut och är in kan odlas på samma fält utan att någon minskning i skördarna kunnat märkas. Tillika är nederbörden vanligen alltid fullt tillräcklig för att tillåta jorden att framalstra de rikaste möjliga grödor och klimatet är mildt nog för odling af all slags frukt, äfven persikor på en del trakter. Skog förekommer i allmänhet sparsamt så att på sjelfva slätten sådan finnes att tillgå egenligen blott längs flodstränderna, men i närheten af bergstrakterna kan virke fås billigt och lätt nog från de skogar, hvilka vanligen bekläda de flesta af bergen. En mängd bifloder till Columbia bevattna denna del af staten, hvars bästa hvetemarker ligger i floddalarna, medan prärien i allmänhet lemnar ett ypperligt bete året rundt för den talrika boskap, som inom detta område uppfödes. Under vintern faller nemligen sällan så mycken snö att marken är helt och hållet täckt deraf och händer sådant dock någon gång så ligger snön vanligen icke kvar mera än några få dagar, ty i Washington gör sig den varma Chinook-vinden från Stilla hafvet ännu mycket mera märkbar än i Montana och Dakota. Under sådana förhållanden måste naturligtvis uppfödning af boskap löna sig väl och därför har också denna industri utvecklats sig mycket snabbt i östra Washington, medan samtidigt fårskötseln tagit fart bland farmare med mindre tillgångar. Äfven denna gren af landtbruket har visat sig synnerligt lönande, särskildt i trakterna närmast bergen, der fårhjordarne finna det bästa och kraftigaste betet.

Den äldsta och först bebyggda samt nu tätast befolkade delen af östra Washington är den s. k. Walla Walla-trakten, der jorden visat sig utomordentligt rik. Denna nejd ligger utmed foten af de s. k. Blå bergen och är numera genomkorsad af flera jernvägslinier, lika om äfven

J. A. EDESTRÖM, Sault St. Marie, Mich., skrifver den 4 Okt. 1891: Vill frambära min tacksamhet för ert goda bälte. Jag har lånat det till två i reumatism sjuka män, och de prisa det högt. En min bror, som sökt flere doktorer utan hjälp, blef frisk genom ert bälte.

den österom denna trakt liggande s. k. Assotin-nejden, hvilken först senare blifvit koloniserad och därför har betydligt mera oupptagen jord att erbjuda, af likadan beskaffenhet som Walla Walla-området.

Big Bend-trakten, som ligger i det af Columbia-floden under dess krökning åt vester omflutna området, är den del af staten, som i detta nu ådrager sig måhända allra största uppmärksamhet af nybyggare. Området omfattar ungefär fyra millioner acres, hvaraf väl hälften är ypperlig åkerbruksjord, medan allra största delen af det öfriga utgöres af goda betesmarker. Invandringen och koloniseringen af denna nejd har först nyligen påbörjats, hvarför der också ännu finnas vida sträckor jord lediga. Hveteodling är äfven här hufvudsaken, men alla andra grenar af landtbruket hafva också visat sig lönande i nästan samma grad, då de skötts riktigt. Åtskilliga smärre städer samt en del skäliggen goda vägar göra det till en jmförelsevis lätt sak för kolonisten att, sedan han lemnat jernvägen, sjelf undersöka jordförhållandena samt välja en lämplig plats för sin blifvande farm.

Palouse-trakten ligger norrut från Walla Walla-området, norr om Snake-floden och sträcker sig ända till gränsen af samt in i norra Idaho. Denna trakt är till största delen betäckt af kullar samt genomflytes af Palouse-floden. Ypperlig åkerjord förekommer öfverallt i floddalarna och dalsänkorna samt längs kullarnes sidor, medan den högst belägna marken i allmänhet erbjuder utmärkt bete. Äfven denna trakt är ännu temligen ny och eger därför en mängd oupptagen jord af olika slag för kolonister.

Homesteadlagen — beskrifven vid tal om Dakota — gäller äfven i Washington och det vi förut sagt om upptagandet af ny jord, beträffande nödvändigheten att ega något kapital, gäller också lika mycket om denna del af Washington — ja, på visst sätt till och med i högre grad, ty resan d t ut är naturligtvis kostsammare än en resa till närmare belägna nejder och allt hvad farmaren behöfver af redskap och annat sådant betingar i allmänhet högre pr's långt ute i Western.

Mellersta Washington utgör statens torraste område, hvilket redan derigenom skarpt skiljer sig från de östra och

Våra konkurrenter, som skjutit upp som svampar och gjort klumpiga försök att efterapa våra bälten, måste gå under genom sina underhålliga fabrikat. Vår devis är: "Ärlighet och redbarhet."

vestra delarna att allt jordbruk der är så godt som omöjligt utan bevat n'ng af fälten. En annan skilnad ligger i det om somrarna betydligt varma och året rundt mycket torra klimatet, hvilket mera liknar detsamma i vissa delar af California än i angränsande nejder. På grund häraf lämpar sig landet ypperligt för odling af frukt och grönsaker öfverallt der bevattning kan åstadkommas, ty i och för sig är jorden synnerligt bördig. En mängd större och mindre floder, hvilka upprinna i bergstrakterna och därför innehålla vatten under hela sommaren, göra också i allmänhet bevattningen af lågland mark till en lätt sak. I floddalarna ligga allestädes i närheten af jernvägslinierna praktiga farmar, der på en jernförelsevis rätt liten areal stora grödor inhöstas. Sådana grödor som 40 bushels hvete per acre höra alls icke till ovanligheten och den storlek rotfrukter samt grönsaker uppnå är så otrolig att vi hellre alls icke tala derom, ty den, som ej med egna ögon sett sådant, kan i alla fall knappast sätta tro till hvad som om sådana saker uppgifves. Denna jordens stora alstringskraft, då den får tillräckligt vatten, gör att farmare i mellersta Washingtons flodalar i allmänhet åtnöja sig med mindre vidsträckt åkerfält än i andra nejder. Fyratio acres t. ex. är i dessa trakter en rätt vacker farm, som ger sin egare fullt upp att göra. Bevattningskanalerna måste hållas i ordning, jorden efterses noggrannare för att den skall utveckla all sin bördighet o. s. v., men belöningen uteblir ej heller. Detta slags farming med konstgörd bevattning är i det hela ännu ny i Amerika, men i samma mån som det begynner bli bättre känt huru säkert och just därför i längden lönande detta slags jordbruk är, desto mera begärlig blir äfven jorden i alla trakter, der sådant låter sig med framgång bedrivas.

I mellersta Washington finnes ännu en del sådan öfvervattningsbar jord att tillgå, blott man begifver sig litet längre bort från jernvägarna och därför strömma invandrarna dit i mängd, trots landets i allmänhet torra och ogästvänliga utseende. I denna del af staten finnes vanligen skog endast längs vattendragen och i bergen. Den gällande Desert Land-lagen, närmare beskrifven under Dakota, gäller äfven i denna trakt, der denna lag torde

CHARLES JOHNSON, 132 N. Carpenter St., Chicago, Ill., skrifver den 31 Aug. 1891: Jag led af lefversjuka, reumatism, dalig matsmältning och orolig sömn. Min lefver är återställd, vattensoten har försvunnit, sömnen och matlusten äro goda.....

vara den beqvämaste för nybyggaren. De fruktbaraste trakterna i denna del af staten u göras af Yakima- och Kittitas-flodern s dalar, hvar'emte längre norrut finnas nejder, hv'ika ännu äro så godt som okända, men som lofva godt på grund af jordens beskaffenhet och det allmänna utseendet.

Silfver-, koppar- och andra malmer af mindre betydelse ha påträffats i delvis stora mängder i mellersta Washington, äfvensom guldsand i en del vattendrag, men ännu har icke någon nämnvärd grufter utvecklat sig. Likaså har stenkol har och der upptäckts och äfven bearbetats, ehuru mest endast för hushåll i denna del af staten. Den förnämsta staden i mellersta Washington är North Yakima, belägen i Yakima-dalen vid floden af samma namn. Orten eger nu omkring tvåtusenfemhundra innevånare, men befinner sig, likasom alla städer i staten, dit invandrare på senare tid begynt strömma i större antal, i mycket raskt uppgående. Närmast derefter kommer Ellensburgh och sedan en mängd mindre orter.

Den för närvarande mest uppmärksammade delen af staten Washington är i alla fall den västligaste, hvilken omfattar hela trakten mellan Cascade-bergen och hafvet, inbegripande statens egendomliga kuststräcka, den så ryktbar vordna neiden kring Puget Sound. Hela denna västliga del af Washington kan betecknas såsom ett enda bergs- och skogsland, eller kanske rättast såsom enbart skogsland, ty bergen äro till en stor del skogbeklädda äfven de. Utom att detta skogsområde är ett af de vidsträcktaste sammanhängande sådana på jorden, utmärker det sig äfven genom beskaffenheten af den derpå växande skogen. I California har man visst träffat enstaka både högre och tjockare träd, men i sådana massor som i Washington förekomma dessa fast otroligt väldiga skogsjättar ingenstädes. Den s. k. rödtallen blir ända till tvåhundrafemtio fot hög, Douglasgranen är ofta tvåhundra, den hvita eken når en höjd af sjuttio fot och cederträd ha afverkats, hvilka varit etthundratjugu fot långa och ända till tjuguen fot i genomskäring, medan stammar af sex till åtta fots diameter förekomma talrikt nog. Skogsmarkerna i vestra Washington kunde i sjelfva verket forse alla länder på jorden med virke för en lång tid, hvar-

Läs på annat ställe i denna bok op'nionen om The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Dess ord väger tungt, enär den är den största svenska tidningen i Amerika.

af man kan släta sig till att dessa skogstillgångar skola förslå för Amerikas belöf för många tiotal, om icke hundratal år framåt.

Det är kometet, hvilket alltid är fullkomligt mildt, tack vare de varma och fuktiga vindarna från Stilla hafvet, der den s. k. japanska hafsströmmen stryker fram nära invid Washingtons kust, som gör att växtligheten på den bördiga jorden är så utomordentligt stark. Ty på samma gång som denna grund bär jordens mest storartade skogsmarker alstrar den också de allra rikaste skördar öfverallt der den blifvit rödjad och odjad. Det var jorden i de talrika floddalarna, som först kom under bruk, och då man snart såg huru ofantligt bördig den var begynte man försöka sjelfva skogsmarken i närheten, der träden blifvit fälda. Denna bevisade sig snart vara fullt ut lika rik och bördig som den tidigare odlade jorden och då begynte anläggandet af farmer öfverallt der timmerhuggarne gjort det möjligt att använda jordbruksredskap. Denna odling af all skogsmark så snart den blir klar från träd pågår allt ännu, men derjemte pågår numera en liflig invandring af folk, som slå sig ned midt i skogen för att rödja upp en farm, och i hundratal kunna redan nu de farmer räknas, som sålunda brutits upp i vildaste urskogen samt småningom betalat sig utmärkt. Men vi vilja här också genast tillägga att vanskligare företag kan nybyggaren knappast inlåta sig på än att börja rödja en skogsfarm i Washington. Skogen der är icke lik någonting i den vägen som invandraren från Europa förut sett. Träden äro så oerhördt väldiga, deras stubbar och rötter så svåra att rödja bort och snåren så ogenomträngligt täta öfverallt mellan stammarna, att den som förut icke sett sådan skog knappast kan förstå huru det alls är möjligt att någonsin åstadkomma odlingsbar jord af mark der den växer. Det kräfver en dugtig karl för att på ett år rödja och rensa så mycket som ett tunnland, då han samtidigt skall sköta andra göromål på sitt nybygge, och den, som under sin lefnad der hinner klarera så mycket som ett tjugutal tunnland utan betald hjälp, han hör till de sällsynta undantagen. Visserligen är det sant att man icke behöfver alltför mycket jord i vestra Washington för att lefva och lefva godt ännu dertill, men icke förty lönar

CARL PETERSON, Perry, Dane Co., Wis., Box 3, skriver: Dr. Owen: Jag köpte ett No. 3 bälte af er förliden vinter. Det har varit mig till stor nytta, men jag önskar nu nya batterier. Mars 25, 1892.

det knappast mödan att börja sådant rödjiningsarbete så länge jord kan erhållas på lättare sätt.

Ännu finnas i aflägsnare trakter af vestra Washington en del floddalar, der ledig jord står att fås mot ganska lågt pris, och jord, som förut burit skog, kan också köpas. Stor areal behöfves, såsom sagdt, icke och penningar kan en dugtig arbetare alltid förtjena i skogarna och grufvorna så mycket att han kan lägga af tillräckligt för några få acres dem han sedermera småningom kan utvidga. Jorden der ute ger så goda skördar af allting, som blott icke kräfver alltför stor värme, att redan några få acres föda sin man och är han då villig att arbeta för andra derjemte så kan han nog småningom utvidga sitt jordbruk utan att sjelf gå till det oerhördt tunga och dryga arbetet med skogsödjning. Enligt Homestead-lagen kan nybyggaren nog upptaga jord i vestra Washington, men för att få sådan utan skog eller med mindre dylik måste han endera begifva sig mycket långt bort från de nu mest odlade trakterna eller också vara beredd att betala ett rätt bra pris. I förhållande till jordprisen i flera af de andra vestra staterna äro de i vestra Washington gällande betydligt höga, men tar man i betraktande hvad rödjandet af en farm i skogen kos ar samt den ofantliga rika afkastningen så äro prisen snarare under än öfver jordens verkliga värde. Jordbruk i denna del af staten lönar sig utmärkt och är derjemte, tack vare kl'matet och jordmånen, säkrare än troligen något annat jordbruk utan konstbevattning, men här galler det ännu mera än annorstädes att nybyggaren bör besitta något penningemedel, ifall han icke vill underkasta sig att vänta oproportionerligt lång tid för att få se frukterna af sitt arbete. Och derjemte galler det också för honom, här mera än i allmänhet, att lära sig känna förhållandena samt sätta sig in i sättet för åkerbruket på trakten, ifall han vill vara något så när säker om framgång.

All slags spannmål är föremål för framgångsrik odling i vestra Washington, utom majs, som endast alstras i mycket små mängder. Längst norrut är icke heller hvetet särdeles gifvande under år då regnmängden är ovanligt stor och värmen därför otillräcklig, men annars är hvetet det hufvudsakliga sådet. Råg, hafre och korn odlas likaledes, men

Sänd ett bref och få en katalog. Ni kan erhålla den på svenska, engelska eller tyska. Det är en angenäm och nyttig läsning och kan bringa er ovärderlig nytta.

allra mest lönande i vestra Washington ha humleodling samt dernä t od ing af t'motej och andra grässlåg visat sig vara. I en del af de dalarna, hvilka stracka sig ända ut till hafskusten är humleodlingen den så godt som uteslutande omhuldade grenen af åkerbruket och många äro de, som allenast derpå gjort sin förmögenhet. På de små farmer, man i allmänhet har i vestra Washington, odlas öfverhufvudtaget en större mångfald af jordbruksalster än hvad annars är fallet och detta gör naturligtvis jordbruket så mycket mera lönande, ty för alla sådana finnas goda afsättningsplatser i de många städerna längs kusten, med deras talrika arbetarebefolkning och stora sjöfart. Så t. ex. odlas på en del farmer ingenting annat än hö till afsalu, på andra uteslutande potäter och andra rotfrukter, medan ytterligare andra slagit sig helt och hållet på odling af bär och frukt o. s. v. Mejerirörelse bedrifves äfven på en del lägenheter, hufvudsakligen af svenskar, och på andra sådana idkas hufvudsakligen uppfödning af mjölk- och afvelsboskap. Det är som synes många skilda grenar af jordbruket, som omhuldas af vestra Washingtons farmare och för alla finnas goda tillfällen till försäljning af deras alster, medan samtidigt efterfrågan på jordbruksalster årligen stiger med tilltagandet af befolkningen i de snabbt framåtgående kuststäderna. Vi kunde nämna hundrade farmare, både svenskar, norrmän och finnar, hvilka i dessa nejder arbetat sig upp till aktningvärdt välstånd allenast genom jordbruk, och äro för vår del alldeles öfvertygade om att få trakter äfven i Amerika erbjuda nybyggaren så många fördelar som just denna stat — i synnerhet om han eger något kapital att börja med.

Tillfällen att samla ett så lant litet begynnelsekapital erbjuder Washington lyckligtvis också, hvarigenom nykomlingen ernär den dubbla förlägenheten att under några års arbete inom staten också lära sig känna allt, som kan vara af nöden för honom då han själv blir jordbrukare. De väldiga skogarna ha vi redan förut omnämnt och då dessa i allmänhet ligga inom skäligt afstånd från kusten är det lätt att förstå att skogsindustri af alla slag blifves i största skala. Här finnas mångfaldiga tillfällen till arbetsförtjenst och lättare är det för nordbor än för några andra att komma

A. P. DANBOM, Stanton, Iowa, skrifver 5 Juni 1891: Dr. Owen: När min hustru burit det bälte, som pastor Östling sände efter, upphörde den matthet, sömnlöshet och hjertklappning, hvaraf hon varit besvärad i 10 års tid....

sig till sådana, ty de äro långt f"re detta kända såsom de bästa skogsarbetare, som öfverhufvud stå att fås.

En annan stor industri, som också är stadd i rask uppblomstring samt årligen kräver allt flera arbetare, är brytningen af stenkol, hvaraf ofantliga massor af allra yppersta beskaffenhet förekomma i trakten närmast vesterom Cascade-berg n. Numera brytes ungefär en million tons kol per år i dessa nejder och exporteras i massor till San Francisco och andra orter längs Stilla-hafskusten, hvarjemte man torde kunna antaga att stenkol från Washington inom en icke alltför aflägsen framtid äfven kommer att skeppas till längre bort belägna orter. Äfven i kolgrufvorna arbeta en mängd nordbo och vid detta arbete likasom vid skogsarbetet äro arbetslönerna i allmänhet ganska höga.

Jerngrufvor finnas likaledes i stor utsträckning i dessa nejder och en del af dem bearbetas redan nu samt lemna ett utmärkt jern, hvarför man — då tillgången på både sten- och träkol också är riklig — lugnt kan antaga att jernindustrin i en framtid kommer att bli af stor betydelse i staten samt i sin mån bidraga till utvecklingen af det hela.

Och för att likasom sätta kronan på sitt verk beträffande alla de stora fördelar naturen skänkt Washington har hon försett staten med en rad af de ypperligaste hamnar någon sjöfarande kan önska sig. Det s. k. Puget Sound, som egentligen endast är en väldig hafsvik, sträcker sig många hundratal mil inåt landet, bildande en mängd smärre bugter med djupt vatten och sålunda utmärkt väl lämpade såsom hamnar. Detta är en ovärderlig fördel, ty sålunda kunna alla statens produkter med minsta möjliga besvär och kostnad föras ombord på fartyg i och för vidare transport. Redan nu är sjöfarten på Puget Sound mycket betydlig och den ökas för hvarje år lika hastigt som staten i allmänhet utvecklas, och huru stor den i en framtid kommer att bli, derom kan ännu ingen människa ge en tydlig föreställning. Men om det någonsin blir verklighet af planen att genom en kanal, gräfd genom någon del af Central Amerika, förena Atlantiska och Stilla hafven så finnes knappast någon gräns för utvecklingen af staten Washington, hvilken då finge betydligt mera än hälften kortare väg till New York och Europa för sin spanmål, sina skogs-

Owen's elektriska bälten kunna verkligen sägas vara civilisationens budb"rare. De hafva trängt till längre aflägsna delar än missionärer eller upptäcktsresande och de ha gjort nytta.

produkter, sitt jrn o. s. v. Denna stat är i alla händelser ett l f ande f a d land och blir ofvanantydnda möjligh t f rverkl gad, hvilket är tro g t n g, så finnes ingen annan tr kt på jor lotet som kun le erbjuda t llnarmelsevis så många f rdelar och utsigter som Washington.

De förnämsta stad rna i staten äro för närvarande: i östra delen Spokane Falls, eller, såsom orten numera benämnes, Spokane, hvilken l'g, er v d floden af samma namn på en plats der denna bil lar ett völd'gt vattenfall, eller rät-tare en r"cka af vattenfall, erbjude en storartad och billig k aft för alleh an la fabr'ksanl'ggningar. Staden Spokane b f nner s'g på grund af detta gynnsamma läge samt såsom hufvulo ten i östra Washingtons vidsträckta och r'ka hvetedistrikt, i raskt uppåtgående och kommer utan allt tvifvel att utveckla sig t'll den troligen viktigaste orten i denna del af Förenta Staterna. En hel del nordbor ha slagit sig ned såväl i sjelfva staden som i dess omnejd och tyckas i allmänhet stå s'g godt.

I mellersta Washington finnas inga städer af synnerlig betydenhet. De vigt'gaste ha vi tidigare uppknat, men i vestra delen af staten finnas i stället åtskilliga mycket betydande orter, bland hvilka de förnämsta äro städerna Seattle och Tacoma, hvardera med omkring fyratiotusen innevånare. I båda hafva hopar af nordbor slagit sig ned både såsom arbetare, så om näringsidkare och såsom affärs-män och svårt torde det vara att afgöra hvilken af de båda snabbt uppvuxna städerna har en större framtid för sig. Båda ligga vid Puget Sound och utgöra ypperliga hamnar, båda äro hufvudorter för en storartad såg'ndustri och båda bedrifva en mycket betydande handel, hvarjemte i bådas närhet finnas b"rdiga trakter stadda i rask uppblostring äfven de.

Utom Seattle och Tacoma finnas många smärre s äder utmed stränderna af Puget Sound och alla, utan nästan något und ntag, hafva mycket goda utsigter f'r framtiden. S grörelse o h i en del af dem fiske utgöra hufvudnärin-garna, hvar' n te flera af dem äro belägna i trakter, som lofva mycket f'r fr m iden beträffande utveckling i åker-bruk, b skapsskötsel o. s. v. Fisket längs vissa delar af kus en samt i några af Washingtons floder är visst en af de

Orosi, California, 31 Aug. 1891.

Dr. Owen: Det bälte jag fatt för min hustru är till hennes fullaste belatenhet. Hon känner sig friskare och starkare nu, än sedan hon var barn.....

Högaktningsfullt,

J. M. SWANSON.

nya de näringarna i den nya staten, men på samma gång också en, som företer mycket lofvande framtidsutsikter.

På grund af hvad vi ofvan sagt kunna vi förtä vårt omdöme att staten Washington i detta nu erbjuder flera utsikter för i Amerika vistande nordbor, likasom för nykomlingar från Europa, än någon annan stat, då man tar alla omständigheter i betraktande. I synnerhet arbetaren, som först måste spara ihop nödiga medel för att begynna en verksamhet för egen räkning, finner i denna stat flera tillfällen än annanstädes att inom sjelfva den trakt der han ämnar slå sig ned arbeta ihop sitt begynnelsekapital, hvilket är en ovärderlig fördel. Dertill kommer att han litet hvarstades kan träffa på landsmän, hvilka väl i allmänhet torde vara benägna att åtminstone hjälpa honom med ett godt råd, och slutligen är han icke inskränkt i sitt val af arbete och blifvande verksamhet, utan har tillfälle att egna sig åt hvilken som helst af många olika sysselsättningar och affärer.

I många fall torde väl resans längd och dyrhet ställa hinder i vägen för nykomlingen att utan vidare begifva sig dit ut till det nyaste framtidslandet i Amerika, men just därför är det heller ingen fara för att rusningen till Washington plötsligt skall bli så stark att arbetslönerna pressas ner och tillfällena för nybyggare att skaffa sig god jord till billigt pris skola bli slut. För många år framåt komma nog utsigterna der borta att vara lika goda som nu, ja, kanske till och med att bli bättre.

OREGON.

Staten Oregon, som i norr gränsar till Washington, i öster till Idaho, i söder till California samt i vester till Stilla hafvet, upptar en areal af 94,500 kvadratmil. Det vigtigaste af dess historia ha vi i det föregående, på tal om Washington, meddelat och äfven i många andra afseenden gäller om Oregon nästan detsamma, som sagts om dess nordliga granne. I folkmängd stå de båda staterna för närvarande rätt nära hvarandra, ehuru Washington redan hunnit förbi Oregon och numera på det hela taget är stadigt i

Läs på annan sida i denna bok, hvad som stod att läsa i Svenska Amerikanaren för den 7 April 1892. Denna är den mest spridda och bäst redigerade svensk-amerikanska tidning och tillåter sig ej rekommendera en affär, om hvars tillitsfullhet den ej är öfvertygad.

raskare utveckling än den äldre systerstaten. Detta har dock inträffat först på de senaste åren, ty Oregons odling och bebyggande begynte långt tidigare än Washingtons och gick stadigt framåt, medan längre norrut endast en och annan nybyggare slog sig ned.

Det första orlnade amerikanska nybygget inom den nuvarande staten Oregon anlades af personer utsända af Boston-köpmän vid Columbia-flodens mynning och uppkallades efter en af delegarne i det handelsbolag, som dessa köpmän bildat, med namnet Astoria. Odlingen spred sig sedan längs Columbia-floden och hufvudsakligast längs den i denna utfallande Willamette-floden, hvars dal redan tidigt blef uppmärksammas för sin ofantligt bördiga jordmån. Flera andra floddalar i västra delen af Oregon blefvo sedan så småningom upptagna af nybyggare och i samma mån som berättelserna om det nya territoriets fruktbarhet och milda klimat nådde de östra staterna tilltog invandringen till Oregon. Ett afbräck led denna genom rusningen till Californien efter det guld år 1848 blifvit funnet på många ställen i denna stat och äfven de långvariga samt blodiga indiankrigen gjorde sitt till att för en tid minska antalet af nybyggare, som sökte sig till Oregon. Men indianerna blefvo småningom tvungna att underkasta sig de hvite och guldfebern lade sig och då blef det nya territoriet, hvars stora naturliga tillgångar under tiden hunnit bli allt mera kända, åter föremål för en stadig inandring af folk, som icke kom för att genom gulddletning i en hast skrapa ihop rikedom, utan för att genom odling af jorden och tillgodogörande af andra naturens skatter förvärfva sig ett långsammare, men i stället så mycket säkrare välstånd.

Samtidigt med uppblomstringen i de nya trakterna utvecklade sig en annan för Oregon egendomlig näring till densamma nu öfverträffar hvarje annan sådan på jorden, nämligen laxfisket i Columbia-floden. Hvarje sommar stiger laxen i oerhörda massor upp i denna flod för att begifva sig till sina lekplatser vid dess öfre lopp och redan den ursprungliga indianbefolkningen förstod att tillgodogöra sig denna rika tillgång på föda. De hvite icke allenast fiskade för egen räkning, utan begynte redan tidigt också försälja fisk till andra trakter och i samma mån som förbindelserna

Ogden, Utah, 21 Mars 1892.

Dr. A. Owen: Jag har köpt ett mansbälte No. 4 af Eder och det har gjort mig stor nytta. Jag önskar nu nya batterier.

Eder tillgifne vän,

Box 312.

J. ELMGREN.

med den öfriga världen bl fvit snabbare, bill'gare och bättre har också fiskerinäringen i Oregon uppbloms rat så att i detta nu tiotusental personer hafva sin utesl nde bergning deraf. Bland dessa finnas så många nordbor att t. ex. svenska talande finnar bildat hela samhällen på ett par olika platser längs floden och de äro ändå färre ti antalet än svenskarne och norrmännen i Oregon. Det kan därför vara skäl att orda något vidlyftigare om dessa fiskeri r.

Förut bedrefs laxfisket hela året om i Columbia-floden och de af dess bifloder, i hvilka laxen stiger, men numera är den lagl'ga fisketiden in kränkt till tiden från den 1 April till och med den 31 Juli och äfven und r denna t'd är intet fiske tillåtet på Söndagarna för att sålunda gifva hel t en del af fisken tillfälle att uppnå lekplatserna. Det största antalet lax fångas i närheten af flodmynningen af fiskare, som begagna båtar och nät, och dessa fiskare äro så godt som alla endera nordbor eller italienare. Många af dem ega sina båtar, hvilka, jemte uppsättn'ng af nät, äro värda omkring fyrahundra dollars stycket samt skötas af två män, medan andra begagna b tar t'l höriga de st a konserve-ringshusen. Dessa göra i så fall ett afdrag af fyrat'o procent på priset för fisken, hvilken alltid betalas per stycke. Inga mindre fiskar än sådana som väga tio pounds emottagas, men dessa äro också så pass s'llsynta a t m delvigten för de fångade laxarna uppgår till tjugu à trettio pounds, medan några till och med väga dubbelt så mycket.

Längre uppåt floden bedrifves fisket på andra sätt, hvaribland stående nät och notdragning äro de viktigaste. Inalles fångas ett par millioner laxar eller mera hvarje år i Columbia och dess bifloder. Största delen af d nna oerhör la massa fisk inlägges i lufttäta bleckburkar och försändes t'll alla delar af världen, medan en del förpackas i is och skickas till de östra staterna och ännu en annan del tillvaratages genom rökning, hvarförutom naturligtvis en betydlig mängd användes i färskt tillstånd af befolkningen i Oregon. Utom lax fångas numera äfven stör i betydl'g mängd i mynningen af Columbia-floden och derjemte en del h fsfisk af olika slag. Ännu hafva icke dessa andra fiskeri r nått någon synnerlig utveckling, men det lder alls intet tvifvel att t. ex. fångsten af sill, hvilken i m'ngd förekommer

Till New Zealand, Australia, sl'ckas t d' letta skrives, en sändning bälten. De ga nu längre in i civilisationen och kunna med rätta sägas vara civila i nens budbärare.

längs Oregons och Washingtons kuster, i en framtid kommer att bli en mycket viktig inkomstkälla.

En annan industri, hvilken i synnerhet tidigare i hög grad bidragit till utvecklingen af Oregonboares välfärd, är timmerindustrin, ty Oregon likasom Washington är till sin vestra del framför allt ett skogsland. Cascade-bergen fortsätts söderut genom Oregon och äga der i allmänhet samma karakter som längre norrut. Långt innan Washingtons skogstillgångar ännu voro anlitade hade sågindustrin nått stor utveckling i Oregon och många af staden Portland's millionärer hafva skogarna att tacka för åtminstone grundplåten till sina rikedomar. Och denna industri har ännu på långt när icke sagt sitt sista ord, tvärtom. Enligt all sannolikhet kommer sågindustrin såväl i Oregon som i Washington ännu att bli betydligt mycket större och mera inkomstbringande än i detta nu.

Äfven metaller eger Oregon i flera af sina berg, ehuru ännu föga annat än guld- och silfvermalmer blifvit föremål för bearbetning i större skala. Guld finnes på flera ställen och åtskilliga grufvor ha på senare tider blifvit öppnade samt bearbetas med god vinst. Koppar har också upptäckts, men någon koppargrufdrift att tala om pågår ej, nästan likaså litet som brytning af jernmalm. Endast ett enda jernmalm-distrikt i staten bearbetas i nämnvärd utsträckning och knappast heller mera än ett stenkolsfält, ehuru brytning i mindre skala äfven på andra platser torde pågå. Alla dessa industrier lofva emellertid en större utveckling i en snar framtid.

Tillsviðare är det dock jordbruket, som utgör hufvudnäringen i Oregon. Utbytet deraf uppgår i värde till inemot dubbelt så mycket som alstren af alla de öfriga industrierna tillsammans och dock har denna näringsgren ännu icke på långt när utvecklats till sin fulla utsträckning. Äfven i Oregon äro de särskilda delarna af staten, från öster till vester räknadt, i högst olika grad lämpliga för åkerbruk. Längst i öster, längs sju östra gränsen flyter en större flod, Snake River, i hvars dal jordbruk med framgång kan bedrivas och likaså i flera af de dalsänkor, genom hvilka Snakeflodens tillflöden rinna; men dessa nejder äro ytterst ödsliga och sakna till största delen lämpliga sam-

Kewanee, Ill., 13 Maj 1891.

Dr. Owen: Sedan jag fick mitt bälte, ha två personer lånat det på försök och de äro fullt öfvertygade om dess goda egenskaper. Sjelf är jag så fullkomligt botad, att jag ej nog kan prisa edert underbara bälte.

Högaktningsfullt,

Box 30.

C. A. LÖFQVIST.

färdselmedel, hvarjemte den rådande torkan är så stark att jordbruk utan öfvervattning alls icke är tänkbart. För boskapsskötsel lämpa sig deremot vida trakter i denna del af staten mycket väl, tack vare det öfverallt förekommande, bördiga och särdeles näringsrika "bunch"-gräset.

Närmast denna östra del kommer en vidsträckt nejd, rackande vesterut ända till foten af Cascade-bergskedjan, samt bildande till sin sydliga och största del så godt som en fullständigt öken. De floder och bäkar, som förekomma inom detta område, flyta icke ut i hafvet utan rinna samman i små sjöar utan något utlopp. Dessa sjöar hafva derför i allmänhet saltigt och alkaliskt vatten, odugligt som dryck för både människor och djur, och jorden, som ligger af evig torka, frambringar stort ingenting annat än "sage"-buskar, hvars användbarhet är ungefär lika ringa som det saltiga vattnets. Det är en ogästvänlig nejd, der ingen odling och ingen civilisation kunna trifvas. Först längre mot norr, der denna centrala del af Oregon vattnas af flera bifloder till Columbia-floden, blir densamma lämpligare för odling, åtminstone i närheten af floderna, der vatten kan erhållas för öfvervattningsändamål, ty den förstörande torkan omöjliggör äfven här allt annat jordbruk. Men der vatten finnes att tillgå kunna utomordentligt yppiga grödor frambringas, ty i och för sig själf är jordmånen utomordentligt rik. Hela mellersta Oregon visar tydliga spår af att fordom ha varit utsatt för vulkaniska krafter och dess jordmån består derför till allra största delen af förvitrade stenar, hvilket med andra ord vill säga att densamma är mycket rik på alla sådana ämnen som växter behöfva för sin näring. Det är endast vatten som fattas för att bringa dessa näringsämnen i sådant tillstånd att de kunna tillgodogöras af växterna.

Floddalarna i östra Oregon äro i allmänhet skogbevuxna närmast vattendragen och i bergstrakterna förekommer tillfälligt af olika slag rikligt. I synnerhet gäller detta om Cascade-bergen, hvilka bilda gränsen mellan mellersta och västra Washington. Redan på deras östra sluttningar, der regnfallet ännu är för litet för att gynna utvecklingen af jordbruket annat än i närheten af vattendragen, förekommer skog temligen ymnigt och så snart man öfver-

Intyg på intyg af mangel gång rent af hj rtrörande slag insändas dagligen till Dr. Owen till tack för den verkan bältena göra. Kunna våra efterapande konkurrenser säga så?

skridit deras högsta kam vidtar en skogsregion nästan i ka storartad som den i vestra delen af Washington, ehuru i ke betäckande i ka stor jordareal. Alla de fuktiga hafsvindarna tyckas uppfångas af Cascade-bergen, förtätas och förvandlas till regn, hvilket gör all växtlighet i hela området mellan dessa berg och kusten så yppig. Denna del af staten är den bäst odlade och mest befolkade och der står jordbruket mycket högt samt afkastar deskördar, hvilka gjort Oregon känt såsom en för farmare särskildt gynnsam stat.

Floddalarna voro äfven i Oregon de trakter, som först bragtes under odling, och äro ännu de tätast befolkade nejderna i staten. I främsta rummet är det Willamette-flodens dal, som dragit jordbrukare till sig, och ännu i dag bor ungefär tredjedelen af Oregons hela befolkning längs denna flods stränder. En särdeles bördig och lätt arbetad jord, utan svåra skog, men tillräckligt trädbevuxen för alla farmarens behof, tillräcklig nederbörd och ett mildt klimat äro de utmärkande dragen hos denna nejd, der alla jordens alster, som öfverhufvud i ett tempererat klimat kunna odlas, frambringas i ymnighet och af sällsynt god beskaffenhet. Hvetet är hufvudsädet, majs odlas egentligen endast för eget behof och derjemte korn, hafre, lin och alla slags rotfrukter samt grönsaker. I synnerhet rotfrukter och grönsaker samt trädfrukter nå i vestra Oregon en utveckling som i få andra trakter på jorden och detta gör att en mycket liten jordareal behöfves för en farm. Fordom var emellertid statens regering särdeles frukost med jord så att enhvar ny byggare erhöi 640 acres gratis och följden deraf är att ännu stora sträckor ouppodlad jord finnas att tillgå, men då denna innehas af kapitalister, som spekulera på dess stigande i värde, är det icke möjligt för andra än sådana, som hafva rätt god tillgång på kontanter, att numera bli jordegare i Willamette-dalen eller andra trakter af vestra Oregon, der de gynnsammaste vilkor för jordbrukare äro rådande. Men den, som vill resa till Oregon för att bli farmare och dervid inte skyr arbete, kan ganska säkert inom ett par, tre år spara ihop tillräckligt för att köpa sig en liten jordbit att börja med, och sedan beror det nog i främsta rummet på honom sjelf och hans arbetsför-

AMERIKA.

18

Gowie, Iowa, 8 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Det elektriska bälte jag köpte Oktober förlidet år har varit till stor belåtenhet och 4 eller 5 bälten ha blifvit köpta från er härifrån på min rekommendation.

Högaktningsfullt,

A. FILOREN.

måga om han kommer till välstånd eller i ke, ty under gynnsammare förhållanden kan han knäp t någonstads arbete. Jorden står visst i skäligen högt pris, emförd med sådan i flera andra stater, men den afkastning den skänker i vestra Oregons fruktbara dalar är också så mycket större än i andra trakter att man gerna kan betala något mera.

Nästan detsamma som om Willamette-dalen kan sägas om flera andra sådana nejdr. Några af dem äro icke fullt lika god jordmån, åtminstone icke öfverallt, andra äro mera skogbevuxna och på grund deraf svårare odlingsbara, men i alla vestra Oregons floddalar finnas massor af ypperlig odlingsbar jord och i alla råder ett särdeles gynnsamt klimat, hvarjemte största delen af dem äro goda samfärdsmedel till afsättningsorter för allehanda jordbruket. De i början af detta kapitel omnämnda olika industrierna erbjuda många olikartade tillfällen till god arbetsförtjenst och alla utan undantag äro stadda i så raskt framåtskridande att man icke i hast behöfver befara något öfverflöd på arbetare, hvarför äfven hvarje duglig soldat kan arbeta ihop sitt begynnelsekapital inom själfva den trakt, der han sedermera ämnar slå sig ned såsom jordbrukare. Hundratala farmer, egda af nordbor, finnas i detta nu i staten Oregon, hvilkas innehafvare börjat just på ofvanantydde sätt, och många af dem ha hunnit till en akningsvärd grad af välstånd, en del till och med till hvad man i Europa skulle benämna rikedom.

Den förnämsta staden i Oregon är Portland, som ligger på båda sidor om Willamette-floden, tolf mil söder om dens utlopp i Columbia. Staden räknar sin första uppköms från år 1843, men först på femtiotalet, sedan upptäckt af guld lockat stora folkmassor till California, begynte Portland ernå större betydelse såsom utskeppningsort för allehanda lifsmedel, hvaraf California själf då ännu icke producerade stort någonting alls. Sedermera har staden gått jemnt framåt, om man undantar ett par svåra affärskriser, och är nu med sina sextio- å sjuttiotusen inneånare den mest betydande staden på Stillahafskusten, näst San Francisco. Ända till Portland kunna ocean-fartyg komma längs Columbia-floden, hvarför staden också bibehållit sin plats såsom Oregons förnämsta utskeppnings- och handels-

Läs i vår katalog, hvad "Svenska Tribunen" i Chicago säger om oss. Dess yttrande bör vara öfvertygande, enär tidningen länge varit den mest framstående och palitliga svenska tidning i Amerika.

stad. Under de allra sista åren har dess utveckling varit ofantligt snabb och troligt är att Portland ännu under åtskilliga år kommer att tillväxa med samma raska fart.

Näst Portland är Baker City, i östligaste delen af staten, endast femtio mil från gränsen mot Idaho, den raskast framåtgående staden i Oregon. Baker City är enda till några få år gammal såsom stad, men har nått en aktningensvärldständpunkt, både i folkmängd och i rikedom, på grund af den jämförelsevis rika tillgången på ädla metaller i dess omnejd. På samma gång har man i Powder-flodens dal, der Baker City ligger, begynt drifva jordbruk i allt större skala, mest i kvälmellöfvervalet, och har funnit att sådant betalar sig utmärkt, tack vare den lätta och lönande afsättningen för alla jordbruksalster i grufdistriktet.

Astoria, vid Columbia-flodens mynning, är den äldsta af Oregons städer, anlagd redan år 1811 och ända sedan dess hufvudorten för statens fiskerinäring. Icke mindre än ett tjugutal fiskkonserveringsanstalter finnas i Astoria och dessa utsända årligen konserverad lax till ett värde af tre miljoner dollars.

Oregon City, belägen vid de vattenfall Willamette-floden bildar, Salem, som är statens hufvudstad, Albany, Corvallis, Eugene City, The Dalles, Pendleton o. s. v. äro alla städer af en viss betydelse och alla stadda i rätt snabb utveckling, erbjudande mångfaldiga tillfällen till arbetsförtjenst för raskt och dugligt folk.

Oregon, som numera eger en befolkning af något öfver trehundra tusen personer samt sedan år 1859 varit en själfständig stat, hämmades under långa tider i sin utveckling genom de ytterligt förbittrade indiankrigen, i hvilka hufvudsakligast Modoc-indianerna utmärkte sig för sin tapperhet och sitt hat mot de hvita. Numera finnas i staten endast några få tusental rödskinn kvar och dessa vistas på s. k. reservationer, landsträckor som blifvit undantagna från odling och bebyggande för deras räkning. Militärposter vaka inom hvarje reservation öfver ordningens upprätthållande, hvarför ingenting mera är att befara från de fåtaliga indianernas sida.

Flera jernvägsbolag äga ännu stora sträckor jord i Oregon och sälja densamma för rätt billigt pris, deraf en

Gladstone, Mich., 30 Maj 1891.

Dr. Owen: Sistlidne April led jag af häfiga smärtor i hufvudet, troligen neuralgi. Inga doktorer hjälpte. Jag försökte ert bälte; det lyckades öfver all förväntan.

Högaktningfullt,

Box 102.

JOHN ERICKSON.

hel del jord i östligaste delen af staten, der jordbruk med öfvervattning, såsom redan nämndes, nu håller på att alltmera sprida sig. I vestra Oregon åter finnes bill'g jord att tillgå egentligen endast i en del floddalar längt u e vid kusten. Jordmånen der är visst ypperlig och klimatet mycket gynnsamt, men dessa smärre dalsänkor äro mycket svårt tillgängliga, sakna jernvägsförbindelser, hvilka icke heller inom närmaste framtid torde komma att utsträckas till dem, samt ega heller icke lämpliga hamnar och tilläggstillfällen för fartyg, hvarför de icke kunna rekommenderas såsom lämpliga nejder för nybyggare. Hvilka delar af staten vi anse bäst lämpa sig för sådana, torde framgå ur det förut sagda, på grund hvaraf vi också hysa den öfvertygelsen att staten Oregon ännu har en stor framtid att förvänta.

IDAHO.

Idaho är en af de vildaste, minst befolkade och minst kända af de nordvestra staterna. Sträckande sig från Nevada och Utah i söder mellan staterna Wyoming och Montana i öster samt Oregon och Washington i vester ända till gränsen af britiska Columbia i norr omfattar Idaho mellan åttio- och nittiotusen qvadratmil jord, men eger en mycket fåtalig befolkning af i medeltal ungefär en person per qvadratmil.

Längst i norr eger Idaho en del rätt fruktbar jord och en mycket omväxlande natur, höga berg, klädda med rik skogsvegetation, vackra, fiskrika sjöar och mellan bergen och kullarna dalsänkor med god jordmån och ett mildt klimat, påverkad af den varma Stillahafsvinden. Ända till de par sista åren voro indianerna i ostörd besittning af denna del af staten, men numera pågår en rätt liflig invandring till dessa trakter, der jordbruk synes löna sig bra och alla i nordliga länder brukliga sådesväxter trivas ypperligt. Om icke några alldeles särskilda motgångar drabba de första nybyggarna, som nu slagit sig ned der borta i ödemarken, är det mycket troligt att denna del af Idaho inom några få år kommer att bli den kanske tätast befolkade och bäst

Då bälten sändas till Sverige, betala vi frakten, då full betalning för bältet insändes. Tullen varierar från kr. 2.50 till kr. 5.00.

Tull för bälten till Sverige öfverstiger ej kr 5.00 och i vissa fall hafva tulltjenstemännen endast fordrat kr. 2.50, ibland ingenting.

odlade delen deraf, ty ännu så länge står jord der att fås på de bästa möjliga villkor och afståndet till jernväg är heller icke så alltför stort. Derjemte har äfven grufindustrien just i samma trakter begynt röna mera uppmärksamhet så att afsättningsorter för jordbruket uppstå i samma mån som detta utvecklas.

Grufindustrin är det för öfrigt som gjort Idaho till hvad det är och betingat dess börjande utveckling. Ända till år 1863 utgjorde den nuvarande staten en del af Oregon, men blef då afsöndradt såsom ett särskildt territorium och kort derpå begynte man komma underfund med att Idahos berg innehöllo betydliga mängder guld, silfver, koppar och bly och mera behöfdes inte för att locka folk till de ogästvänliga ödemarkerna. Under de tjugufem åren från och med 1864 till och med 1889 frambragte Idahos grufvor metaller till ett värde af öfver etthundra femtiosju millioner dollars och derunder steg dess befolkningssiffra till öfver åttiotusen så att kongressen fann sig föranlåten att bevilja territoriets anhållan att bli upptaget såsom stat i Unionen, i hvilken Idaho inträdde år 1890.

På senare tider ha till någon del äfven de rika skogstillgångarna i vissa af Idahos bergstrakter begynt tillgodogöras och samtidigt har boskapsuppfödning i mellersta delarna af staten begynt taga fart. Ungefär tjugutretusen kvadratmil af Idahos hela område anses vara tjenliga för boskapsskötsel, medan fyratiotusen kvadratmil utgöras af berg och skogsmarker samt något öfver tjugutusen kvadratmil af verklig ödemark, der ingenting kan trifvas och lefva utom den s. k. sagebusken, skallerormar och präriehundar. I allra sydligaste delen af Idaho, närmast gränsen till Utah, ha under de senare åren mormoner bosatt sig längs floderna, dem de användt för öfvervattning af jorden, som sålunda tvungits att lemna dem rika skördar. Endast i vissa delar af bergstrakterna, der nederbörden är rikare, och i det redan förut nämnda nordligaste distriktet lönar sig jordbruk utan bevattning, men i öfriga delar af staten är sådan nödvändig för frambringande af skördar.

Af villebråd har den fordom i ofantliga massor förekommande buffeln blifvit totalt utrotad och elgen likaså, men wapiti- och andra hjortslag, björnar af flera arter, antiloper

Menominee, Wis., 15 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Jag är förvissad om, att det bälte, jag köpte af er för 7 månader sedan, är bättre än alla mediciner en läkare eller apotekare har till sitt förfogande.

Högaktningsfullt

708 Stephenson Ave.

FRANK LARSON.

i mängd samt f. gelvildt af olika slag förekomma ännu temligen rikligt, i synnerhet i bergen, hvarför ock å Idaho i vissa delar är ett verkligt paradys för jägaren. Af indianer förekomma ännu omkring sextusen inom staten, de flesta af dem bosatta på bestämda reservationer, men en del ströfvan le omkring i smärre band, som lifnära sig hufvudsakligen med jagt och fiske.

De förnämsta städerna heta Malade, Boisé, som är statens hufvudstad, Idaho, Puenavista och Silver City, men de äro små, obetydliga städer allesamman, beroende för sin existens på en eller flera grufvor i närheten. Såsom en egendomlighet för Idaho bör anmärkas att staten är en af dem, som antagit lagen om en åtta timmars normal arbetsdag, det önskningsmål, mot hvilket arbetarne öfverallt i världen i våra dagar sträfva, men hvilket det troligen kommer att kosta dem mycken möda och många strider att få öfverallt genomfördt.

För invandrare från Europa erbjuder Idaho i allmänhet icke alltför stora lockelser. Dugliga grufarbetare kunna finna sin utkomst der blott icke alltför många sådana strömma till, ty arbetsfältet för sådana är sjelffallet begränsadt, och driftiga jordbrukare samt skogsarbetare kunna likaså slå sig bra ut. Jord står på många håll ännu till buds enligt homestead lagen eller att köpas för billigt pris och på lätta villkor af jernvägsbolagen, som äga milliontals acres inom staten. Många, ja, de flesta trakter äfven i norra delen af Idaho äro ännu fullständiga ödemarker, der nybyggaren mås vara beredd att till en början föra ett ensligt lif, men långt innan hans arbetstid är förbi kan han räkna på att odlingen växer fram till honom och på nytt bringar honom i beröring med menniskor. Och då detta inträffar blir också med en gång allt det arbete han lagt ned på sin farm förvandladt till ett kapital, som hvilken dag som helst kan realiseras, ifall han icke föredrar att sjelf i lugn och ro njuta frukterna deraf och bevitna huru den forna ödemarken småningom växer upp till en civiliserad bygd.

Äfven längre söderut inom staten Idaho finnas massor af oupptagen jord i de distrikt, der öfvervattning är nödvändig, men äfven der ligger den lättast åtkomliga och billigaste jorden långt från samfärdseln, såsom naturligtvis

S. O. JOHNSON, Galesburg, Ill., Box 510, skrifver 17 Maj 1891: Jag har varit sjuk öfver ett ars tid. Jag sökte doktorer, men ingenting hjälpte, förrän jag fick bätet.

Då detta nedskrifves, ha vi just levererat var första större order till Kaplandet. Vi veta, att den kommer att följas af flere. Vi äro säkra på vara bälten.

öfverallt är fal et i våra dagar. De mest önskvärda platserna äro alla besatta och de sist anl"nda få därför lof att söka sig langre bort.

. WYOMING.

Mellan Utah, Idaho och Montana i vester, Montana i norr Dakota och Nebraska i öster samt Colorado och en del af Utah i söder ligger staten Wyoming, som i Juli 1890 blef införlifvad med Unionen. Det är ett väldigt område af icke mindre än 97,800 qvadratmil Wyoming upptar, men dess folkmängd är ännu mindre än den i Idaho och stiger icke till n er än något öfver sextiotusen personer. Den nya staten är till hela sin utsträckning ett bergland, hvars lägsta del ligger icke mycket lägre än femtusen fot öfver hafsytan, medan den högsta ligger dubbelt så högt och en del bergstisar resa sig ända till trettontusen fot öfver hafvet. Mellan de olika bergformat'onerna ligga högslätter, hvilka åt öster sluta ned mot de stora prärierna och norrut lemna plats för det vildt brutna berglandet närmast Montanas gräns och inom det område, som blifvit undantaget för den s. k. Yellowstone-nationalparken.

Pedan af denna ofullständiga antydan om Wyomings natur kan läsaren sluta sig till att denna stat i allmänhet icke lämpar sig för ordnad åkerbruk, något som äfven dess ofantligt torra klimat förbjuder. Endast i bergstrakterna, der de många vattendragen erbjuda tillfälle till öfvervattning af jorden, lönar sig jordbruk, men så torrt är klimatet och så starkt är till följd deraf vattnets afdunstning att många af de floder, hvilka året rundt i sitt öfre lopp genom de egentliga bergstrakterna föra tillräckligt vatten, så snart de komma ut på högslätterna torka ut alltmera tills de under sommaren icke innehålla något vatten alls. I hela östra delen af staten är den åt vester sig höjande marken bevuxen med gräs, men saknar skog. Längre vesterut vidtar en region, der intet annat i växtväg träffes än den s. k. sagebusken, som är till ingen nytta för något lefvande väsen, och först i bergstrakterna begynner skogsvegetationen, hvilken der ställvis till och med är ganska riklig.

J. A. SJÖBLOM, Altamont, Florida, skrifver den 1 Okt. 1891. Jag kan ej längre underlata att frambära min tack-samhet för den hje på bältet gifvit mig.....

MAT. SALIN skrifver den 7 Sept. 1891 från Silver Plume: Ert bälte är den bästa och billigaste medicin, som en fattig arbetare kan förskaffa sig.

I östra delen af staten,likasom i de angränsande delarna af Nebraska och South Dakota, bedrifves en rätt storartad boskapsskötsel, hvilken betalat sig alldeles utmärkt bra och varit grunden till mera än en stor amerikansk förmögenhet. Den rikliga naturliga gräsväxten och det torra klimatet, som gör att snöfallet under vintrarna sällan är tillräckligt starkt för att hindra boskapen att finna sin föda, ha i alldeles utomordentlig grad gynnat utvecklingen af boskapsuppfödandet så att denna näring i sjelfva verket i Wyoming blifvit mera storartad än i någon annan stat, då folkmängdsförhållandena tagas i betraktande.

Utom boskapsskötseln har grufvindustrin i Wyoming en viss betydelse. Guld- och silfvergrufvor bearbetas i olika delar af staten, ehuru i allmänhet icke i synnerligt stor skala, men kolgrufvor finnas på flera orter af allra bästa slag och af såsom det synes outtömlig rikedom. Först på de sista åren har en ringa utveckling af jordbruk med öfvervattning begynt och då jorden visat sig särdeles bördig är det temligen säkert att inom en icke så alltför aflägsen framtid all jord, som kan komma i fråga att bevattnas, kommer att bringas under odling, ty i Wyoming likasom öfverallt der detta brukningssätt blifvit försökt har det visat sig vara det säkraste och därför i längden mest lönande af alla jordbruksmetoder. I allmänhet känna jordbrukarne från Norden ännu alldeles för litet till detta slags jordbruk och äro därför böjda för att öfverskatta svårigheterna dervid samt undvika alla sådana trakter der de höra att anläggningen af vattenledningar för bevattning af åkerjorden är af nöden. Men om de såge huru enkla dessa vattenledningar i sjelfva verket äro och visste hvilka skördar jorden är i stånd att afkasta i de trakter, der öfvervattningen erfordras, så är det troligt att de snart nog skulle företradesvis söka erhålla sådan jord. Vanligen består vattenledningen af endast ett dike, som gräfvdes gemensamt af en hel del jordegare och från hvilket smärre diken eller rännor ledas in till hvars och ens fält. Då diket kommer till någon fördjupning i marken, någon liten dalsänka eller dylikt, föresdetsamma deröfver medelst en träränna, hvarvid iakttages att sluttningen blir lika som hos den öfriga delen af diket och denna sluttning göres aldrig större än hvad som nöd-

Våra bälten användas nu vid vice-konungens af Indien hof och, de som så önska, kunna å vårt kontor se synnerligen smickrande bref derifrån:

Vi betala frakt för bälten till Sverige. Tull får emottaga gären sjelf betala. Den har hittills varit emellan kr. 2.50 och kr. 5.00. Se vidare var katalog.

vändigt behöfves för vattnets fall. Många tiotusental acres jord i olika delar af Förenta Staterna bevattnas redan nu på detta sätt och för hvart år som går eröfras nya ödemarker genom bevattning åt odlingen. Men dermed vilja vi icke hafva sagdt att Wyoming vore den lämpligaste trakten ens för dem, som vilja slå sig på detta slags jordbruk. I många andra stater finnas oerhörda sträckor sådan jord, såsom vi i det föregående påpekat, och i en del af dem ha stora bolag tagit bevattningsaffären om händer. Dessa bolag ha köpt in ofantliga sträckor af den torra, ofruktbara jorden, ha anlagt hela kanalsystem för att leda vatten till sina possessioner och sälja sedan ut jorden i mindre lotter åt farmare, hvilka på samma gång förvärfva rättigheten att använda bevattningskanalerna i den utsträckning deras jord fordrar.

Äfven i Wyoming ha under senaste tid åtminstone ett par sådana affärer satts i gång så att farmare med helst något rörelsekapital der kunna erhålla både jord och vatten, till pris, hvilka måste anses låga då man tager i betraktande huru rika och säkra skördar sådan jord afkastar. Men för den, som icke har något begynnelsekapital, lönar det sig inte att begifva sig till Wyoming, ty tillfällena till arbetsförtjenst för dem, som förut måste spara ihop sin grundplåt, äro der mycket fåtaliga.

COLORADO.

Colorado är en annan af de egentliga bergsstaterna, ehuru dess östra och västra delar bestå af väldiga höglänter, hvilka småningom stiga allt högre tills de öfvergå i de kullformationer, hvilka ligga närmast bergen. Fordom be-tecknades hela det område, der Colorado och flera af dess grannstater ligga, med ett gemensamt namn såsom den "stora amerikanska öknen", om hvilken man noga taget visste ingenting, men förmodade att den var obebodd af andra än vilda djur och ännu vildare indianer. Staten upptar en yta af 103,477 kvadratmil och eger en befolkning af något öfver fyrahundratusen personer.

AMERJKA

Minneapolis, Minn., 22 Mars 1892.

Dr. Owen: Ert No. 4 bälte har gjort mig mycket stor nytta. Jag led af reumatism och ryggvärk, men så fort jag började begagna bältet, blef jag bättre.

FRED. JOHNSON.

St. Louis House, 409—411 4th St. South.

Redan på femtonhundratalet torde ett par olika spanska expeditioner ha trängt så långt norrut från Mexico att de kommit in i den nuvarande staten Colorado, men först år 1806 undersöktes området något så när grundligt, ehuru redan tidigare också ett par franska expeditioner från New Orleans besökt detsamma. Senare undersökningar gáfvo vid handen att man kunde komma fram genom de förut såsom alldeles otillgängliga ansedda Klippbergen och följden af de sa upptäckter blef byggandet af Union Pacific-jernvägen genom Colorado till San Francisco. År 1861 organiserades Colorado såsom territorium, sedan en massa folk strömmat in dit i anledning af de kort förut gjorda upptäckterna af guld. Guldvaskning, derefter ordnad grufdrift i guldförande berg, sedan upptäckten af stora silfvermalmlager och samtidigt upptäckten af bly i stora mängder ha gjort Colorado till en af de viktigaste grufstaterna i den nordamerikanska Unionen. Till och med utgången af år 1889 hade närapå fyrahundra millioner dollars i guld, silfver, koppar och bly frambragts inom Colorados område och de förnämsta grufvorna synas kunna leverera samma mängd metall ännu för en lång följd af år framåt.

Jemte ädla och andra metaller eger Colorado en alldeles oerhörd rik tillgång på kol, hvilken tillsvidare endast i mycket ringa grad blifvit tillgodogjord, men säkert framdeles kommer att bli en af statens allra viktigaste industrier, i synnerhet som jernmalm förekommer i öfverflöd i hvarje del af staten. Mineraliska oljor af olika slag ha dessutom upptäckts på flera ställen inom Colorado, men ha heller icke ännu blifvit föremål för några större affärer. Endast skog af bättre slag saknar staten så godt som totalt, ehuru i de egentliga Lergstrakterna barrskog förekommer i rätt betydlig mängd, men så svårt åtkomlig att den i allmänhet icke har stor betydelse för affärsverksamheten och innevånarnes i staten ekonomi.

I jordbruksafseende är Colorado likaledes temligen vanlottadt. Vester om Klippbergen är visserligen jorden öfverallt mycket brukbar, men klimatet är så torrt att intet jordbruk utan öfvervattning är möjligt, hvarför också endast trakterna närmast vattendragen äro odlade. I bergstrakterna förekomma dalgångar af stor utsträckning med

Det finnes ingen stat och intet territorium inom För-
enta Staterna, der ej Owen's elektriska bälten visat sig
och bringat helsa och välsignelse.

Owen's elektriska bälten äro värderade och prisade från
Atlantiska hafvet till Stilla oceanen, från Alaska till Flo-
rida, från Maine till Texas.

mycket fruktbar jord samt gynnade af fullt tillräcklig nederbörd, men de ligga i allmänhet så högt öfver hafsytan att sommaren är för kort för bedrifvande af ordnad åkerbruk, hvarfor dessa dalar också användas mest för boskapsskötsel. Endast i södra delen af staten finnes en sådan trakt, den s. k. San Luis-parken, hvilken egnar sig för åkerbruk och som därför blifvit befolkad och odlad i större utsträckning. Öster om bergen åter är jordmånen ofruktbar och torkan så stark att ingen odling af kulturväxter alls kan komma i fråga.

Boskapsuppfödning bedrifves i en del trakter af Colorado i stor skala, men för att börja dermed fordras kapital och likaså för att skaffa sig jord i närheten af vattendrag, som kunna användas för fältvattning, men för den, som har något att börja med, löna sig dessa näringar i Colorados milda, jemna och friska klimat utmärkt väl. Och tillfälle att samla ett rörelsekapital finnes nog inom denna stat för dugtiga arbetare, i synnerhet för dem, som något känna till grufarbete.

Den förnämsta staden i Colorado är Denver, som utvecklat sig till en vigtig centralpunkt för handel och industri i de vestra bergstrakterna. Flera jernvägslinier sätta staten i förbindelse med alla delar af Förenta Staterna och göra att densamma går raskt framåt. En mängd smärre grufstäder och åtskilliga orter, hvilka under sommaren besökas af en mängd sjuklingar från olika delar af Nord-Amerika, ligga spridda öfverallt bland bergen. Från invandrasynpunkt måste totalomdömet om Colorado blifva att staten erbjuder nykomlingar åtskilliga fördelar, men rum för ett särdeles stort antal finnes tillsvidare icke på dess arbetsfält.

UTAH.

Utah är ett af de få territorier, som ännu icke blifvit mottagna såsom stater i den nordamerikanska Unionen och detta endast emedan de religiösa sekterister, som benämnas mormoner, hittills haft det största inflytandet på alla offentliga angelägenheter inom området, hvarför man befarat att desse skulle införa månggifte såsom laglig insti-

Henning, Minn., 15 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Då min hustru började begagna det bälte ni sände mig i Januari kunde hon knappast gå öfver golfvet. Hon är nu emot all förväntan frisk.

Högaktningsfullt,

HENRY JOHNSON.

tution ifall Utah såsom stat finge rättighet att sjelf sörja för sin lagstiftning. Territoriet Utah begränsas i norr af Idaho och Wyoming, i öster af Colorado, i söder af Arizona och i vester af Nevada samt upptar en yta af 84,070 kvadratmil. Förenta Staternas regering kom först år 1848 i besittning af detta område, som förut tillhört Mexico. Året förut hade en del mormoner under anförande af sin s. k. profet, Brigham Young, trängt in i Utah ända fram till stränderna af Stora Saltsjön, der de grundat en koloni och begynt bruka jorden, förmodande att de skulle lemnas i fred i dessa vilda ödemarker och tillåtas ostördt få egna sig åt utöfvandet af sin besynnerliga religion. Under många år uppfylldes äfven deras förhoppningar i detta afseende och kolonin ökades mycket raskt genom fortfarande invandring från Europa, der mormonmissionärer reste omkring i alla länder och värfvade anhängare. Profeten Brigham Young visade sig vara en alldeles utmärkt ledare för en nybyggarekoloni och förstod att ordna allting på det klokaste möjliga sätt, anvisande en och hvar hans bestämda plats och särskilda arbete samt styrande och ledande det hela på ett sätt, som snart nog gjorde mormonkolonin i Utah till ett mönstersamhälle i allt utom beträffande seder och bruk beträffande giftermål.

Först sedan jernvägs-linierna bygts ända fram till Saltsjöstaden begynte anhängare af andra religionsbekännelser flytta in till Utah och denna invandring af "hedningar", såsom olika troende kallas af mormonerna, har fört till staten så många nya element att mormonerna snart nog komma att utgöra mindretalet. År 1890 egde Utah en befolkning af öfver tvåhundra tusen personer, af hvilka de flesta voro mormoner, och bland dessa funnos öfver tolf tusen skandinaver, hvaraf mera än hälften danskar, hvilka således bland de nordiska folken synas mest böjda för mormonism.

Dessa mormoner voro emellertid de första, som i stor skala använde öfvervattning såsom hufvudhjälpmedel för sitt jordbruk, ty med undantag af trakten närmast omkring Saltsjöstaden är klimatet i alla trakter af Utah, der de slagit sig ned, mycket för torrt för att tillåta något jordbruk. Lyckligtvis finnas åtskilliga floder, som falla ut i den märkvärdiga Stora Saltsjön och deras vatten ha mor-

Elektriska bälten från The Owen Electric Belt & Appliance Co. hafva redan länge gått till Rysslands aflägsnaste delar. Detta är en god rekommendation, då man vet, att ryska väldet omfattar omkring 125 millioner invånare.

monerna i så godt som hvarje dalgång förstätt använda till sin fördel så att de trakter, der de bo, se ut som trädgårdar, så utomordentligt väl odlade och omsorgsfullt skötta äro de och så rika grödor bär jorden. Jordbruk är också så godt som den enda näring mormonerna sjelfva syssla med, öfverlemnande åt andra att sköta om silfver- och blygrufvorna, hvilka i Utah utgöra en vigtig industrigren. Handeln ligger också till största delen i händerna på "hedningarna" och, sedan den lag stiftades, som förbjuder väljandet till embetsmän af alla bekännare af mormonismen, ha äfven alla embeten tillfallit de icke troende. Det börjar äfven till följd häraf se ut som om mormonerna skulle begynna vantrifvas i sitt förra stamtillhåll och synas de numera vara betänkta på utvandring till någon annan trakt af verlden, der man inte så noga reglerar antalet af hustrur en man får ega.

Då kan det möjligen också bli skäl för invandrare att söka sig till Utah, men knappast derförinnan, ty bland mormonerna trifvas vanligen icke bekännare af andra religionsformer och mormonerna ha slagit sig ned öfverallt, der tillfälle till jordbruk gifvits. Största delen af territoriet upptas nämligen af ofruktbara, torra marken, der intet tillfälle till öfvervattning gifves och der derför allt jordbruk är fullkomligt otänkbart. I de aflägsnaste delarna af Utah bedrifves i ringa utsträckning boskapsskötsel och fårafvel, men annars är större delen af dess område en ogästvänlig öken. Knappast ens mormonerna ha numera utrymme tillräckligt inom Utahs gränser utan ha begynt sprida sig till några floddalar i södra delen af Idaho, der de anlagt vattenledningar och drifva åkerbruk på samma sätt som i Utah.

Utah är i anseende till jordformationen ett af de egenomligaste områden i Förenta Staterna, bestående af höga bergskedjor, mellan hvilka ligga vidsträckt höglädder, äfven de till största delen bestående af mer eller mindre lösa bergarter. Floderna, som upprinna på de högsta bergen, flyta så godt som alla genom djupa hålvägar med tvärbranta sidor, ofta nog ända till några tusental fot under den omgifvande markens yta. I vestra delen af landet rinna alla floder ned i den väldiga dal, der Stora Saltsjön och flera andra smärre sjöar af samma slag ligga. Denna saknar alla

Norway, Menominee Co., Mich., 19 Mars 1892.

Dr. Owen: Jag får sända er min uppriktigaste tacksamhet för det No. 4 bälte ni sände mig i fjol. Det har arbetat till min fulla belåtenhet. Högaaktningsfullt.

Box 159,

GUST. ENGLUND,

STATE BANK OF CHICAGO,

efterträdare till

Haugan & Lindgren,

SKANDINAVISK BANK,

Nordöstra hörnet af Lake och La Salle sts. - - Chicago, Ill.

Inbetaladt grundkapital: \$500,000.00.

H. A. HAUGAN, Pres. JOHN A. DWIGHT, V. Pres.
JOHN R. LINDGREN, Cashier.

DIRECTORS:

THOMAS MURDOCH,	-	Reld, Murdoch & Co., Wholesale Grocers.
A. P. JOHNSON,	- - - -	President Johnson Chair Co.
H. C. DURAND,	- -	H. C. & C. Durand & Co., Wholesale Grocers.
A. JURGENS,	- - - -	Manager American S. S. Line.
J. M. LARIMER,	- -	Manager American Iron Works, Chicago.
CHAS. L. HUTCHINSON,	- -	President Corn Exchange Bank.
THEO. FREEMAN,	- - - - - - - -	Grocer.
JOHN H. DWIGHT,	- - - -	Linn & Dwight, Commission.
P. S. PETERSON,	- - - - - - - -	Rosehill Nursery.
H. A. HAUGAN,	- - - - - - - -	President.
JOHN R. LINDGREN,	- - - - - - - -	Cashier.

Depositioner mottagas, och i vår Sparbanks-afdelning betalas 4 procents ränta.

Växlar säljas på alla de förnämsta städerna, och *Penningar* sändas till alla delar af Sverige, Norge, Danmark och Finland till lägsta för dagen gällande kurs.

 Pålitliga agenter önskas.

Penningar utlanas mot säkerhet i fast egendom i Chicago utan dröjsmål och på goda villkor.

Byggnadslån en specialitet.

The Owen Electric Belt & Appliance Co. i Chicago är det största bältetablisement på jorden. Affären är nu gammal, dess redbarhet fastställd. Våra efterapare gå under, enär det är dem omöjligt att ens tillnärmelsevis söka efterapa våra fabrikat.

utlopp och därför är dess vatten salt, hvarjemte vattenståndet växlar i samma mån som tillflödena hemta mera eller mindre vatten från bergstrakterna. Äfven Saltsjöstaden är i många afseenden mycket märkvärdig, tack vare den egendomliga byggnadsstil som infördes af mormonerna. Den största staden näst denna är Ogden, der numera flera stora jernvägslinier mötas.

NEVADA.

Nevada gränsar i vester och söder till California, i öster till Arizona och Utah samt i norr till Idaho och Oregon. Dess område är 110,700 kvadratmil stort och utgöres till allra största delen af jord, som frambringar ingenting af nytta eller värde för menskliga varelser. I de bergskedjor, som i olika riktningar genomstryka Nevada, har man på olika ställen upptäckt grufvor af guld, silfver och andra metaller, men äfven metallrikedomen i staten har blifvit ofantligt mycket öfverdrifven och de rikedomar, som förvärfvats af en del grufvegare, ha till största delen uppstått genom aktiespekulationer, hvilka i de flesta fall kunna l'kställas med stöld. Något jordbruk att tala om förekommer icke i Nevada, hvars klimat är så torrt att växter trifvas endast i en del dalar, der bevattning kan försiggå. Det var grufsvindeln, som först lockade folk till Nevada, och i förhoppning att grufindustrin fortfarande skulle utveckla sig, blef Nevada gjordt till en sjelfständig stat, men sedan dess, år 1864, har staten icke gått mycket framåt, ja, under årtiondet 1880—1890 har befolkningen till och med aftagit rätt betydligt. "Det är ett godt land att resa ifrån," säga amerikanarne sjelfva och därför kunna vi lugnt lemna det med ett råd till nykomlingar att inte begifva sig till Nevada.

CALIFORNIA.

California är den näst största af Unionens stater, omfattande icke mindre än 155,980 kvadratmil jord, och är på samma gång det på naturprodukter troligen rikaste kända

AUGUST LINDER, Almelund, Minn., skrifver den 9 Aug. 1891: När jag mottog ert bälte, hade jag varit oförmögen till arbete i ett och ett halft år och mesta tiden sängliggande. Efter 2 veckors användande af bältet var jag uppe och gick och har sedan ej legat en dag....

område i världen. Sträckande sig från Oregon i norr till den mexikanska provinsen Baja (Nedre) California i söder, har staten en kustlinie af icke mindre än 900 mils längd längs Stilla hafvet. Tvänne särskilda bergskedjor genomlöpa California från norr till söder, bildande tvänne väldiga dalar, som sträcka sig genom nästan hela dess område. Den ena kallas Kustkedjan och löper på jernförelsevis kort afstånd från sjelfva kusten, afbruten af San Francisco-viken och på några andra ställen, medan den andra, den s. k. Sierra Nevada (de snötäckta bergen), stryker fram parallelt med den förstnämnda, skild derifrån genom en väldig dal, som utgör den bördigaste och fruktbaraste delen af California på samma gång som en af de bördigaste trakter på jordklotet.

Upptäckten af det s. k. Nedre California skedde redan år 1533 och kort derpå seglade den berömde eröfraren af Mexico, Ferdinand Cortez sjelf med en expedition in i California-viken, men Öfre California eller det område, som nu bildar staten af samma namn, undersöktes först år 1598 af den engelske sjöfaranden Francis Drake. Den första inflyttningen till trakten och bosättningen der af européer egde dock icke rum förrän omkring etthundrafemtio år senare eller år 1769 då några spanska missionärer, tillhörande Franciscanerorden, inrättade en missionsstation vid San Diego. Sedermera spredde sig missionsstationer längs kusten så långt norrut som till San Francisco, och munkarne utvidgade småningom sin verksamhet långt utöfver det egentliga omvändelsearbetet bland indianbefolkningen. Vid alla sina tjuguen missioner införde de jordbruk, bedrefvo boskapsuppfödning och odlade frukt af olika slag i stora mängder. Småningom förvärfvade missionsstationerna på detta sätt stora rikedomar och nådde stort inflytande i alla områdets angelägenheter. Men då Mexico år 1822 lösryckte sig från Spaniens herravälde och gjorde sig till en oberoende stat väckte snart munkarnes nästan oinskränkta makt i California afund och kort derefter begynte den mexikanska regeringen vidtaga olika lagstiftningsåtgärder, afsedda att bryta denna makt, tills omsider år 1845 alla missionsstationernas besittningar konfiskerades och deras

Herr Herman Swanson, svensk, är sedan lång tid tillbaka förste man i The Owen Electric Belt & Appliance Co. Genom sin affärsduglighet och gammal-svenska hederlighet är han en borgen för att alla, och främst naturligtvis, skandinaver och svenskar, blifva väl behandlade.

hus samt öfriga egodelar såldes på offentlig auktion för regeringens räkning.

Redan förrän detta inträffade, eller så tidigt som år 1825 hade amerikanska äfventyrare begynt strömma in till California och likaså en del andra europeer än spaniorer. Både England, Frankrike och Nord-Amerikas Förenta Stater åträdde California, för dess ypperliga hamnars och goda läges skull, ehuru ingen då ännu hade en aning om statens stora naturliga rikedomar af olika slag. Genom djerfhet och raskt ingripande i händelserna lyckades John C. Fremont och kommodor Sloat förvärfva hela området åt Förenta Staterna, hvilka genom fredsslutet med Mexico år 1848 erkändes såsom egare af denna stat, hvilken kort derpå blef känd utöfver hela världen såsom "guldlandet."

Ty i Januari samma år hade den första upptäckten af guld gjorts i California, af ett par män, som funno guldsand i en sagränna, den de höllo på att bygga. Inom några få år derefter hade ryktet spridit sig öfver både Amerika och Europa, och följdén deraf blef en otroligt stark tillströmning af folk från alla håll och kanter. Till en början bedref man ingenting annat än guldvaskning, men så småningom började tillgången på guldförande sand och grus aftaga och då tog man till ordnad grufdrift. Härvid behöfdes dock på långt när icke samma antal man som förut vid vaskerierna och bland dem, som sålunda blefvo sysslolösa och icke hade någonting att lefva på, begynte en och annan att försökasig på jordbruk, ehuru till en början utom synnerliga förhoppningar om framgång. Jorden såg nemligen så ofruktbar ut och regnfallet var så litet att man knappast väntade några resultat af jordens odling, ty det jordbruk, som bedrifvits vid missionsstationerna, kände guldsökarne i de flesta fall alls icke till och om de gjorde det så antogo de att förhållandena nere i kusttrakterna voro alldeles olika dem i bergen, der grufarbetet försiggick.

Det behöfdes dock icke lång tid för att öfvertyga dem, som försökte sig på åkerbruk, om att de funnit en långt säkrare guldgrufva än någonsom öppnats i bergen och dermed var Californias verkliga, storartade utveckling börjad. De invandrare, hvilka icke lyckats vid letningen efter guld, slog sig alla på brukande af jorden, andrakommo till och inom några få år efter det guldfebern gått öfver steg jordspekulationen i California till nästan samma höjd som guldryan förut. I tusen- och tiotusental strömmade invandrare från alla håll på nytt till det rika området der långt borta i vester och med fabelaktig snabbhet spred sig odlingen öf-

AUGUST LINDER, Almelund, Minn., skrifver den 9 Aug. 1891: När jag mottog ert bälte, hade jag varit oförmögen till arbete i ett och ett halft år och mesta tiden sängliggande. Efter 2 veckors användande af bältet var jag uppe och gick och har sedan ej legat en dag....

ver Californias dalar och kullar. Hvete är det sädesslag, som hufvudsakligen odlas, och utgör allt ännu hufvuddelen af statens skörd, men odlingen af frukt af alla slag har visat sig gifva ett mycket bättre utbyte än spanmalsodling och har därför under de tolf sista åren blifvit en allt viktigare näringsgren, hvilken hotar att i en framtid komma att öfverflygla till och med det egentliga akerbruket. Bland frukter är det åter drufvan, som intar det viktigaste rummet, ty tack vare Californias egendomliga jord och för drufodling särdeles gynsamma klimat har man lyckats framställa viner of olika slag, hvilka för hvarje år som gar med allt större framgång täfla med europeiska sådana. Denna kultur befinner sig ännu så att säga borta i sin begynnelse, men allting talar för tron att California med tiden blir ett af jordens största vindistrikt.

Nagon annan begränsning af det område, inom hvilket frukt med framgång kan odlas, ända den som betingas af klimatets värme finnes icke i California. Och tack vare statens läge utmed Stillahafskusten, derifrån vinden blaser hela året om med en märkvärdig regelbundenhet, är klimatet i allmänhet så jemnt att odling af ädlare frukter kan bedrivas ända upp i bergstrakterna. Först högre uppat blir medeltemperaturen för låg att tillåta fruktens mognad, men höjdgränsen är också så godt som den enda. Frukten utföres dels såsom torr dels såsom färsk till de öfriga staterna i Unionen och tack vare den smaningom allt billigare vordna frakten till de östliga staterna har fruktodlingen under de senaste åren kunnat utvecklas så raskt att ingen annan stat mera kan täfla med California i denna kulturgren. Under år 1889 t. ex. försändes från staten femtio millioner pounds färsk och fyrtio millioner pounds torkad frukt utom en och en quart million lådor apelsiner, och under samma år pressades omkring aderton millioner gallons vin samt producerades tre millioner pounds olika slags russin — hvilka icke ingå bland den öfriga torra frukten. Att en odlingsgren, som gör så raska framsteg, måste löna sig utmärkt bra, är själfva let och nagon fara för öfverproduktion af frukt finnes icke, ty de billiga fraktsatserna och de förbättrade förpackningsmetoderna göra att förbrukningen af frukt för hvarje år ökas så att odlaren, trots billiga pris, dock har lika stor behållning som förut af sin affär.

Det egentliga jordbruket, eller sädesodlingen, var en tid ofantligt gifvande, tack vare de utomordentligt låga pris, till hvilka jord kunde erhållas. Numera står jorden

Läs på annat ställe i denna bok, hvad "Svenska Amerikanaren" säger om vår affär. Amerikanaren har genom sin rättsinhet och rättframhet stigit upp till den största svenska tidning i Amerika.

dock betydligt högre i värde, hufvudsakligen emedan densamma, planterad med fruktträd, afkastar så mycket mera än genom spanmålsoodling. Denna har därför småningom blifvit undanträngd längre fran jernvägslinierna och andra samfärdselleder på samma gang som den blifvit spridd till stora områden, som förut på grund af den herrskande torran ansågos alldeles omöjliga att odla. Det är öfvervattningen, som gjort bebrukningen af dessa torra landsträckor möjlig, och så lönande har jordbruk enligt denna metod visat sig att statens lagstiftning numera tagit saken om hand. De torra trakterna ha indelats i distrikt, hvilka äga en viss vattenrätt hvar, och storartade kanaler ha blifvit anlagda. Tjugusex sådana distrikt ha redan blifvit bildade och ännu flera äro föreslagna, innefattande tillsammans bortart tre millioner acres jord, som är af bördigaste slag så snart densamma förses med vatten. I och genom dessa kanalanläggningar ökas Californias odlingsbara område sålunda hvarje år betydligt och därför erbjuder staten allt ännu många ypperliga tillfällen för farmare att förvärfva sig tillräcklig jord för att kunna skapa sitt framtida välstånd.

Bland industrier intages främsta rummet af grufindustri och bland metaller, som frambringas i California, stå guld och silfver främst, dernäst quicksilfver samt koppar, zink, bly och jern. De fyra sistnämnda metallerna äro dock icke för närvarande föremål för grufdrift, men tenn påstås numera ha funnits på ett par ställen i California och är detta sant så komma tenngrufvorna troligen snart att bli af mycket stor vikt. Af guld och silfver har California sedan år 1849 till och med år 1889 frambragt för öfver ettusentrehundra femtio millioner dollars värde och under loppet af år 1889 producerades för sexton millioner dollars, hvaraf ungefär en åttondedel i silfver. Dessa grufvor ha emellertid vållat mycket elände och många olyckor genom de ursinnigt vilda spekulationer, som bedrivits i grufaktier och säkert är att all den oerhörda mängd af ädla metaller desamma frambragt med tiden kommer att bli en obetydlighet, jemförd med de rikedomar som numera i arligen allt ymnigare mått afvinnas Californias jord. Quicksilfvergrufvorna, hvilka en tid afkastade mycket stora massor metall, ha på de senaste åren gått nedat rätt betydligt, men gifva ännu arligen bortåt två och en half millioner pounds af varan.

Kol af bättre slag förekommer blott ytterst sparsamt i California, så att allt bränsle för industriella ändamål må-

J. A. EDESTRÖM, Sault St. Marie, Mich., skrifver den 4 Okt. 1891: Vill frambära min tacksamhet för ert goda bälte. Jag har lånat det till två i reumatism sjuka män, och de prisa det högt. En min bror, som sökt flere doktorer utan hjälp, blef frisk genom ert bälte.

THE OWEN

Electric Belt & Appliance Co.,

Hufvudkontoret och enda faktoriet:

201--211 STATE ST., CHICAGO.

Det största elektriska bälte-etablissemang i världen.

Läsen nedanstående och blifven öfvertygade.

En hel familj botad.
Chicago d. 18 Sept. '91.
Dr. A. Owen!

Undertecknad hade i cirka 12 år en nästan oförklarlig pina i en af ryggkotorna, då jag förlidet år köpte ett bälte, som jag nu brukat mycket under sista året. Jag är nu alldeles fri från ofvannämnda pina. Äfvenså blef jag medelst begagnandet af en armapparat,

köpt ett bälte, hvilket hon brukar för sig och sina barn vid påkommande sjukdomstillfällen, och hon säger att det alltid hjälper förvånande fort. Jag vill härmed uttrycka min hjertliga tack för hvad som blifvit gjort för mig, och jag vill rekommendera edra bälten till alla med uppmaning att de göra sig förvissade om bästa sättet för dess användande, då hjälpen icke skall uteblifva.

Högaktningfullt, HANNA LINDWALL, 893 Dania ave.

Mr. C. STOHLGREN, 517 S. E. 6th St., Minneapolis, Minn., har i flera år varit mycket sjuk och följaktligen urståndsatt att kunna uträtta något vidare arbete. Till julafton förra året hade arbetarne vid Bloomfield kolkompaniets grufva hopsamlat sinsemellan en summa af \$14. Af denna summa köpte de ett af Dr. Owens elektriska bälten med rygradsapparater som julpresent åt Stohlgren. Dennes helse har genom användandet af bältet under årets lopp betydligt förbättrats, och vill han nu åter frambära sin hjertligaste tacksamhet till alla, som för ett år sedan beredde honom en sådan hjälp att han vid innevarande julhögtid kunde gläda sig åt den betydliga omändringen i sitt helsotillstånd.

När Amerikas största svenska tidning, "Svenska Amerikanaren," har fält sådana yttranden om The Owen Electric Belt & Appliance Co., som återfinnes i denna bok, bör det vara en borgen att svenskar bli väl behandlade af oss.

ste hemtas från andra trakter. Detta är orsaken till att egentlig fabriksverksamhet ännu icke nått någon synnerligt framstående ställning i staten. Undantag härifrån bildar dock tillverkningen af grufmaskiner, hvilken i California är större än någon annorstädes, och under senare år har tillverkningen af glas tagit fart likasom äfven någon fabrikation af ylleveror, läder o. s. v.

Timmerindustrin i California är allt ännu i vissa trakter mycket betydande, såsom t. ex. i några af de bergiga kustdistrikten, der ofantliga skogsmarker ännu förekomma, i en del bergstrakter inne i landet o. s. v. Träden i Californias skogar äro verldsbekanta för sin oerhörda storlek och en art barrträd förekommer på några ställen inom staten af sådana dimensioner som inga andra kända träd på jorden. Ända till trehundrafemtio fot höga stammar med en genomskärning af icke mindre än fyratio fot finnas bland dem, men de äro mycket sällsynta, hvaremot det vanligast förekommande timmerträdet, som i Amerika kallas redwood, finnes i myckenhet och ofta blir tvåhundra fot högt med en genomskärning af tjugu fot och deröfver. Bland timmerhuggarne i Californias skogar träffar man en mängd nordbor, hvaribland t. ex. finnarne i Mendocino county, nordvest om San Francisco, bildat en hel koloni, som torde räkna ett par tusen medlemmar.

Boskapsuppfödning, hästafvel och fårskötsel äro tre näringsgrenar, hvilka i synnerhet förut voro af mycket stor betydelse inom staten California och äfven nu sysselsätta hundra och tusentals personer. Och jemte dessa husdjur ha sedan några ar tillbaka andra sådana af egendomligt slag begynt bli af allt större vikt i södra delen af staten. Man har nämligen der anlagt strutsfarmer, der dessa fåglar underhållas i stort antal för sina fjädrars skull, och industrin har visat sig så lönande att årligen allt flera nya farmar anläggas. De första strutsarna importerades från södra Afrika, men de ha visat sig trifvas förträffligt i sydliga California och ha fortplantat sig i sådan myckenhet att Amerika väl snart kommer att kunna erhålla hela sitt behof af strutsfjädrar från California.

Att inom ett så väldigt stort område som Californias, der så många olika näringsgrenar blomstra och allt fortfarande äro stadda i utveckling, en mängd arbetare hvarje år skall behövas, är alldeles sjelffallet och då härtill kommer att resan dit är så lång samt ställer sig så kostsam att endast ett fatal af nykomna invandrare ha råd att fara dit, så är det också lätt förklarligt att arbetslönerna i

JOHN P. DANIELSON, Hageman, Porter Co., Ind., skriver den 25 Mars 1892: Har varit hårdt ansatt af ryggvärk. Om jag använder bältet en half dag, är jag återsteld för 1 månad. Min hustru var nästan lam i ena höften. Är nu återsteld.

allmänhet måste vara rätt höga. En tid hotade aflöningsgarna för arbetare att gå nedåt till följd af den starka invandringen af kinesiska arbetare, som voro tillfreds med en mycket ringa lön, men sedan kineser numera genom lag förbjudits att komma till Förenta Staterna har denna farliga täflan för hvita arbetare så godt som försvunnit. I ingen annan trakt af Förenta Staterna åtnjuter den vanliga simpla arbetaren så goda inkomster som i California och i ingen annan trakt tyckes det vara så lätt för honom att spara ihop hvad han behöfver för att grunda ett eget hem. Ända till trettio dollars i månaden jemte husrum och fri kost veta vi att betalas åt vanliga kroppsarbetare ute på landsbygden i California och aflöningsgarna för yrkesarbetare stå naturligtvis i förhållande dertill. Nästan ännu mera förtjena qvinliga tjenare — i förhållande till det arbete de uträtta — ty sådana löner som sex a åtta dollars i veckan och allting fritt äro alls ej ovanliga för tjenarinnor, medan kokerskor och andra yrkeskunniga tjenstehjon förtjena fyratio a femtio dollars i månaden på för öfrigt enahanda vilkor.

Ett utmärkt fält för invandrande europeer, hvilka verkligen vilja arbeta, utgör, sasom framgår af allt det ofvansagda, California allt fortfarande. Äfven den som är nog lyckligt stöld att anlända till Amerika med något eget kapital att begynna med, kan göra betydligt sämre än om han styr sina fjät till guldstaten vid Stilla-hafskusten och slar sig ned sasom farmare. Men det bör han komma ihåg att i California är det ända nödvändigare än i de flesta andra stater att han först arbetar en tid hos andra för att grundligt sätta sig in i både naturförhållandena och i arbetsmetoderna, ty dessa äro så i alla stycken olika allt hvad nykomlingen förut i den vägen sett att han säkert får betala mycket stora lärpengar om han utan vidare börjar på egen hand. Odling af frukt, skördande af sådan på rätt tid och rätt sätt, förpackning och konservering af det skördade och allt annat som hör till denna den mest lönande industrin i California kan icke vara annat än någonting fullständigt nytt för nordbon och därför måste han gå igenom en lärokurs ifall han vill vara något så när säker om framgång. Manga tusental nordbor bygga och bo i dag som är i California på lägenheter, dem de förvärfvat helt och hållet genom eget arbete och egen sparsamhet, och med den stora framtid denna stat ännu kan räkna på är det höjdt öfver allt tvifvel att ytterligare flera tusenden af våra landsmän under årens lopp komma att

Sedan ni legat sjuk lång tid, då läkarne erkänna, att deras konst ej kan hjälpa er, då hoppet om vederfaende håller på att fly, sök då, om ej förr, er tillflykt i Owens Elektriska Bälte! Mången gång skall ni välsigna det!

slå sig ned der. Strömningen af folken från öster till vester pågår allt ännu och kommer föga heller att upphöra innan hela nejlen vid Pacific-kusten är lika tät befolkad och lika rikt och adsam de gamla idoghetshärdarna längst i öster.

Den största och i alla afseenden viktigaste staden i California är San Francisco, som egentligen först efter 1849 blef kändt af den öfriga världen, men hvars historia icke förty sträcker sig så långt tillbaka som till år 1776 då spaniorerna grundade en militärpost på en punkt, belägen ett litet stycke norrom den nuvarande staden. Samtidigt inrättades en missionsstation under skydd af militärposten och kallades denna San Francisco de los Dolores, hvaraf den nuvarande stadens namn. Ända till upptäckten af guld i California föll det dock ingen in att bosätta sig i trakten, hvars branta, otillgängliga och kala sandhöjder icke lofvade något. Endast de som hade med militären eller missionärerna att göra begafvo sig till platsen, som knappast var känd af andra ens till namnet. År 1846 togs hela trakten omkring stationen, liksom denna själf, i besittning för Föränta Staternas räkning af ett regeringen tillhörigt fartyg och kort derefter begynte amerikanare och andra, mera eller mindre äfventyrare allihop, att slå sig ned der så att oron år 1849 redan hade inemot två tusen innevanare. Året derpå steg befolkningen till tjugutusen och under de följande åren, medan guldfiebern rasade som värst, mångdubblades densamma flera gånger om.

Staden var ett af de mest hoprafsade, vilda och oordentliga samhällen som någonsin existerat på jordklotet, bebyggd med hus, som till en del bestodo af bräder, till en del af segelduk och stolpar, men endast i undantagsfall af verkliga bygnader. Men i samma mån som affärsomsättningen med det inre landet steg, i samma mån ordnades förhållandena och när sedan akerbruket i California begynte uppbå omstrå, blef San Francisco inom kort en af Amerikas lifligaste affärsstäder. Jernvägarna kommo senare till och gjorde att staden hastigt svingade sig upp till den åttonde i ordningen af Unionens städer, med ett invånareantal af 300,000. Sasom handelsstad intar San Francisco allt ännu främsta rummet på hela den amerikanska Stillahafskusten och kommer nog för en lång framtid att bibehålla det om också andra städer för hvarje dag vinna alltmera i betydelse. Befolkningen är sammansatt af representanter för snart sagdt alla folkslag på jorden och staden erbjuder under vanliga förhållanden ypperliga till-

CHARLES JOHNSON, 132 N. Carpenter St., Chicago, Ill., skrifer den 31 Aug. 1891: Jag led af lefversjuka, reumatism, dålig matsmältning och orolig sömn. Min lefver är återsteld, vattensoten har försvunnit, sömnen och matlusten äro goda....

fällen till arbetsförtjenst. Särskildt hafva qvinliga tjenstehjon utmärkt goda utsigter der likasom i California öfverhufvud, med större löner och i allmänhet en bättre ställning än någon annanstädes i Amerik

Statens hufvudstad, Sacramento, med 55,000 innevånare, Oakland, midt emot San Francisco och egentligen endast en förstad till denna, Los Angeles, en af hufvudorterna för frukthandeln, och San Diego i sydligaste delen af staten, med en alldeles utmärkt hamn, äro de näst San Francisco viktigaste städerna, hvarjemte ett stort antal smärre sådana finnas öfverallt i staten.

Personer i Sverige, som eftersända bälten, böra beakta, att en dollar är ungefär kr. 3.75. Frakten till Sverige betala vi. Tullen, emellan kr. 5.00 och kr. 2.50, måste mottagaren betala.

Dalstorp, Minn., 10 September 1891.

Dr. A. Owen: Edra bälten förmå uträtta hvad ni säger de kunna.

Jag mottog ett af edra No. 4 bälten i Maj manad förli-
det år och det har under denna tid gjort mig mera godt
än alla förut tagna mediciner. Jag har i 12 års tid lidit af
ett slags värk, på hvilken jag ej vet namnet. Men det
värsta har varit reumatism och njurlidande. En lång tid
förut innan jag mottog bältet, kunde jag icke sofva, åt-
minstone icke på förnatten, men efter att ha burit bältet
två veckor, lemnade dessa nattplågor mig i stället en god,
behöflig hvila, natten igenom. Vidare uppeggar bältet
aptiten och bidrager till en ordentlig afföring. Efter att
ha burit bältet tidtals under det flydda året har min kropp
blifvit alldeles befriad ifrån värk, och jag är skyldig och
villig till att gifva edra bälten den bästa rekommendation,
ty edert sätt att använda elektriciteten för menskliga li-
danden är det rätta. Om ni så önskar, låt detta bref bli
intaget i tidningarne; de lidande böra se hvad bältena ut-
rätta.

Eder tacksamma,

Box 1.

MRS. BRITA SWEDBERG.

New Castle, Pa , 13 Okt. 1891.

Dr. A. Owen: Det bälte jag köpte af eder i April må-
nad detta år har i alla delar uppfyllt min önskan och ut-
drifvit all sjuklighet ur min kropp. Jag kan ej vara det
förutan, och vet ej huru jag skulle kunna reda mig om jag
skulle förlora det och ej vara i stånd att köpa ett annat.
Det kan aldrig bli för mycket lofordadt och rekomen-
deradt till allmänheten, ty om alla visste hvilket utmärkt
läkemedel det är för nästan alla sjukdomar, så är jag sä-
ker på att de skulle köpa af dem. Mitt är ett No. 4 bälte.

Om ni vill offentliggöra detta bref tillika med mitt
namn, må ni göra så och låta det inflyta i Svenska Tribu-
nen, ty jag vill gerna låta allmänheten få reda på sanna
förhållandet.

Högaktningsfullt, JOEL ERICKSON.

Great Falls, Mont., 17 September 1891.

Dr. A. Owen: Jag var ganska hårdt plågad af reuma-
tism och nervsvaghet men är nu alldeles återstæld. Vill
nu frambära mitt hjertliga tack för ert utmärkta bälte.

Högaktningsfullt,

CHAS. KALLANDER.

Läs hvad "Svenska Tribunen" i Chicago,
Ill., för den 24 Februari 1892,
säger om var affär.

En storartad affär är den, som den af våra läsare så väl kände Dr. A. Owen genom okuflig energi och omutlig samvetsgrannhet mot sina otaliga patienter, småningom arbetat upp här i staden. I dagarne har affären flyttats till en ny lokal i hörnhusét vid Adams och State Streets, några hus söderut från den förra lokalen, och ståtligare affärsinredning torde man få leta efter än den Dr. Owen nu bekostat. Redan på långt håll lysa de flera fot höga förgyllda bokstäfver, hvilka i jemnhöjd med de olika våningarna bilda skyltar rundtom hela huset, den på State Street vandrande folkmassan i ögonen, förhöjd som guld-bokstäfvernas glans är genom bakgrunden af den i rödt hållna väggen. Och inträdet i huset minskar ingalunda det intryck af ståtlighet som det yttre deraf gifver. Längs en trappa i naturlig ek, med väggar panelade i marmor, eller i en elegant elevator stiger man upp till första våningen, der hufvudkontoret och mottagningsrummen befinna sig. Kontorslokalen är ett väldigt rum, sextiofem fot långt och trettiosju fot bredt, med fönster åt både Adams och State Streets, möbleradt med långa rader af eleganta pulpeter i naturlig äkta mahogany, samt belagdt med en sammetsmatta, hvilken, ensamt den, kostat runda ett tusen dollars. Innanför denna statliga kontorslokal ligger doktorsn privata kontor utstyrdt med en lyx och elegans sådan man sällan ser annat än i luxuösa boningsrum, och till höger från kontoret, räknadt från ingangen, ligga i rad sju mottagningsrum för patienter, äfven de alla möblerade med mycken elegans och smak. Bakre delen af våningen upptas af tillverkningsrummen samt af en lokal för den tidning, hvilken af doktorn utgifves. De sammanlagda utgifterna för denna inredning lära stiga till icke

mindre än cirka \$20,000, hvilket i sin mån bevisar hvilket storartadt omfang affären eger. Men ännu bättre bevisas detta af den omständigheten att Dr Owens annonskonto för sistl år uppgick till \$120,000. Deraf allena kan man sluta till huru många tusental lidande som anlitat Dr. Owen's berömda elektriska bälten för sin helbregdagörelse, och för allt hvad vi veta, har ingen heller ångrat att han så gjort. Att affären i den nya lokalen kommer att än ytterligare gå framåt taga vi för gifvet. Derför borgan redan det artiga och vänliga bemötande, som hos Dr. Owen kommer enhvar patient till del, och ingalunda minst svenskar, hvilka i affärens assistant-manager, Hr. Herman Swanson, finna icke blott en landsman utan derhos en fullkomlig gentleman, hvars duglighet och verldsvana varit de två faktorer som i hufvudsaklig mån skjutit honom fram till den ansvarsfulla post han nu innehar.

Pittsburgh, Penn., 18 Maj 1891.

Dr. A. Owen: Ert mansbälte, som jag köpte förliden sommar, har fullständigt botat mig för dyspepsi, magplågor och hufvudvärk.... Med all högaktning,

52d St. och Carnegie Ave.

CHARLES ANDERSON.

Strandburg, S. Dak., 23 Mars 1892.

Dr. Owen: Edert bälte har gjort mig mycket godt och jag är mycket belåten med det.

JOHN JOHNSON.

AUGUST LÖFGREN, Montezuma, Ill., skrifver den 14 Aug. 1891: Ert bälte har gjort mig mer godt än all medicin. Jag har varit sjuk 30 år men är nu säker att blifva fullständigt botad. Min hustru var förderfvad af reumatism och ryggvärk. Hon är nu fullkomligt bra.

Moline, Ill., 3 Oktober, 1890.

The Owen Electric Belt & Appliance Co.

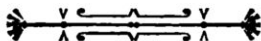
Mine Herrar: Innan jag började använda ert bälte, led jag af dyspepsi, hufvudvärk och nervsjukdom. Jag är nu fri fran allt detta och anser mig hafva Owen's elektriska bälte att tacka derför.

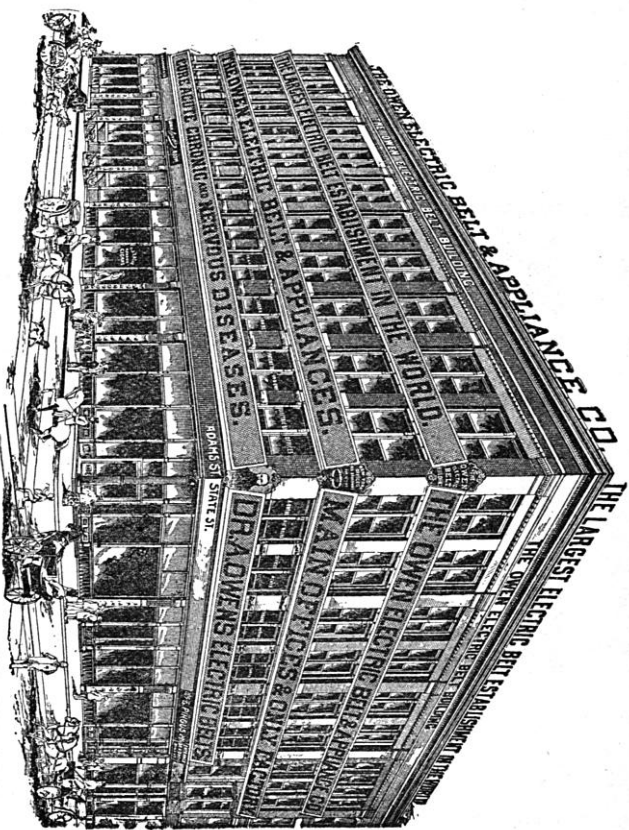
Högaktningsfullt,

JOHN SANDBERG.

Från Svenska Amerikanaren den 7 April 1892.

En storartad affär och i sitt slag enastående är den, som på få år uppbyggts af Dr. A. Owen, president för The Owen Electric Belt & Appliance Co. Fran en ringa början har den utvidgats så, att den nu drifves i en enorm skala. Ett besök i det storartade etablissementets affärslokaler gör på den besökande ett nästan öfvervældigande intryck icke blott för den gedigna elegansen i inredning och möblering utan fastmera derigenom, att man måste känna sig öfvertygad om, att denna affär måste vara solid och vara fotad på solida vetenskapliga och affärsprinciper. Häri torde ock hemligheten ligga, att The Owen Electric Belt & Appliance Co. gått stadigt framåt, under det att konkurrenter, som skjutit upp till höger och venster, efter en kort tillvaro dukat under. Vid vart besök i firmans lokaler anlände just en post, och visade man oss då ur den åtskilliga bref med varma tacksägelser för den hjälp bältena bringat i de mest skilda landsändar. Betecknande är äfven, att Owen's bälten nu sökt sig väg öfver hela jorden. Vid vårt besök afsändes eller hade nyss afsändts bälten till Australien, Kaplandet och till Indien, hvarest de användas vid vice-konungens hof. Affären är utan tvifvel storartad och gedigen och vi tro oss veta, att förtjensten häraf till stor del ligger hos firmans "assistant-manager" hr Herman Swanson, som är förtrogen med de minsta detaljer i affären. Hr Swansons närvaro i affären har mången gång varit till nytta för skandinaver och är, i fall en sådan skulle behöfvas, en ytterligare borgen för, att landsmän blifva särskildt väl behandlade, då de göra affärer med The Owen Electric Belt & Appliance Co. Detta storartade etablissement är beläget i hörnet af State & Adams sts.

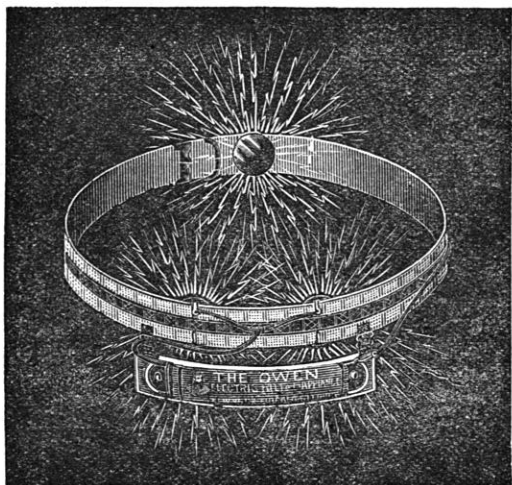

THE OWEN ELECTRIC BELT BUILDING, CORNER STATE AND ADAMS STREETS, CHICAGO, ILL.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Fruentimmers-Bälte No. 1.

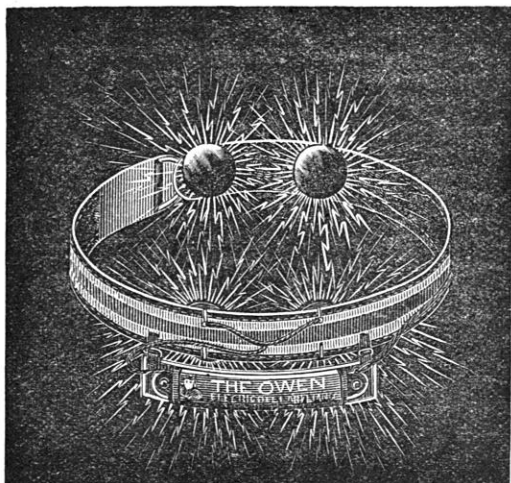

Fruentimmers-Bälte No. 1.....\$6.00

*Det har tre små electroder och ett No. 1 batteri. Sjelfva bäl-
tet består af elastiska band.*

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Fruntimmers-Bälte No. 2.

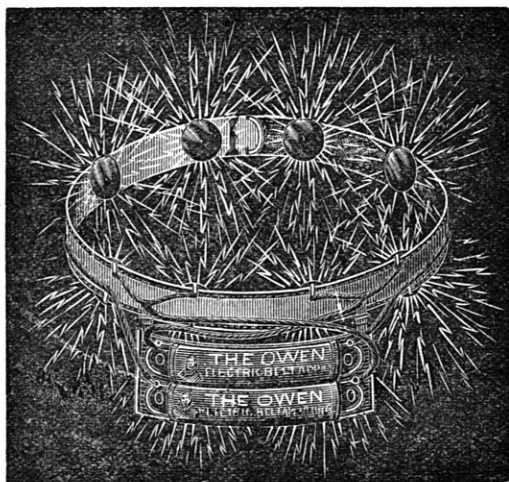

Fruntimmers-Bälte No. 2.....	\$10.00
Med Ryggradsapplikation.....	15.00

Detta bälte är dubbelt så kraftigt som No. 1. Det har fyra stora electroder och ett No. 2 batteri. Bältet består af elastiska band, kantade med äkta sidenband.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Fruentimmers-Bälte No. 3.

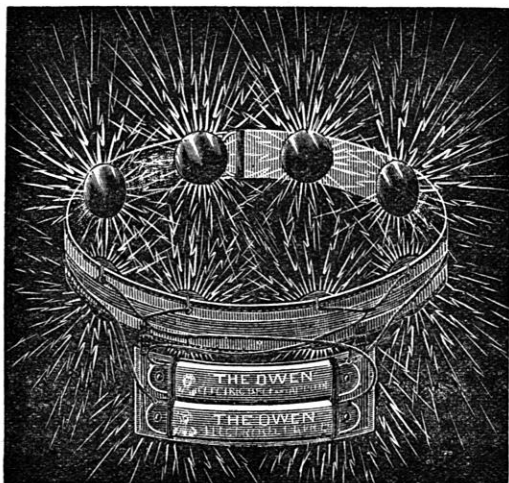

Fruentimmers-Bälte No. 3	\$15.00
Med Ryggradsapplikation	25.00

Detta bälte har tre gånger så stor kraft som No. 1. Det har 5 små electroder och två No 1 batterier, är gjort af den finaste elastiska väf och kantadt med fint siden.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Fruentimmers-Bälte No. 4.

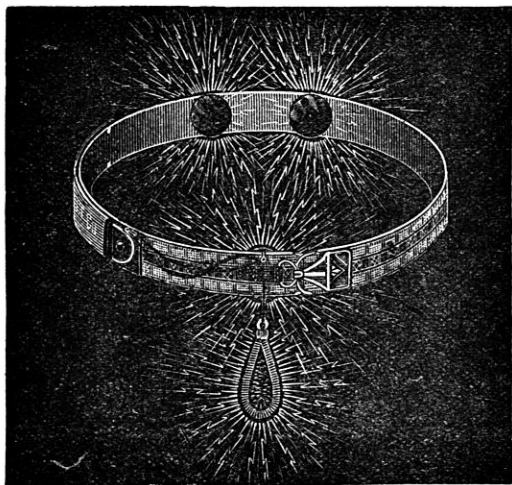

Fruentimmers-Bälte No. 4.....	\$20.00
Med Ryggradsapplikation	30.00

Bältet No. 4 har fyra gånger så stor kraft som No. 1, har åtta stora electroder och två No. 2 batterier, är tillverkad af särskildt för min räkning fabricerad elastisk väf och fodradt med allra bästa slag af siden.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Mäns No. 1 Kroppsbälte.

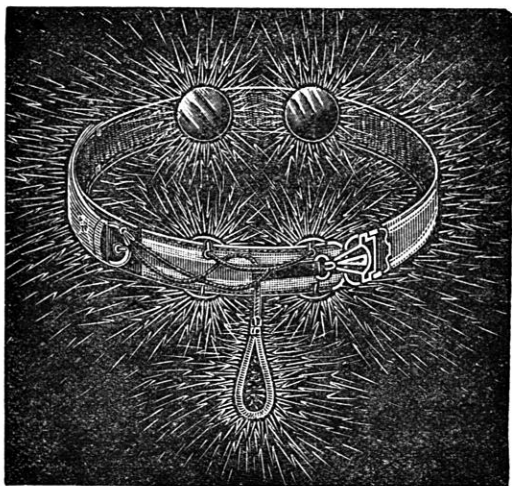

Mäns Bälte No. 1.....\$6.00
Elektrisk Suspensoar fritt med hvarje mansbälte.

*Det har tre små electroder och ett No. 1 batteri. Sjelfva bäl-
tet består af elastiska band.*

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Mäns No. 2 Kroppsbälte.

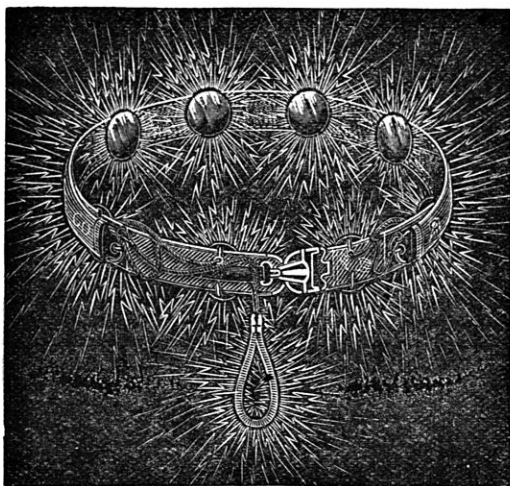

Mäns Bälte No. 2.....	\$10.00
Med Ryggradsapplikation.....	15.00
Elektrisk Suspensioar fritt med hvarje mansbälte.	

Detta bälte är dubbelt så kraftigt som No. 1. Det har fyra stora electroder och ett No. 2 batteri. Bältet består af elastiska band, kantade med äkta sidenband.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Mäns No. 3 Kroppsbälte.

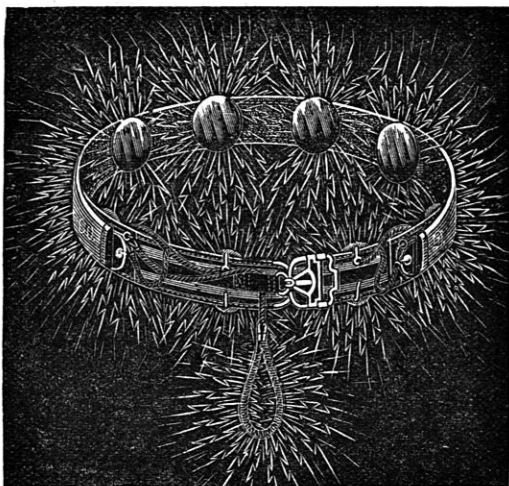

Mäns Bälte No. 3.....	\$15.00
Med Ryggradsapplikation.....	25.00
Elektrisk Suspensoar fritt med hvarje mansbälte.	

Detta bälte har tre gånger så stor kraft som No. 1. Det har 5 små electroder och två No. 1 batterier, är gjort af den finaste elastiska väf och kantadt med fint siden.

THE OWEN ELECTRIC BELT & APPLIANCE CO.,
201 till 211 State Street,
CHICAGO, ILL.

Mäns No. 4 Kroppsbälte.

Mäns Bälte No. 4.....\$20.00
Med Ryggradsapplikation..... 30.00
Elektrisk Suspensoar fritt med hvarje mansbälte.

*Bältet No. 4 har fyra gånger så stor kraft som No. 1, har åtta stora electroder och två No. 2 batterier, är tillverkad af särskildt för min räkning fabricerad elastisk väf och fodradt med
* allra bästa slag af siden.*

Fruentimmers Rygggradsapplikation.

Sedd framifrån.

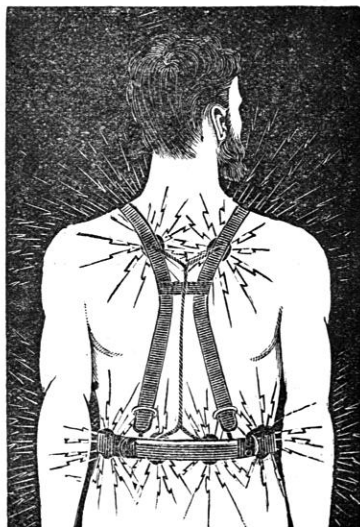

Sedd bakifrån.

Mäns Ryggradsapplikationer.

Sedd framifrån.

Sedd bakifrån.

— PRIS LISTA —

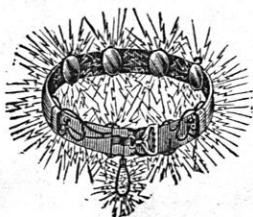
ÖFVER

Dr. Owens Elektro-Galvaniska Bälten och Appliances.

[TRADE MARK.]

DR. A. OWEN.

No. 4.

För Dame och Herre Bälten.

Bälte No. 1.....	\$ 6.00
“ “ 2.....	10.00
“ “ 3.....	15.00
“ “ 4.....	20.00
“ “ 1 med ryggradsapparat.....	10.00
“ “ 2 “ “	15.00
“ “ 3 “ “	25.00
“ “ 4 “ “	30.00

Band, för arm, ben eller hals, pr styck..... 2.50

Silk Suspensoar 1.00

Silk Suspensoar, finare kvalitet 2.50

Insulor..... 1.00

Extra tillbehör för No. 3 och No. 4 Bälten, bestående af halsband, armband och fotplåtar, hvilka i synnerhet äro att rekommendera till användning efter slaganfall, förlamning och reumatism i någon af kroppens delar, då elektriciteten bör sändas mera direkt genom kroppen till den angripna delen 6.00

När bälte beställes, uppgif mått omkring midjan, strax ofvanför höfterna.

Innehållsförteckning.

- Första kapitlet:* Resan till Amerika. — Olika ångbåtslinier.
- Andra kapitlet:* Ankomsten till New York. — "Runners." — Bästa sätt att reda sig.
- Tredje kapitlet:* Jernvägsresor i Förenta Staterna. — Olika sätt att färdas vesterut. — Jernvägsrestaurationer och matförhållanden.
- Fjerde kapitlet:* Arbetsförhållanden i allmänhet i Amerika. — Yrkesarbetare och simpla kroppsarbetare. — Lefnadsförhållanden.
- Femte kapitlet:* De östra staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser: New York; Rhode Island; Connecticut; Massachusetts; Maine; Vermont; New Hampshire; New Jersey; Pennsylvania.
- Sjette kapitlet:* De mellersta staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser: Ohio; Indiana; Illinois; Iowa; Michigan; Wisconsin; Minnesota.
- Sjunde kapitlet:* De vestra staterna, deras förnämsta industrier och arbetsplatser: Nebraska; South och North Dakota; Montana; Washington; Oregon; Idaho; Wyoming.
-

